

Vyhodnotenie Programu rozvoja mesta na roky 2011 - 2014

A. Priority mesta	1
B. Zvyšovanie hospodárskeho rozvoja	2
C. Trvale zlepšovanie sociálnych služieb v meste	11
D. Zdravotná starostlivosť pre občanov mesta	19
E. Ochrana občanov, ich majetku a majetku Mesta.....	22
F. Mladá generácia- budúcnosť mesta	24
G. Životné prostredie- základ pre prítomnosť aj budúcnosť.....	29
H. Zlepšovanie úrovne infraštruktúry - jeden zo základných faktorov spokojnosti občanov..	33
CH. Kultúra - významný spolutvorca kvality života občanov	36
I. Zlepšovanie podmienok pre aktívny šport a pohybové aktivity občanov - základ pre zdravý životný štýl občanov	40
J. Zvýšenie kvality práce MsÚ, TaZS, MsKS a ostatných organizácií zriadených mestským zastupiteľstvom	42
K. Zahraničná spolupráca ako jeden z prostriedkov propagácie mesta.....	44
L. Priority jednotlivých volebných obvodov	45

A. Priority mesta

- 1. Proporcionálny ekonomický rozvoj mesta** realizovať formou podpory zvyšovania zamestnanosti, podporou intenzívnejšieho využívania existujúcich kapacít pri zabezpečovaní udržateľného životného prostredia a efektívneho investovania.
- 2. Zveľaďovať mesto** - využívaním fondov EÚ a ostatných dostupných zdrojov, lepšími podmienkami bývania, kultúrneho využitia a zabezpečovania všestrannej spokojnosti občanov.
- 3. Mladú generáciu pokladať za pilier budúcnosti** našej občianskej spoločnosti a na jej formovanie vytvárať komplexné podmienky.
- 4. Rodinám s deťmi venovať výrazne vyššiu pozornosť** - považovať ich za základný prvok zdravého a všestranného rozvoja mesta.
- 5. Starostlivosť o seniorov** - zachovávať a naďalej zlepšovať podmienky ich života predovšetkým poskytovaním kvalitných sociálnych služieb.

B. Zvyšovanie hospodárskeho rozvoja

1. Vytvárať všestranné podmienky pre miestny ekonomický rozvoj, budovať dlhodobé, korektné a vzájomne výhodné vzťahy Mesta s podnikateľským prostredím.

Potreby podnikateľov pri realizácii ich investičných zámerov, ktoré súvisia s rozvojom mesta, s rozvojom pracovných príležitostí a so zvýšením kvality života v meste sa premietajú vo väčšine prípadov do zmien a doplnkov ÚPN Mesta Michalovce. Na základe podnetov konkrétnych subjektov boli realizované v období rokov 2011 až 2014 tri aktualizácie Územného plánu mesta Michalovce.

Uznesením Mestského zastupiteľstva v Michalovciach č. 60, zo dňa 21. 06. 2011 bolo schválené obstaranie Zmien a doplnkov č. 2 Územného plánu mesta Michalovce. Zmeny sa týkali 7 vybraných lokalít. Proces obstarávania Zmien a doplnkov č. 2 Územného plánu mesta Michalovce bol ukončený v roku 2012, a tieto zmeny boli uznesením Mestského zastupiteľstva v Michalovciach č. 151, zo dňa 24. 04. 2012 schválené.

Uznesením Mestského zastupiteľstva v Michalovciach č. 188, zo dňa 4. 09. 2012 bolo schválené obstaranie Zmien a doplnkov č. 3 Územného plánu mesta Michalovce. Zmeny sa týkali 1 lokality. Uznesením Mestského zastupiteľstva v Michalovciach č. 223, zo dňa 14. 12. 2012 boli tieto zmeny schválené.

Uznesením Mestského zastupiteľstva v Michalovciach č. 308, zo dňa 3. 09. 2013 bolo schválené obstaranie Zmien a doplnkov č. 4 Územného plánu mesta Michalovce. Zmeny sa týkali 7 lokalít. Uznesením Mestského zastupiteľstva v Michalovciach č. 370, boli dňa 29. 04. 2014 tieto zmeny schválené.

Záväzná časť všetkých aktualizácií boli doplnené a v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavený zákon) vyhlásené Všeobecne záväzným nariadením č. 107/2008 o záväznej časti Územného plánu mesta Michalovce. Uvedené aktualizácie Územného plánu mesta Michalovce vytvorili na území Mesta vhodné podmienky pre investičné zábery občanov a podnikateľov, navrhli vhodné funkčné využitie riešených lokalít s dôrazom na zosúladenie všetkých vzťahov v území, vytvorenie optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania územia mesta a vytvorenia predpokladu pre zvýšenie pracovných príležitostí v meste.

Mesto Michalovce spolupracuje s občanmi mesta i podnikateľmi pri vytváraní vhodných podmienok pre realizáciu ich investičných zámerov.

Mesto tak vytvára podmienky pre individuálne potreby občanov a firiem pri vydávaní stanovísk k investičným záberom, ktoré vedú k zlepšeniu bývania občanov, rozširujú možnosti podnikania, čím sa vytvárajú podmienky aj pre nové pracovné príležitosti.

Ďalej mesto podáva informácie o možnostiach realizácie investičných záberov v zmysle schváleného Územného plánu mesta Michalovce a jeho zmien, ako aj vydáva stanoviská k investičným záberom, k projektovým dokumentáciám, k využitiu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely, čím sa vytvára proporcionálny rozvoj mesta zodpovedajúci potenciálu územia a potrebám jeho obyvateľov pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

Súčasťou web portálu mesta v časti Firmy a podnikatelia sú podrobné informácie o možnostiach investovania na území mesta, sú prístupné informačné materiály pre budúcich investorov v slovenskom a anglickom jazyku. Súčasťou portálu je katalóg firiem okresu Michalovce, ktorého prevádzku zabezpečuje Mesto v rámci bezplatnej pomoci podnikateľským subjektom. Na portáli www.dolnyzemplin.sk je taktiež vytvorená možnosť registrácie podnikateľských subjektov poskytujúcich služby v oblasti cestovného ruchu,

pričom sa automaticky vytvára kategorizovaný katalóg firiem s podrobnými informáciami vrátane fotogalérie a geografickej lokalizácie.

Súčasne Mesto vytvorilo možnosti spolupráce s firmami v rámci realizácie projektov v Operačnom programe Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, ktoré boli podporené v Lokálnej stratégii komplexného prístupu mesta Michalovce. Štyri firmy z piatich svojimi projektmi uspeli a budú po ukončení ich implementácie zamestnávať príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít (ďalej MRK).

Primátor mesta zriadil Radu podnikateľov, ako svoj poradný orgán. Stretnutia s podnikateľmi boli špeciálne zamerané na najväčších zamestnávateľov v meste a neskôr na podnikateľov, ktorí majú svoje prevádzky v centrálnej pešej zóne. Rokovania boli organizované s cieľom vzájomnej informovanosti a zlepšenia podnikateľského prostredia pre fungovanie jednotlivých firiem. Po niekoľkých stretnutiach sme boli nútení konštatovať, že činnosť Rady podnikateľov nepriniesla očakávaný efekt z dôvodu nižšieho záujmu zo strany podnikateľskej verejnosti.

Podnikateľské subjekty v meste majú možnosť rozvíjať svoje podnikateľské aktivity aj využitím majetku Mesta, ktorý Mesto bezprostredne nevyužíva pre svoju činnosť, formou jeho prenájmu. Podmienky prenájmu určuje Všeobecne záväzné nariadenie MsZ č. 101/2007 o určení sadzieb a stanovenia podmienok za prenájom nebytových priestorov, pozemkov a hnutelného majetku vo vlastníctve Mesta Michalovce. Dlhoročná stála platnosť podmienok tohto VZN vytvára podmienky pre budovanie dlhodobých, korektných a vzájomne výhodných vzťahov Mesta s podnikateľským prostredím.

2. Vypracovať novú marketingovú stratégiu mesta. Usilovať o príliv domácich a zahraničných investorov, nárast návštevníkov a skvalitnenie celkovej podpory podnikateľských aktivít v meste.

V roku 2013 bola vypracovaná *Marketingová stratégia mesta*. Hlavným cieľom marketingovej stratégie je zvýšenie konkurencieschopnosti a imidžu mesta. Jej úlohou je úspešne „predať“ mesto, odlíšiť mesto od konkurencie, využiť konkurenčnú výhodu a dosiahnuť spokojnosť cieľových skupín. Stratégia formuluje ciele, scenáre, stratégie a nástroje. Predpokladáme jej predloženie na schválenie na rokovanie MsZ v prvom polroku 2015.

Súčasťou web portálu mesta v časti Firmy a podnikatelia sú podrobné informácie o možnostiach investovania na území mesta, sú prístupné informačné materiály pre budúcich investorov v slovenskom a anglickom jazyku. Mesto vytvorilo podmienky pre príliv, prípadne expanziu domácich a zahraničných investorov, zabezpečením prístupnosti pozemkov vo vlastníctve SPF v lokalite východne od výrobného závodu Yazaki pri Sobrancekej ceste, na základe uznesenia vlády SR č. 489 z 26. septembra 2012. Predmetná lokalita je ponúkaná investorom aj prostredníctvom agentúry SARIO.

Súčasťou uznesenia z mimoriadneho zasadnutia vlády SR zo dňa 26.9.2012 je aj bod o podpore vyhľadávania nových investícií a podporiť výrobné závody etablované v priemyselných zónach v mestách Michalovce, Sobrance a Veľké Kapušany prostredníctvom Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu.

3. Vytvorením systému mestských benefitov a skvalitňovaním infraštruktúry viesť podnikateľské subjekty k zvýšeniu investícií a vytváraniu nových pracovných príležitostí na území mesta.

Mesto pomáha podnikateľským subjektom rozvíjať ich investície aj tým, že im umožňuje umiestňovať inžinierske siete na pozemkoch mesta v súlade s VZN 101/2007. V roku 2012

bolo podpísané Memorandum o porozumení medzi spoločnosťou Východoslovenská distribučná, a.s. a Mestom Michalovce za účelom dohodnutia podmienok spolupráce pri budovaní elektro–energetickej infraštruktúry v meste. V rámci spolupráce s podnikateľskými subjektmi a Mestom Michalovce je možnosť budovania parkovacích, odstavných a prístupových plôch a komunikácií pri prevádzkach na pozemkoch Mesta, pokiaľ tieto budú slúžiť aj pre verejné účely.

Podnikateľské subjekty, ktoré na svoje podnikateľské aktivity využívajú, na základe prenájmu, majetok Mesta, majú nárok na zníženie výšky nájomného až o 50% pri splnení určitých podmienok; zveladenie majetku formou technického zhodnotenia, resp. opravy väčšieho rozsahu. Tieto podmienky sú bližšie špecifikované v súvislosti so Zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Michalovce.

Mesto osobitným spôsobom pristupuje k podpore bývania vo svojich nájomných bytoch u osôb, ktorých ubytovanie súvisí s vytváraním pracovných miest v meste a obstaranie bytov súvisí s realizáciou významnej investície. Zároveň Mesto podporuje bývanie osôb, ktoré zabezpečujú spoločenské, ekonomické a sociálne potreby mesta.

Medzi benefity prezentované a prístupné na stránke mesta patrí bezplatná registrácia v katalógu firiem na www.michalovce.sk a bezplatná registrácia ubytovacích a reštauračných zariadení na území dolného Zemplína na stránke www.dolnyzemplin.sk.

4. Vlastné nevyužívané priestory, pozemky a stavby ponúkať nájomcom na podnikateľské alebo verejnoprospešné účely, prípadne na nové investičné zámery.

Svoje nevyužívané priestory, pozemky a stavby Mesto permanentne ponúka záujemcom o nájom. Z celkového počtu 175 Mestom prenajímaných priestorov je na podnikateľský účel, vrátane služieb, prenajatých 131. Vybrané priestory vhodné na podnikateľské účely, prípadne na nové investičné zámery Mesto ponúklo aj do databázy agentúry SARIO ako tzv. hnedé priemyselné parky. Mesto podporuje aj projekty využitia nevyužívaných priestorov na verejnoprospešné účely, na tento účel je prenajatých 44 priestorov.

V roku 2011 bolo odpredaných 7 pozemkov na podnikateľské účely, v roku 2012 bolo na tento účel odpredaných 6 pozemkov. V roku 2013 bolo na podnikateľské účely odpredaných 14 pozemkov pre zriadenie nových, resp. rozšírenie pôvodných podnikateľských aktivít. V roku 2014 sa na tento účel predáva 8 pozemkov.

Zároveň boli predmetom predaja aj Mestom nevyužívané alebo neefektívne stavby. V roku 2012 boli podnikateľským subjektom odpredané 3 pre Mesto neefektívne stavby (dielňa na Ul. Masarykovej, stará budova Mestskej polície na Ul. duklianskej a autoumyvárka na Ul. okružnej), roku 2013 objekt Pavilónu služieb a v roku 2014 pomocné objekty na Ulici obchodnej a vo dvore na Námestí osloboditeľov.

V rámci komunikácie so záujemcami o investovanie v meste máme záujem v rámci svojich možností ponúkať do pozornosti investorov aj cudzie nehnuteľnosti a pozemky, o ktorých nám boli poskytnuté informácie.

Mesto v zmysle VZN o letných terasách povoľuje užívanie verejného priestranstva v pešej zóne a mimo nej, pre účely postavenia letných terás v letnej sezóne. Podnikatelia poskytujúci služby v oblasti občerstvenia môžu tak v lete ponúkať svoje produkty aj v rozšírených prevádzkach o letné terasy, čím sa CMZ stáva atraktívnejšou pre mladých, turistov ale aj ostatných občanov mesta. V roku 2011 bolo povolených 26 letných terás a v roku 2012 ich bolo 27 v zmysle VZN číslo 136 z roku 2011. V roku 2012 bolo schválené nové VZN o letných terasách pod číslom 143/2012, podľa ktorého bolo v danom roku povolených 22 letných

terás. V roku 2013 bolo na území mesta schválených 24 letných terás, z toho 20 v centrálnej pešej zóne a 4 mimo pešej zóny. V roku 2014 bolo povolených 23 letných terás.

5. Zlepšiť informovanosť o podnikateľských aktivitách a poskytovaných službách v meste a jeho okolí. Zvýšiť zapojenie podnikateľských subjektov na akciách Mesta.

Oficiálna stránka mesta Michalovce – www.michalovce.sk bola nanovo navrhnutá, vypracovaná, programovaná na báze CMS – Content management system, bola vytvorená nová štruktúra portálu v piatich sekciách - Mesto, Samospráva, Firmy a podnikatelia, Turizmus, Kultúra a šport. Súčasťou portálu je databáza podnikateľských subjektov, kde sa môže bezplatne registrovať ľubovoľný podnikateľský subjekt v regióne. V novinkách portálu pravidelne prinášame aktuálne informácie v spolupráci s podnikateľskými subjektmi ale aj so štátnymi organizáciami, v spolupráci s ktorými prinášame dôležité informácie práve pre podnikateľské subjekty. Na portáli sa nachádza mnoho ďalších služieb, ktoré využívajú aj podnikateľské subjekty – geografický informačný systém web-gis, s mapovými údajmi a vrstvami katastrálnej mapy kategorizovaných aj podľa vlastníka, s vrstvami ortofotomáp z rokov 2001, 2009 a 2013, vrstvy súpisných a orientačných čísel, vrstvy verejného osvetlenia, zelene, parkovania, výkopových prác, volebných obvodov, ako aj ďalšie informačné vrstvy.

Sekcia Turizmus je prepojená na ďalší samostatný portál mesta www.dolnyzemplin.sk, ktorý vznikol v rámci projektu „Michalovce – vstupná brána turizmu Zemplína“. Na tomto portáli je ponúkaná možnosť registrácie prevádzok, ktoré podnikajú v oblasti ubytovania a reštauračných služieb v rámci regiónu dolný Zemplín. Portály mesta www.michalovce.sk a www.dolnyzemplin.sk sa denne niekoľko krát aktualizujú, svojim obsahom a rozsahom poskytujú úplné informácie o živote mesta a okolia. Súčasne má mesto vytvorenú aj stránku dolného Zemplína na sociálnej sieti Facebook, kde zverejňuje všetky podujatia a aktivity, ktoré sa konajú v meste Michalovce a okolí.

V roku 2011 vláda SR schválila novelu zákona o podpore cestovného ruchu, ktorá priniesla zmeny na základe zákona č. 386/2011 Z. z, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu s účinnosťou od 1. decembra 2011. Novela upravuje možnosť obcí a podnikateľských subjektov združovať sa do oblastných organizácií cestovného ruchu. Možnosť využiť zákon o podpore cestovného ruchu využili aj samosprávy a podnikatelia na dolnom Zemplíne.

Na základe splnenia podmienok bola dňa 2. marca 2012 na ustanovujúcom valnom zhromaždení založená Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu (ZOOCR), ktorá v súčasnosti združuje 6 samospráv - Mesto Michalovce, Mesto Veľké Kapušany, obce Vinné, Kaluža, Klokočov, Suché, a 10 podnikateľských subjektov – Markos Slovakia s. r. o., Palinský & Co, spol. s r. o., Glamour Slovakia a. s., živnostníci Pavol Ihnát, Jaroslav Kudroč, Ján Brecko, Horezza, a.s. Hotel Granit Zemplínska Šírava, V a V, s. r. o., Kybernetika, s. r. o. a TRR centrum Kaluža, s. r. o.

Dňa 8. marca 2012 bola Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu zaregistrovaná na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktorá v súčasnosti sa podieľa a podporuje finančne aktivity svojich členov, čím napomáha k rozvoju cestovného ruchu v regióne dolný Zemplín, podieľa sa na zefektívnení regionálnej a nadregionálnej spolupráce subjektov podnikajúcich v cestovnom ruchu a samotný rozvoj destinácie.

Zemplínska oblastná organizácia sa stala členom Krajskej organizácie cestovného ruchu Košický kraj (KOCR KK), ktorá podporuje svojich členov prostredníctvom kultúrnych, športových, spoločenských aktivít, spoločnou účasťou na výstavách medzinárodného významu, čím napomáha k zvýšeniu identity a rozvoju cestovného ruchu v Košickom kraji.

Účelom vzniku oblastných organizácií je podpora cestovného ruchu vo vzájomnej spolupráci samospráv a podnikateľov, ktorí spoločnými aktivitami prispievajú k rozvoju CR. Cieľom spoločných aktivít bola podpora rozvoja CR a turizmu aj prostredníctvom kultúrno - spoločenských aktivít, propagácia dolného Zemplína a Zemplínskej šíravy. Spomínané aktivity boli zamerané na spoločnú spoluprácu obcí a podnikateľských subjektov pri využívaní jedinečných zdrojov prírody, kultúry, historických daností, zvýšenie návštevnosti regiónu a vyššiu kvalitu poskytovaných služieb. Prevažná časť aktivít sa uskutočnila počas letnej turistickej sezóny, nakoľko v tomto období je najväčšia kulminácia návštevníkov v regióne dolný Zemplín. Aktivity prispeli a ovplyvnili rozvoj cestovného ruchu na dolnom Zemplíne - nárast počtu návštevníkov, využitie ubytovacích a reštauračných kapacít, čo sa odzrkadlilo v príjmovej časti a ovplyvnilo rast sociálneho rozvoja oblasti. V rámci informovanosti o podnikateľských aktivitách členov oblastnej organizácie bol vydaný spoločný propagačný materiál ZOOCR. Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu finančne podporila spoločné aktivity, ktoré prispeli k rozvoju a zatraktívneniu cestovného ruchu v destinácii dolný Zemplín - Zemplínske slávnosti, Jánske ohne, Folklorný festival Zemplín, Pútnické stretnutie v Klokočove (náboženský turizmus), Festival Dohoda Širava Fest, Plážový volejbalový turnaj, Vyznačenie nového turistického chodníka v Pozdišovskej pahorkatine, Dies pro honore civitatis, Lečo festival, Súťaž vo varení hálaszlé, Dni vína vo Vinnom, 765. výročie prvej písomnej zmienky obce Vinné, Otvorenie letnej turistickej sezóny a Thermal parku Kaluža, Medzinárodné stretnutie paraglidistov, Eko akcia – čistenie vôd Zemplínskej šíravy, Klokočovská 5. Rozvoj cestovného ruchu je ovplyvňovaný rastúcou globalizáciou, rozvojom informačných technológií, ekológiou, z ekonomického hľadiska infláciou. Na základe týchto skutočností je potrebné cestovný ruch podporovať.

Mesto na základe požiadaviek organizátorov spolupracuje pri príprave rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí organizovaných súkromnými podnikateľmi. Jedná sa prevažne o koncerty a inú hudobnú a filmovú produkciu v centrálnej pešej zóne počas letných mesiacov.

Výraznou mierou sa podnikateľské subjekty zapájajú aj do rozvoja v oblasti vysokého školstva v meste. Nadácia profesora Čolláka, ktorá v roku 2014 oslavuje svoje 20 výročie, finančne a organizačne zabezpečuje prevádzku michalovského pedagogického pracoviska Podnikovohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach. Túto svoju primárnu činnosť môže nadácia vykonávať najmä na základe darov od fyzických osôb, právnických osôb a miestnej samosprávy, ktoré prostredníctvom, svojich príspevkov podporujú vysokoškolské vzdelávanie v srdci Zemplína. Zásluhou sponzorov najmä podnikateľských subjektov pôsobiacich na území mesta či regiónu sa výrazným spôsobom neustále skvalitňuje pedagogický proces na bakalárskom ako aj na inžinierskom dennom a externom štúdiu

Do kultúrneho diania mesta bola výrazne zapojená spoločnosť NIKA PRESS s.r.o., ktorá na základe zmluvného vzťahu má mimo podujatí organizovaných Mestom organizovať doplnkové kultúrne, spoločenské a športové podujatia, s poskytnutím potrebného mediálneho priestoru a služieb súvisiacich s organizovaním takýchto akcií. Zámerom je, mimo mediálne známych umelcov, zapojiť v rámci organizovania týchto akcií aj kultúrnych predstaviteľov regiónu a umelcov, športovcov a iné osobnosti s väzbami na mesto, s cieľom zlepšiť prezentáciu mesta a regiónu.

Mesto Michalovce už v roku 2011 a následne aj v roku 2012 zapojilo menšie podnikateľské subjekty do akcií Mesta ako napr. Kultúrne leto, Zemplínsky jarmok a Vianočné trhy. V roku 2013 Mesto rozšírilo tieto akcie aj o Reprezentačný ples mesta, do ktorého sa zapojili spoločnosti ako Chemkostav a.s., Kerex, Eurovia Vinci, DZS – MK trans a SCORP s.r.o..

Spolupráca Mesta s podnikateľskými subjektmi bola aj pri organizovaní rôznych športových súťaží. Zo strany podnikateľských subjektov išlo hlavne o podporu športových klubov jednotlivých druhov športu – basketbalový klub VSE, STAMI, SLOVAKOSTAV, športový klub stolného tenisu JAS PLASTIK, športový klub Zemplín džudo to boli NOVEDAS, p. Zajac, p. Gejguš, p. Gaško, športový atletický klub COMENIUM to bol SCORP, PONTIS, p. Sivák, p. Dermek, plavecký klub ORCA MULTISPORT, BUM ŠTÚDIO, SLOVAKSTAV, B GROUP, PEN TAB, Syräreň BEL, p. Molnár, p. Korocman a pod.

V roku 2014 sa do príprav a organizácie už 7. ročníka Reprezentačného plesu zapojili okrem už spomínaných spoločnosti aj Ingema s.r.o., Nikapress s.r.o. a Be group Slovakia s.r.o.

6. V spolupráci so zriaďovateľmi škôl, príslušnými orgánmi štátnej správy a inými subjektmi pokračovať v programe flexibilnej rekvalifikácie ľudských zdrojov v súlade s potrebami investorov a mesta.

Na základných školách dôležitú úlohu plnia v oblasti ľudských zdrojov výchovní poradcovia, ktorí vhodnou formou oboznamujú žiakov s odbormi na stredných školách. Mesto a košický samosprávny kraj v spolupráci so základnými a strednými školami, výrobnými podnikmi BSH, BEL, Siemens a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny organizovalo v rokoch 2010 – 2014 každoročne otvorené dni pre rodičov a žiakov základných škôl v regióne. Žiaci stredných škôl prezentovali jednotlivé učebné odbory, vybavenie škôl a vlastné výrobky, čo malo prispieť k rozhodovaniu žiakov a náboru žiakov základných škôl na odborné školy vhodnou formou. Na SOŠ technickej a SOŠ obchodu a služieb v spolupráci s firmou BSH sú zriadené centrá odborného vzdelávania, kde žiaci počas strednej školy absolvujú prax priamo v podniku k získaniu zručnosti, s finančným ohodnotením a možnosťou zamestnania sa po škole.

Mesto v rámci aktívnej spolupráce s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny vytvára podmienky pre získanie, rozvoj a udržanie pracovných návykov pre absolventov škôl, dlhodobo nezamestnaných a občanov, ktorí sú na pracovnom trhu znevýhodnení. Mesto vytvorilo predpoklad pre účasť na absolventskej praxi v roku 2011 pre 18 absolventov, v roku 2012 pre 5 absolventov, v roku 2013 pre 7 absolventov a v roku 2014 taktiež 7 absolventov. Dobrovoľnícku službu vykonávali v roku 2013 dvaja nezamestnaní a v roku 2014 taktiež dvaja. V projekte na zamestnávanie v rámci aktivačných prác a menších obecných služieb sme v roku 2011 poskytli prácu 120 uchádzačom, v roku 2012 a 2013 110 uchádzačom a v roku 2014 140 uchádzačom o zamestnanie. Títo vykonávali práce pri ručnom čistení mesta, pri separovanom zbere, upratovaní školských, predškolských a športových zariadení a pri údržbe verejnej zelene. Od 1.7.2014 Mesto Michalovce vytvorilo podmienky pre zamestnávanie cca 300 poberateľov dávok v hmotnej núdzi.

7. Nadálej zvyšovať atraktivitu mesta a jeho okolia pre aktívny cestovný ruch, participovať na rozvoji celoregionálnom rozvoji cestovného ruchu.

Atraktivitu a konkurencieschopnosť mesta zvýšil aj projekt *Regenerácia satelitov centrálnej mestskej zóny mesta Michalovce*, ktorý sa realizoval v rokoch 2012 a 2013. Obsahom projektu bola revitalizácia ulíc S. Chalúpku, Pasáž a Duklianska, rekonštrukcia komunikácií, verejného osvetlenia, cyklistických trás, spevnených plôch a zelene. Projekt bol financovaný z ROP a Mesto získalo na regeneráciu ulíc po procese VO nenávratný finančný príspevok 473 378 €, Mesto spolufinancovalo projekt vo výške 25 221 €.

Súčasťou projektu „Michalovce – vstupná brána Zemplína“ boli v r. 2012 a 2013 vytvorené a vytlačené propagačné materiály – brožúra pozostávajúca zo 6 častí (Historické pamiatky Michaloviec, Dolný Zemplín a vidiecky turizmus, Relax pri vode, Prírodné krásy a zaujímavosti, Ubytovanie a reštaurácie, Vínná cesta a vinárstvo), trhacie a orientačné mapy, brožúrka Potuliek po meste Michalovce, prezentačné DVD mesta Michalovce - nosiče

s 24 minútovým filmovým dokumentom o Michalovciach a okolí a kalendáre kultúrnych aktivít pre roky 2012, 2013 a 2014. Orientačné mapy boli osadené aj v 3 citylight – och na Námestí osloboditeľov najmä pre potreby turistov a návštevníkom mesta. Bol vytvorený dizajn manuál mesta Michalovce a štúdia osadenia informačných a smerových tabúl v oblasti turisticky atraktívnych miest oblasti cestovného ruchu. Nosným vzniknutým produktom projektu bol portál turizmu a cestovného ruchu dolného Zemplína s doménovou adresou www.dolnyzemplin.sk, ktorý si získava čoraz viac priaznivcov a jeho návštevnosť sa každým dňom zvyšuje. V roku júni 2013 sa uskutočnila konferencia, na ktorej boli predstavené všetky produkty CR, ktoré vznikli v rámci spomínaného projektu.

V roku 2011 bolo schválené a uvedené do života nové logo mesta, ktoré dodáva mestu Michalovce nový rozmer a nové možnosti prezentácie, dochádza k zmene imidžu, ktorý pozitívne vplýva na rozvoj CR. Naďalej platí, že mesto Michalovce – srdce Zemplína je vstupnou bránou na Zemplínsku šíravu, ktorá má medzinárodný význam a zabezpečuje udržateľný rozvoj CR. Logo mesta je súčasťou dizajn manuálu, ktorý slúži ako zjednocujúci prvok dizajnu dokumentácie Mesta.

Úspešným projektom v roku 2013 bola aj Galéria v exteriéri, ktorá na Námestí osloboditeľov prezentovala 24 víťazných fotografií z mesta a okolia umiestnených na štylizovaných drevených stojanoch, ktorých autormi boli obyvatelia mesta. Fotografie boli zasielané elektronicky vo vyhlásenej súťaži na stránke mesta, víťazné fotografie boli vybraté odbornou porotou. Do súťaže sa zapojilo viac ako 180 účastníkov a bolo zaslaných celkom 289 fotografií. Galéria sa stretla s veľkým pozitívnym ohlasom obyvateľov a návštevníkov mesta, preto mesto v r. 2014 zabezpečilo výstavu historických fotografií umiestnených na stojanoch na Námestí osloboditeľov pri príležitosti 770. výročia prvej písomnej zmienky o meste. Vďaka kladnému ohlasu bude mesto s prípravou galérie pod nebom pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

V roku 2011 vláda SR schválila novelu zákona o podpore cestovného ruchu, ktorá priniesla zmeny na základe zákona č. 386/2011 Z. z, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu s účinnosťou od 1. decembra 2011. Novela upravuje možnosť obcí a podnikateľských subjektov združovať sa do oblastných organizácii cestovného ruchu. Možnosť využiť zákon o podpore cestovného ruchu využili aj samosprávy a podnikatelia na dolnom Zemplíne.

Na základe splnenia podmienok bola dňa 2. marca 2012 na ustanovujúcom valnom zhromaždení založená Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu, ktorá v súčasnosti združuje 6 samospráv - Mesto Michalovce, Mesto Veľké Kapušany, obce Vinné, Kaluža, Klokočov, Suché, a 10 podnikateľských subjektov – Markos Slovakia s. r. o., Palinský & Co, spol. s r. o., Glamour Slovakia a. s., živnostníci Pavol Ihnát, Jaroslav Kudroč, Ján Brecko, Horezza, a.s. Hotel Granit Zemplínska Šírava, V a V, s. r. o., Kybernetika, s. r. o. a TRR centrum Kaluža, s. r. o. Dňa 8. marca 2012 bola Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu zaregistrovaná na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja na svojom zasadnutí 25. 6. 2012 schválilo založenie Krajskej organizácie cestovného ruchu Košický kraj, ktorá bola založená 30. 11. 2012 na ustanovujúcom valnom zhromaždení. Dňa 10. 12. 2012 bola zaregistrovaná na Ministerstve dopravy, výstavby a RR SR pod sp. č. 25659/2012/3130 Krajská organizácia cestovného ruchu Košický kraj. Členmi KOČR sa stali Oblastná organizácia cestovného ruchu SPIŠ, Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu, KOŠICE – Turizmus a KSK. Strategickým cieľom KOČR je spolupráca vlastných členov zameraná na zvýšenie kvality a komplexnosti poskytovaných služieb, dosiahnutie zvýšenia počtu návštevníkov v destinácii, propagácia ponuky produktov CR doma a v zahraničí, komunikačný servis destinácie

a organizácie, nadviazanie spolupráce s organizáciami na celoslovenskej a medzinárodnej úrovni. Organizačná štruktúra KOČR je tvorená pracovnými pozíciami – výkonný riaditeľ, marketingový manažér, referát cestovného ruchu. KOČR aktívne vytvára podmienky a realizuje aktivity zamerané na rozvoj CR na území svojich členov a chráni ich záujmy.

V decembri 2011 bola uvedená do života publikácia Teodor Jozef Mousson, ktorá bola vydaná pri príležitosti 100. výročia príchodu tohto významného maliara do Michaloviec. Tento umelec štetcom a farbami najvýraznejšie zobrazil Zemplín, Michalovce, ľudí a svoje dielo zanechal pre nás a ďalšie generácie. Táto publikácia sa stretla s veľkou kladnou odozvou v radoch odbornej verejnosti a širokej verejnosti.

V septembri 2012 v meste Michalovce vyvrcholili oslavy storočnice michalovského futbalu. Mestský futbalový klub Zemplín Michalovce a.s. a Mesto Michalovce pripravili 7. septembra 2012 v Mestskom kultúrnom stredisku slávnostný galaprogram, ktorý bol súčasťou osláv tejto storočnice. Pri tejto príležitosti Mesto vydalo a uviedlo do života publikáciu pod názvom Sto rokov organizovaného futbalu. Krstilo sa čerstvo pokosenou trávou z michalovského štadióna a krstnými otcami boli Ing. Richard Havrila, viceprezident SFZ a PhMr. Alexander Bugala, čestný prezident MFK Michalovce. Po prvýkrát bolo do Siene slávy michalovského futbalu uvedených 16 osobností, ktoré sa svojím pričinením najviac zaslúžili o rozvoj tohto športu v meste.

Mesto Michalovce vyhlásilo rok 2013 ako Rok Gorazda Zvonického. Pri príležitosti nedožitej storočnice tohto významného rodáka, kňaza, básnika, esejistu, prekladateľa, redaktora a pedagóga Mesto a ďalšie kultúrne inštitúcie uskutočnili niekoľko podujatí a aktivít. V mesiaci júli 2013 vyvrcholili oslavy. Mesto Michalovce, OZ Močarany, saleziáni Dona Bosca, Dom Matice slovenskej a Matica slovenská, Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického, Zemplínske múzeum a Mestské kultúrne stredisko zorganizovali 6. júla 2013 Oslavy storočnice Gorazda Zvonického, ktoré sa konali pri kostole sv. Gorazda a jeho spoločníkov na Močarianskej ulici. Začiatok slávnostnej udalosti sa niesol v znamení odhalenia Ulice Andreja Šándora, čo bolo občianske meno Gorazda Zvonického. Pri príležitosti spomienky na Gorazda Zvonického uskutočnila sa slávnostná svätá omša celebriovaná Mons. Bernardom Boberom. Po jej skončení bola slávnostne uvedená do života a predstavená kniha o tomto michalovskom rodákovi pod názvom Gorazd Zvonický – básnik pravdy a krásy, ktorej autorom je PhDr. Ernest Sirochman. Predstavená bola aj príležitostná poštová známka venovaná Gorazdovi Zvonickému, ktorú si mohli záujemcovia zakúpiť priamo na mieste aj s originálnou pečiatkou. V budove bývalej materskej školy bola slávnostne otvorená izba s fragmentmi zo života Gorazda Zvonického.

V roku 2013 v rámci EHMK a programu Terra Incognita sa Michalovce stali v dňoch 9. - 11. augusta 2013 nositeľom podujatia FEST DUPLA – DOUBLE FEST. Stretli sa na ňom nositelia mena Michal, Michaela, Michail, Mikael... Pokúsili sme sa vytvoriť slovenský rekord o čo najväčší počet Michalom a Michael na určenom mieste, čo sa nám aj podarilo a na jednom mieste sa stretlo 413 nositeľov týchto mien. Súčasťou festivalu bola aj súťaž dvojníkov známych osobností, súťaž v zakrúcaní holubkov i vystúpenia domácich tanečných, hudobných, speváckych skupín. Mihaľovski deski – prehliadka divadiel v nárečí bola takisto súčasťou tohto podujatia. K spestreniu prispel aj príchod historického vláčika z Košíc.

V roku 2014 si Mesto Michalovce pripomína štyri významné výročia alebo sedmičky v dejinách Michaloviec.

Pri príležitosti 770. výročia prvej písomnej zmienky o meste Michalovce mesto vydalo publikáciu *Rod Sztáray a Michalovce*, ktorá bude uvedená do života v októbri 2014.

Ďalšie okrúhle výročie, a to 700. výročie prvej písomnej zmienky si pripomína aj michalovský rímskokatolícky farský Kostol Narodenia Panny Márie.

V roku 2014 tak uplynie presne 70 rokov od času, keď sa Michalovce mohli opäť pýšiť štatútom mesta.

Dňa 26. novembra 1944 Michalovce oslobodili, bez pouličných bojov, vojská postupujúceho 4. ukrajinského frontu Červenej armády. V tento deň si pripomenieme 70. výročie tejto udalosti. K týmto výročiam Mesto pripravilo celý rad ďalších podujatí.

Prvým z nich bolo oficiálne otvorenie roka okrúhlych výročí v znamení sedmičiek, a to dňa 7. februára 2014. Nieslo sa v znamení spomienky sa na významného stredovekého šľachtica a rytiera Alberta z Michaloviec. Slávnostne bola vztýčená historizujúca vlajka Michaloviec pred mestskou radnicou, ktorú požehnali kňazi cirkví na území mesta a bola odhalená pamätná tabuľa Albertovi z Michaloviec pred hlavnou budovou Zemplínskeho múzea za účasti významných hostí – predsedu Košického samosprávneho kraja (KSK) Zdenka Trebuľu, podpredsedu KSK Emila Ďurovčíka.

Bola a naďalej je podporovaná spolupráca Informačnej kancelárie mesta Michalovce s Košickým samosprávnym krajom – referátom CR a Krajskou organizáciou cestovného ruchu Košický kraj. KOOCR KK vypracovala spoločné dotazníky pre klientov, ktorí navštívia destináciu, na základe ktorých je možné zistiť návštevnosť v meste Michalovce ale aj okolí, slabé a silné stránky CR a správny smer napredovania CR v dolnom Zemplíne. Od tohto roku túto iniciatívu prevzala Krajská organizácia cestovného ruchu Košického kraja.

Od týchto krokov očakávame zvyšovanie atraktivity mesta a jeho okolia pre aktívny cestovný ruch a zefektívnenie regionálnej a nadregionálnej spolupráce subjektov podnikajúcich v cestovnom ruchu a samotný rozvoj cestovného ruchu v regióne.

Veľmi dôležitou úlohou je podporovať cestovný ruch v našom regióne účasťou na výstavách cestovného ruchu (CR). Preto propagácia mesta nadobudla široký rozsah na rôznych výstavách, veľtrhoch a workshopoch medzinárodného záujmu. V mesiaci januári sa v Bratislave každoročne koná veľtrh cestovného ruchu ITF SlovakiaTour Bratislava, na ktorej sa Mesto Michalovce pravidelne zúčastňuje spoločne so Zemplínskou oblastnou organizáciou cestovného ruchu (ZOOOCR), mestami, obcami a podnikateľmi pôsobiacimi v CR na dolnom Zemplíne v spoločnom stánku Krajskej organizácie cestovného ruchu Košický kraj (KOOCR KK). Účasť na tejto výstave prináša komplexný pohľad na dovolenky a cestovanie prostredníctvom zúčastnených cestovných kancelárií, domácich a zahraničných regiónov, zahraničných turistických centrál a subjektov poskytujúcich služby v cestovnom ruchu. Mesto Michalovce a Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu patria medzi aktívnych účastníkov veľtrhu v spoločnom stánku KOOCR KK. Účasťou na tejto výstave sa využívajú všetky dostupné možnosti na zviditeľnenie prírodného, historického a kultúrneho potenciálu nášho mesta a regiónu a prispievame k zvýšeniu ich návštevnosti.

Okrem uvedenej výstavy sa mesto Michalovce spolu s podnikateľskými subjektmi, ZOOOCR, Košickým samosprávnym krajom (KSK), KOOCR KK a Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch (SACR) zúčastňujú na tradičnej výstave cestovného ruchu v družobnom meste Užhorod v mesiaci september. Prezentácia dolného Zemplína sa taktiež realizuje v poľskom meste Krakow v spoločnom stánku s družobným mestom Jaroslaw a v Brne na výstave Regiontour v spoločnom stánku s partnerským mestom Vyškov. Tento spôsob propagácie regiónu prispieva k lepšej informovanosti a ponuky rôznych produktov v cestovnom ruchu na našom území.

Nezanedbateľný prínos pre imidž a propagáciu mesta predstavovalo výjazdové zasadnutie Vlády SR v Michalovciach v septembri 2012, či rokovanie celoslovenskej Rady Združenia miest a obcí Slovenska v apríli 2013, kedy naše mesto privítalo primátorov a starostov z celej republiky. Primátor mesta prijal v zasadačke mestského úradu viacero vzácnych oficiálnych návštev – politikov, úspešných žiakov a študentov, víťazov celoslovenských aj medzinárodných súťaží, športovcov, medzi nimi aj „davicupových“ hráčov v tenise Karola Kučeru a Dominika Hrbatého, ministrov, predstaviteľov politických strán, zahraničné návštevy medzi nimi francúzskeho guvernéra André Vantommeho, cirkevných predstaviteľov a mnoho ďalších.

C. Trvale zlepšovanie sociálnych služieb v meste

1. Zachovať všetky doteraz vytvorené opatrenia na zlepšenie postavenia seniorov a ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím v meste (pobytové sociálne služby, domáca opatrovateľská služba, podpora denných centier pre seniorov mesta a zdravotne postihnutých občanov, jednorazové dávky v hmotnej núdzi, Senior karty, daňové a poplatkové úľavy a pod.)

Pri riešení úloh v tejto oblasti sme sa sústredili na to, aby sme aj naďalej pre seniorov, rodiny s deťmi a občanov mesta ohrozených sociálnym vylúčením vytvorili podmienky a prijali také opatrenia, ktoré zvýšia kvalitu života týchto skupín obyvateľstva mesta.

Hlavnou prioritou Mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb bol rozvoj terénnej opatrovateľskej služby, ktorá je zameraná na pomoc prijímateľovi sociálnej služby v domácom prostredí. Táto služba je z dlhodobého hľadiska k životu klienta najšetrnejšia, nevytrháva občanov z ich prirodzeného prostredia a umožňuje širšiu spoluprácu s rodinou a kontakt s komunitou. Opatrovateľská služba je zabezpečovaná prostredníctvom zamestnancov Mesta – opatrovateľov:

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
opatrovatelia	103	96	94	93	87	82	89
opatrovaní	120	111	102	110	101	102	109

Mesto pristúpilo k racionalizačnému opatreniu v oblasti zamestnávania opatrovateliek, keď v rámci pracovnej zmluvy, tam kde je to možné, prideliuje jednej opatrovatelke viacerých klientov. Výsledkom tohto opatrenia je skutočnosť, že v r. 2013 iba 82 opatrovateliek zabezpečovalo starostlivosť až o 102 prijímateľov sociálnej služby a v roku 2014 opatruje 89 opatrovateliek 109 klientov.

V mesiacoch apríl až jún 2013 uskutočnil odbor sociálnych vecí prieskum spokojnosti s poskytovaním domácej opatrovateľskej služby pre seniorov a zdravotne postihnuté osoby s trvalým pobytom v Meste. Predmet prieskumu bol zameraný na určenie miery spokojnosti v doterajšom poskytovaní tejto sociálnej služby a určenie potrieb občanov v tejto oblasti. Potešujúcou skutočnosťou bolo zistenie, že 51 % respondentov vyslovilo vysokú spokojnosť s poskytovaním domácej opatrovateľskej služby. Väčšina klientov uviedla, že sa rozhodli požiadať o opatrovateľskú službu v domácnosti z dôvodu, že ich rodinní príslušníci sú zamestnaní a títo sa o nich nemôžu postarať (42 %). Z prieskumu tiež vyplynulo, že väčšina opatrovaných využíva túto sociálnu službu do pol roka (49 %), čo svedčí o skutočnosti, že občania siahajú po službe až na sklonku života (zrejme tu zohráva významnú úlohu aj

ekonomický faktor, keď v našom regióne majú občania v dôchodkovom veku veľmi nízky príjem).

Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že poskytovanie domácej opatrovateľskej služby je pre Mesto finančne najnáročnejšie, keď všetky náklady na túto činnosť sú financované zo zdrojov Mesta: v r. 2011 to predstavovalo sumu – 330 000 €, v roku 2012 sa jednalo o finančnú čiastku vo výške – 370 000 € a v roku 2013 sa jednalo o finančnú čiastku vo výške – 355 000 €. Pre rok 2014 je v rozpočte mesta plánované na túto sociálnu službu 401 000 €.

Mesto Michalovce poskytlo finančný príspevok na opatrovateľskú službu v rokoch 2008 až 2012 aj pre Slovenský červený kríž územný spolok Michalovce, kde sa táto sociálna služba naplnila v nasledovných ukazovateľoch:

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
opatrovatelia	7	7	8	8	7
opatrovaní	7	7	8	8	7

V rokoch 2008 až 2012 sa jednalo vo všetkých rokoch o rovnaký finančný príspevok vo výške 19 916 €. Od roku 2013 sa príspevok na opatrovateľskú službu pre SČK Michalovce neposkytoval.

Mesto poskytlo jednorazový finančný príspevok aj pre prepravnú službu, ktorú zabezpečuje pre potreby Mesta neverejný poskytovateľ - Zariadenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím (ZPMP) – v rokoch 2011 a 2012 sa jednalo o rovnakú čiastku 9 400 €. V roku 2013, ktorý bol rokom reštrikčných opatrení a konsolidačným rokom verejných financií, upravilo Mesto výšku finančnej podpory predmetnej služby na 5096 €. Pre rok 2014 MsÚ Michalovce – odbor sociálnych služieb uzatvoril so ZPMP zmluvu o finančnom príspevku na poskytovanie prepravnej služby taktiež vo výške 5096 €.

V rámci starostlivosti o znevýhodnených občanov, Mesto poskytlo v rokoch 2008 až 2012 finančný príspevok na prevádzkové náklady útulku spravovaného SČK (celkový počet lôžok v útulku je 14), ktorý sa nachádza na Ul. staničnej, z rozpočtu Mesta na základe uzatvorenej zmluvy, a to vo výške 2 660 €/1 rok. V rokoch 2013 a 2014 Mesto poskytlo útulku, na základe schválenia mestského zastupiteľstva, finančný príspevok vo výške 13 050 €.

Opatrovateľská služba poskytovaná pobytovou formou v Zariadení opatrovateľskej služby (ZOS), Masarykova 21, Michalovce a v Zariadení pre seniorov (ZpS) na Hollého ulici bola určená pre občanov mesta, ktorí nemôžu zo zdravotných alebo iných vážnych dôvodov zotrvať v ich prirodzenom prostredí. V roku 2013 sa v ZpS stavebne ukončila investičná akcia „Prístavba a rekonštrukcia Zariadenia pre seniorov“ a v 6/2013 bola slávnostne odovzdaná do užívania. Realizáciou tejto stavebnej aktivity sa podstatne rozšírili možnosti poskytovania doplnkových služieb: kuchyňa, jedáleň, rehabilitácia, zdravotné stredisko, služby holiča, spoločenská a kultúrna miestnosť, miestnosť pre cirkevné obrady. Bolo vytvorených nových 10 lôžok pre imobilných klientov a vozičkárov s bezbariérovým vstupom. Rekonštrukciou zariadenia bola vyriešená bezbariérovosť prístupu do budovy, zabezpečilo sa skvalitnenie prevádzkových podmienok, materiálne vybavenie, vybavenosť sociálnymi priestormi potrebnými na plnenie úloh spojených s kvalitou sociálnych služieb, svetelná i tepelná pohoda bývania výstavbou vlastnej tepelnej kotolne. ZpS poskytuje klientom celkovo 188 lôžok.

Vzhľadom na mimoriadne nepriaznivý stav objektu ZOS na Masarykovej ulici a prerušenie stavebných prác na výstavbe novej budovy ZOS na Borovicovej ulici bez konkrétneho

časového obmedzenia, Mesto zrealizovalo presťahovanie ZOS od 1.10.2013 do objektu, v ktorom sídli ZpS na Ul. J. Hollého č. 9, na jeho 8. poschodie. Presťahovaním ZOS do nových priestorov, ktoré sa nachádzajú v zrekonštruovanej hlavnej budove ZpS, sa okrem získania kvalitatívne lepších ubytovacích a spoločenských priestorov získala pre klientov tohto zariadenia možnosť užívať všetky novovybudované doplnkové služby. Lôžková kapacita ZOS ostala zachovaná t. j. 25 lôžok.

Opatrovateľská služba v kombinácii s pobytom v zariadeniach výrazne prispela ku skvalitneniu života seniorov.

Okrem opatrovateľskej služby Mesto Michalovce poskytlo pre svojich zdravotne postihnutých občanov a seniorov s trvalým pobytom na území mesta sociálne služby ambulantnou formou:

- stravovanie v jedálni – v budove malometrážnych bytov na Ul. obrancov mieru, v 3 školských stravovacích zariadeniach, ktorých je zriaďovateľom a novým pripravovateľom stravy pre seniorov Mesta, ktorým sa stala novovybudovaná jedáleň v objekte ZpS na Hollého ulici,
- stredisko osobnej hygieny - pranie, žehlenie a údržba šatstva a bielizne;
- denné centrá – 7 klubov dôchodcov – možnosť rozvíjať záujmy a aktivity športové, rekreačné, spoločenské.

Použitie resp. plánované finančné náklady na stravovanie seniorov v jednotlivých rokoch sú nasledovné:

r. 2011 – skutočnosť 13 713 €

r. 2012 – skutočnosť 18 729 €

r. 2013 – skutočnosť 42 005 €

r. 2014 – plán 85 000 €

Seniori mesta a zdravotne postihnutí občania s trvalým pobytom v meste Michalovce každoročne prejavujú zvýšený záujem o finančne zvýhodnené stravovanie. Kým v roku 2012 bolo evidovaných 321 stravníkov, tak v prvom polroku 2014 evidoval odbor sociálnych vecí 616 stravníkov.

Mesto Michalovce poskytuje stravovanie pre seniorov a občanov zdravotne postihnutých vo svojej jedálni v MMB, na IV. ZŠ, Komenského ul. a VII. ZŠ Ul. krymská. Na základe požiadavky občanov v roku 2012 Mesto Michalovce rozšírilo poskytovanie stravovania v školskej jedálni na V. ZŠ, na Ul. školskej. Zatiaľ poslednou jedálňou, ktorá začala poskytovať cenovo zvýhodnenú stravu pre seniorov od 1.10.2013, je kuchyňa v prístavbe ZpS na Hollého ulici.

V Zariadení pre seniorov sa od 1. 8. 2014 poskytuje nadštandardná služba pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodcovský vek a majú trvalý pobyt v meste Michalovce - ide o rehabilitačné služby. Pre výkon tejto služby sú v zariadení vytvorené veľmi dobré materiálno-technické podmienky a požadované personálne zabezpečenie.

Mesto pripravilo pre seniorov projekt vzdelávania, na realizáciu ktorého mesto získalo nenávratný finančný príspevok vo výške 94 000 € z fondu ESF v rámci Operačného programu Vzdelávanie. V projekte bolo vytvorených 1920 miest pre všetkých záujemcov o vzdelávanie nad 50 rokov v oblasti *Práce s počítačom a informačno – komunikačnými prostriedkami*, v oblasti *Právneho a Ekonomického minima*, v oblasti *Zdravovedy, Psychológie životnej cesty*, v oblasti *Pohybových aktivít - Pilates a Tvorivých dielní*. Celková časová dotácia hodín pre účastníka, ktorý by si zvolil všetkých 7 druhov vzdelávania, bola až 100 hodín. Súčasťou kurzov Zdravovedy boli aj dvojdnové exkurzie do Bardejovských kúpeľov. Väčšina kurzov sa realizovala v Zariadení pre seniorov v novo zrekonštruovaných priestoroch, pričom tieto

priestory boli aj vybavené výpočtovou a prezentačnou technikou z prostriedkov NFP. Kurz pohybových aktivít sa konal na VII. ZŠ na ulici Krymskej. O tieto kurzy bol veľký záujem, po realizácii výučby prvých skupín boli pozitívne ohlasy účastníkov a zvýšený záujem o všetky kurzy. Celé vzdelávanie seniorov bude zhodnotenú na záverečnej konferencii.

Pre seniorov Mesto zabezpečilo služby pracovne a strediska osobnej hygieny, ktoré boli zabezpečované do 30.9.2013 prevádzkou sociálnych služieb v objekte malometrážnych bytov (MMB) na Ul. obrancov mieru. Od 1.10.2013 v tejto oblasti došlo k organizačným zmenám. S cieľom zoptimalizovať a zefektívniť činnosť prevádzky nachádzajúcej sa v objekte MMB a vzhľadom na novovytvorené podmienky predmetných činností v zrekonštruovanej budove ZpS sa k 30.9.2013 prestali poskytovať služby pedikúry, prania a žehlenia v objekte MMB a tieto činnosti od 1.10.2013 poskytuje Zariadenie pre seniorov na Hollého ulici v úplne nových priestoroch, ktoré sú na tento účel prislúchajúco stavebne a technologicky pripravené. Mesto Michalovce vyšlo v ústrety aj požiadavkám občanov bývajúcich v objekte MMB a zabezpečilo poskytovanie pedikúry a zber a výdaj bielizne v MMB jedenkrát týždenne.

Tieto služby sú zabezpečované podľa záujmu občanov.

Na činnosť Denných centier pre seniorov (tieto centrá boli známe v minulosti pod názvom „Kluby dôchodcov“), ktorých máme na území mesta 7 s počtom cca 700 členov, poskytlo Mesto finančné prostriedky na vykrytie prevádzkových nákladov a nákladov na kultúrne a spoločenské podujatia. V jednotlivých rokoch boli použité finančné prostriedky Mesta vo výške:

v roku 2011 – skutočnosť 15 628 €
v roku 2012 – skutočnosť 20 433 €
v roku 2013 – skutočnosť 23 050 €
v roku 2014 – plán 25 650 €

Práce a investície do interiérových úprav a interiérového vybavenia v jednotlivých denných centrách počas rokov 2011 až 2014:

Denné centrum č.1 a č.3, Ulica Obrancov mieru č.4:

2011 - žiadne investície do interiérových úprav
2012 - 100 € dar, kúpili TV
2013 - rádiomagnetofón
2014 - stoly a stoličky za 1277 €.

Denné centrum č.2, Stráňany:

2011 - PC zostava a tlačiareň
2012 - rekonštrukcia spoločenskej miestnosti, konkrétne výmena 5 okien a parapetných dosiek, vchodových dverí a výmena podlahy . Dlažba na toaletách, výmena umývadla, drezovej batérie, pripojenie na studenú a teplú vodu, odpad. Výmena plechu na markíze nad vstupom do centra. 100 € dar, nákup riadu a pomôcok do kuchyne.
2013 - Montáž kuchynskej linky, elektroinštalácie, osadenie drezu, napojenie na studenú a teplú vodu, nové odpadové potrubie.
2014 - bezbariérový vstup do centra, revízia elektroinštalácie.

Denné centrum č.4, Zakarpatská ulica č.9:

2011 - PC zostava s tlačiarňou, rádiomagnetofón, výmena vodovodných batérií.
2012 - výmena 6 okien , nový radiátor, plávajúca podlaha v spoločenskej miestnosti,

Nová dlažba na balkóne, náter zábradlia na balkóne, maľovka spoločenskej miestnosti, výmena WC, dar 100 €- kancelárske kreslo a vybavenie kuchynky.
2013 - montáž žalúzií v celom 3 izbovom byte denného centra, dar LCD TV.
2014 - žiadne investície do interiérových úprav

Denné centrum č.5, Ulica Komenského č.34:

2011 - žiadne investície do interiérových úprav,
2012 - oprava elektrických rozvodov, nové svietidlá, oprava stolov, nový jedáľenský príbor 100 € dar- fotoaparát, kanvica a žehlička.
2013 - maľovka interiéru, plávajúca podlaha v jednej miestnosti.
2014 - plávajúca podlaha už v celom dennom centre , nový radiátor, farby na náter mreží.

Denné centrum č.6, Hollého ulica č.9:

2011 - žiadne investície do interiérových úprav,
2012 - dar 100 €- rádiomagnetofón a vybavenie do klubu.
2013 - žiadne investície do interiérových úprav,
2014 - žiadne investície do interiérových úprav,

Denné centrum č.7, Ulica Pri sýpke č.4:

2011 - žiadne investície, rádiomagnetofón,
2012 - 100 € dar, tlakomer a nástenné hodiny,
2013 - žiadne investície do interiérových úprav,
2014 - žiadne investície do interiérových úprav.

Seniori, ktorí nezvládajú svoju finančnú situáciu a nemôžu zabezpečiť svoje základné životné potreby, sú podporovaní zo strany Mesta jednorazovými dávkami v hmotnej núdzi. Dávka je poskytovaná formou finančnej alebo vecnej pomoci sociálne odkázaným občanom a môže byť poskytnutá jedenkrát v roku.

Na tieto účely boli použité nasledovné finančné čiastky z rozpočtu Mesta:

v roku 2011 – skutočnosť	4 625 €
v roku 2012 – skutočnosť	3 720 €
v roku 2013 – skutočnosť	3 966 €
v roku 2014 – plán	4 500 €

Mesto sa snaží svojim občanom, seniorom, skvalitniť ich život aj prostredníctvom rôznych výhod a služieb, ktoré môžu využívať majitelia tzv. Senior karty, na ktorú majú nárok občania starší ako 65 rokov. Seniori mesta tak môžu využívať bezplatné resp. zľadené vstupné na akcie usporadúvané Mestským kultúrnym strediskom Michalovce, bezplatné parkovanie na parkoviskách v správe TaZS Michalovce, bezplatné alebo zľadené vstupné pri návšteve športových podujatí v meste, bezplatný vstup na mestskú plaváreň, hvezdáreň a do Zemplínskeho múzea, 50 % zľavu na členský poplatok v Zemplínskej knižnici Gorazda Zvonického. V roku 2014 odbor sociálnych vecí vydal približne 1 700 Senior kariet.

V rámci uplatňovania zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa Mesto zabezpečilo úlohy vyplývajúce z inštitútu osobitného príjemcu rodinných prídavkov na deti, ktoré nepravidelne absolvujú povinnú školskú dochádzku. Odbor sociálnych vecí zaznamenáva stály nárast počtu detí, ktorým mesto inštitútom osobitného príjemcu vypláca vecnou formou rodinné prídavky. V roku 2014 išlo o 720 prípadov (v roku 2012 sa jednalo o 593 prípadov).

Navyše od 1.1.2014 na základe zmeny príslušnej legislatívy je Mesto osobitným príjemcom aj:

- prídavku na dieťa z dôvodu spáchania priestupku pred dovŕšením 15 rokov veku,
- prídavku na dieťa občana ak je mesto osobitným príjemcom jeho príspevku na bývanie,
- rodičovského príspevku ak je mesto osobitným príjemcom jeho príspevku na bývanie,
- príspevku pri narodení dieťaťa ak je mesto osobitným príjemcom jeho príspevku na bývanie.

Aj v uplynulých rokoch Mesto veľmi úzko spolupracovalo s poradnými orgánmi primátora mesta, RADOU SENIOROV, RADOU CIRKVI a RADOU RÓMOV tak, aby boli nápomocné primátorovi a vedeniu mesta pri prijímaní rozhodnutí týkajúcich sa zlepšovania sociálnej situácie a života občanov v meste.

V roku 2012 odbor sociálnych vecí vypracoval Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb v meste na roky 2013 – 2017, ktorý bol schválený v mestskom zastupiteľstve s platnosťou od 1.1.2013

Cieľom komunitnej práce v obci je motivovať obyvateľov obce a inštitúcie k hľadaniu a formulovaniu spoločných cieľov, ako aj foriem spolupráce. Hlavný význam komunitného plánu spočíva v stanovení priorít v práci s jednotlivými komunitami a časových intervalov na dosiahnutie požadovaných cieľov.

Priority, ktoré boli vytýčené Komunitným plánom:

1. Starostlivosť o klienta v prirodzenom prostredí prostredníctvom terénnych sociálnych služieb.
2. Zvýšenie kvality poskytovaných soc. služieb prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie zariadení sociálnych služieb.
3. Starostlivosť o marginalizované skupiny obyvateľov mesta.
4. Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Pri tvorbe a schvaľovaní VZN o daniach a poplatkoch, Mesto poskytne seniorom úľavy pri dani zo stavieb a bytov o 30 % vyrubenej dane za stavby a byty vo vlastníctve občanov starších ako 70 rokov a pri dani za psa 100%-nú úľavu dane u osamelo žijúcich občanov, ktorí majú 70 rokov a viac. Pri poplatkoch za TKO je úľava 30 % vyrubenej dane za poplatok pre občanov, ktorí majú 70 rokov a viac.

2. Zrealizovať schválené projekty na zlepšenie poskytovania sociálnych služieb predovšetkým osamoteným osobám, starým a zdravotne postihnutým občanom (Zariadenie pre seniorov, Zariadenie opatrovateľských služieb, nadstavba a rekonštrukcia tzv. malometrážnych bytov).

Zariadenie pre seniorov

V rokoch 2011 až 2012 Mesto realizovalo prístavbu a rekonštrukciu Zariadenia pre seniorov v Michalovciach. Výška schváleného nenávratného príspevku na projekt financovaný z Regionálneho operačného programu bola vo výške 3 142 096,44 € a výška spolufinancovania Mesta - 165 373,50 €. Cieľom projektu bolo zlepšenie kvality a rozsahu poskytovaných sociálnych služieb pre klientov zariadenia, zvýšenie jeho kapacity a zníženie energetickej náročnosti budovy. V rámci stavebných prác bolo zrealizované zateplenie existujúcej budovy ZpS, rekonštrukcia prízemí – bývalých kancelárskych priestorov, vytvorenie bytových jednotiek s bezbariérovými vlastnosťami a navýšenie tak kapacity zariadenia o 10 miest, ďalej bola vybudovaná samostatná kotolňa pre ZpS. Súčasne bola zrealizovaná prístavba s priestormi pre jedáleň, vývarovňu, priestory pre pranie, žehlenie, sušenie, sklady, priestory pre spoločenské a kultúrne vyžitie, knižnicu, hobby miestnosť, miestnosti a zariadenia pre poskytovanie rehabilitačných služieb a miestnosti pre

ambulanciu lekára. Súčasne bolo zariadenie čiastočne vybavené z NFP zariadeniami pre služby stravovania, rehabilitácie, komunikačnými rozvodmi. Následne boli zo zdrojov mesta vybudované vnútroareálové komunikácie a osvetlenie, urobené sadové a terénne úpravy, drobná architektúra a kamerový systém. Celková cena skolaudovaného diela je 3 780 000 Eur.

Zariadenie opatrovateľských služieb

V programe ROP bol schválený aj projekt rekonštrukcie bývalej materskej škôlky na Ulici borovicovej na Zariadenie opatrovateľskej služby. Výška schváleného NFP - 434 720 €. V januári 2012 sa začali práce na rekonštrukcii ZOS. Ku dňu 17.8.2012 boli na základe oznámenia riadiaceho orgánu práce na stavbe pozastavené. Mesto z vlastných zdrojov uhradilo zrealizované práce: búracie práce – kompletne vybúranie vnútorných priestorov, nový vnútorný rozvod ležatej kanalizácie, mikropilóty, osadenie okien, tepelná izolácia strechy a zateplenie objektu vo výške 107 355,77 €.

Nadstavba a rekonštrukcia tzv. malometrážnych bytov

Zateplovanie malometrážnych bytov bolo realizované v období jún 2010 – máj 2012, projekt bol realizovaný z vlastných zdrojov (765 397 €) a podpory ŠFRB (638 232 €). Nadstavba malometrážnych bytov sa zrealizovala v období august 2010 – júl 2012, pričom na financovanie stavebných prác Mesto získalo štátnu dotáciu (266 130 €), pôžičku zo ŠFRB (620 984 €) a dofinancovalo vlastnými zdrojmi (17 924 €).

3. Zabezpečiť, aby Mesto získalo do svojho vlastníctva nové nájomné byty a prednostne ich prenajímať mladým rodinám s deťmi, zohľadňujúc pritom aj potreby bývania sociálne odkázaných skupín.

Mesto prostredníctvom úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 1 662 500,00 € a o dotácie z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR nadobudlo dňa 21.10.2013 60 nájomných bytov v novo postavenom bytovom dome na Ulici okružnej. Tieto byty mesto pri zohľadňovaní potrieb bývania sociálne odkázaných skupín prednostne prenajíma mladým rodinám s deťmi.

4. Umožňovať nájomníkom bývajúcich vo vybraných mestských nájomných bytoch ich postupné odkúpenie do osobného vlastníctva.

Odbor sociálnych vecí spolupracoval s odborom hospodárenia s majetkom pri výbere vhodných nájomníkov zo sociálne odkázaných skupín prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov v lokalite Ulice mlynskej.

V procese transformácie vlastníckych vzťahov k nájomným bytom Mesto v súlade so zákonom umožnilo postupné odkúpenie bytov ich nájomcom. Z tejto kategórie bytov bolo v roku 2011 odpredaných 5 bytov, v roku 2012 bol odpredaný 1 byt, v roku 2013 boli odpredané 3 byty a v roku 2014 sú v riešení odpredaja 2 byty. K ukončeniu transformačného procesu ostáva vo vlastníctve Mesta k odpredaju posledných 6 bytov.

5. Urobiť potrebné právne a vecné opatrenia k tomu, aby všetky objekty, ktoré sú v meste využívané verejnosťou, mali bezbariérové vstupy.

Školy a školské zariadenia majú bezbariérové vstupy do budov, ktoré postupne upravujú podľa stanovených noriem aj esteticky, nakoľko sú v prevažnej miere pri vstupnom schodišti. Bezbariérové vstupy podľa platných noriem a výtahy na schodišti boli zrealizované v 3 zrekonštruovaných základných školách – ZŠ, Ul. okružná, ZŠ, Ul. Švermu a , ZŠ T.J.Moussona, Ul. Moussona. Opravené vstupné schodište s bezbariérovým vstupom bolo na ZŠ, Ul. krymská a na ZŠ, Ul. moskovská. ZŠ P. Horova, Ul. Kpt. Nálepku spracovala a podala projekt

na zlepšenie podmienok pre zdravotne postihnutých žiakov na MŠVVaŠ SR, ktorý zatiaľ nebol zrealizovaný. Všetky chodníky, ktorých rekonštrukcia sa realizovala v rámci revitalizácie sídliskových plôch a stavebných úprav miestnych komunikácií a chodníkov, majú bezbariérovú úpravu.

V Zariadení pre seniorov na Hollého ulici sa z externých zdrojov vytvorilo 7 bezbariérových bytových jednotiek a z vlastných zdrojov mesta sa uskutočnila bezbariérová úprava 12 bytových jednotiek na 8. poschodí, pôvodná budova ako aj prístavba má vybudované bezbariérové vstupy, výťahy, čím sa stal celý objekt prístupný pre hendikepované osoby. Bezbariérový prístup bol vybudovaný taktiež v objekte DCS č. 2 – ul. Nad Laborcom.

6. Pripraviť projekt pomoci marginalizovaným skupinám.

V meste pred rokom 2007 absentovala práca s marginalizovanou časťou obyvateľstva. Projektom MLIN – Marginalize Locality – Inclusion sme naštartovali terénnu sociálnu prácu na Ulici mlynskej, vytvorili sme funkčnú sieť terénnych sociálnych pracovníkov a ich asistentov pre realizáciu služieb starostlivosti vo všetkých kritických oblastiach života rómskej komunity. Práca terénnych pracovníkov v lokalite pokračovala dvojročným projektom MLIN II, od augusta 2012 je mesto zapojené do Národného projektu terénnej sociálnej práce, ktorý bude trvať do decembra 2015. Mesto súčasne má schválenú Lokálnu stratégiu komplexného prístupu pre oblasť vzdelávania a sociálnej práce, ktorú sme doplnili o ďalších 5 projektových zámerov firiem s cieľom zvýšenia zamestnanosti rómskeho etnika a projektový zámer výstavby kompostárne.

Konkrétne výsledky, ktoré sa dosiahli sústavným pôsobením TSP a ATSP v lokalite Angi mlyn:

- získala sa prehľadná evidencia o obyvateľoch lokality
- skompletizovala sa evidencia nájomných zmlúv u obyvateľov Ul. mlynskej
- zlepšil sa výber nájomného
- znížila sa miera devastácie bytov
- zlepšilo sa životné prostredie v lokalite aj v okolí
- zmiernilo sa sociálne napätie
- zaviedli sa rómske hliadky, ktoré dohliadajú na poriadok v lokalite a udržiavanie občianskeho spolunažívania
- znížila sa kriminalita (aj vplyvom rómskych hliadok)
- zvýšila sa miera aktivity a zainteresovanosti na riešení vlastných problémov
- výstavbou multifunkčného ihriska sa vytvorili podmienky na športové aktivity týchto obyvateľov a tým aj alternatíva k ich doterajšiemu tráveniu voľného času
- na základe iniciatívy primátora mesta vznikla Rada rómskych zástupcov, ako poradný orgán primátora
- zrealizoval sa proces identifikácie rodín v starých bytových domoch na Angi mlyne, ktoré môžu rozšíriť okruh osôb, u ktorých sa uplatní inštitút osobitného príjemcu pri platení nájomného

V roku 2012 sa uskutočnilo v meste Michalovce rokovanie vlády Slovenskej republiky. Jeden z bodov prijatého uznesenia z tohto rokovania je naformulovaný tak, že vláda podporí vznik komunitného centra v meste. Mesto podalo žiadosť o dotáciu na vytvorenie komunitného centra, avšak tento nebol podporený z dôvodu nízkej alokácie finančných prostriedkov MV SR.

7. Prednostne riešiť problémy mamičiek s malými deťmi, osobitne problémy osamelých matiek s malými deťmi a tiež problémy mladých rodín. Za tým účelom vytvoriť na odbore sociálnych vecí samostatný „Referát rodiny.“

V roku 2012 Mesto vytvorilo podmienky pre potreby núdzového bývania pre obyvateľov mesta Michalovce, ktorí nemôžu z vážnych dôvodov užívať bývanie, to znamená z dôvodu živelných pohromy, požiaru, ekologickej havárie, priemyselnej havárie. V prípade potreby je dojednaná potrebná ubytovacia kapacita v ubytovni Služieb Mesta Michalovce na Ul. partizánskej. Vzhľadom na skutočnosť, že prípadná požiadavka občanov mesta na potreby núdzového bývania je zabezpečená externým spôsobom, v súčasnosti sa nejaví ako potrebné rozširovať personálne potreby odboru sociálnych vecí o referát rodiny s deťmi.

8. Problémy rómskej menšiny riešiť komplexne a koncepčne v rámci schválenej Lokálnej stratégie komplexného prístupu, vrátane zapojenia samotných Rómov ako i s využitím schopností a skúseností prirodzených rómskych lídrov.

V období 2010 – 2012 bol pre podporu marginalizovaných komunít implementovaný projekt MLIN II, ktorý naštartoval ozdravné procesy sociálnej situácie prostredníctvom terénnej sociálnej práce v lokalite Ulice mlynskej. Od septembra 2012 do konca roka 2015 je terénna sociálna práca pre marginalizované skupiny obyvateľstva vykonávaná prostredníctvom národného projektu terénnej sociálnej práce. Všetky náklady na mzdy 4 terénnych soc. pracovníkov a 3 asistentov sú hradené z fondu ESF.

Súčasne má Mesto schválenú Lokálnu stratégiu komplexného prístupu (ďalej LSKxP), ktorá obsahuje projektové zámery rekonštrukcie a prístavby budovy III. ZŠ na Ulici mlynskej, investičný zámer výstavby kompostárne, neinvestičné zámery v oblasti vzdelávania a sociálnej práce a zámery v oblasti zvýšenia zamestnanosti príslušníkov MRK prostredníctvom projektov 5 partnerských firiem, pôsobiacich v meste Michalovce. V rámci týchto projektových zámerov bolo podaných 8 projektov, bol schválený projekt výstavby kompostárne a 4 projekty firiem v rámci programu KaHR. Súčasne mesto reagovalo na poslednú výzvu v prog. období 2007 – 2013 projektom na prístavbu a rekonštrukciu školy na ul. Moskovskej a budovy na ul. Mlynskej.

D. Zdravotná starostlivosť pre občanov mesta

1. Vytvárať podmienky k tomu, aby sa zachovala primárna starostlivosť o všetkých občanov mesta, aby bol dostatok všeobecných a špecializovaných ambulancií. Naďalej pre to vytvárať podmienky aj v objektoch, ktoré sú vo vlastníctve Mesta.

Pre skvalitnenie siete zdravotníckych zariadení a jej priblíženiu sa k občanovi Mesto v rámci prenájmu nebytových priestorov umožňuje využitie svojich objektov na rozvoj primárnej starostlivosti o občanov mesta. Spolu s priestormi využívanými na zdravotnícke účely v objekte MsKS, umožňuje prenájom aj ďalších svojich nebytových priestorov na účel ambulancií lekárov v objekte Domu služieb, Obvodného úradu, MsÚ blok B, priestory na Komenského ul., pre účely Sanity na Ul. Gorkého a lekární na Námestí osloboditeľov 18. Zároveň sú prenajímané priestory pre činnosť združení združujúcich zdravotne postihnutých občanov za účelom šírenia osvedy a prevencie ich ochorení.

2. Spolu s KSK sa podieľať na takých organizačných zmenách v NsP Štefana Kukuru, ktorými sa zabezpečí zvýšenie kvality poskytovaných zdravotníckych služieb najmä modernizáciou zdravotníckej techniky, vylepšením hotelovej časti pre pacienta a nájdenia spôsobu dokončenia rozostavaného monobloku.

Mesto každoročne finančne podporovalo materiálno – technické vybavenie NsP Š. Kuku (v období, keď bolo jedným z akcionárov nemocnice):

Príspevok jedného milióna Sk ročne sa pravidelne používal na nákup zdravotníckej techniky – takto získala nemocnica špičkový anesteziologický aparát pre oddelenie akútnej a intenzívnej medicíny, systém monitorov vitálnych funkcií pre obe interné oddelenia, či USG prístroj. V roku 2012 Mesto poskytlo jednorazovú finančnú čiastku za prenájom jednej akcie vo výške viac ako 600 000 € na nákup lineárneho urýchľovača pre onkologické oddelenie – ide o prístroj špičkovej kvality, ktorý podstatne zlepší možnosti radiačnej liečby pre pacienta.

Sieť regionálnych nemocníc Svet zdravia v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom a s mestom Michalovce predstavili štúdiu nemocnice novej generácie v Michalovciach. Svojím konceptom, flexibilnou organizáciou a komfortom pre pacienta by mala vytvoriť nový kvalitatívny štandard poskytovania zdravotnej starostlivosti na Slovensku. Celý projekt vychádza z najnovších skúseností a trendov uplatňovaných pri prevádzke nemocníc vo vyspelých krajinách. Pacienti sa tak môžu tešiť na vysoký počet jednolôžkových izieb, harmonické liečivé prostredie s dostatkom denného svetla a na moderné technologické vybavenie. V nemocnici sa počíta aj s novým centrálnym urgentným príjmom. Predpokladaná výška celkovej investície dosiahne 34 miliónov eur. Plánované spustenie novej prevádzky je na začiatku roka 2018.

3. Mediálno-propagačne a osvetovo pôsobiť na občanov mesta tak, aby v životnom štýle eliminovali rizikové faktory ohrozovania zdravia a vo väčšej miere využívali možnosti prevencie.

Mesto každý rok reaguje žiadosťami o dotácie na preventívne programy v oblasti prevencie drogovej závislosti a prevencie kriminality zamerané na cieľové skupiny rôznych vekových skupín. V r. 2011 v projekte „Spájame mosty“ bola realizovaná výtvarná a literárna súťaž pre žiakov ZŠ prostredníctvom portálu „Most dôvery“. Portál <http://most-dovey.michalovce.sk> súčasne poskytuje bohaté informácie o preventívnych programoch pre širokú verejnosť ako aj anonymné poradenstvo v oblasti drogovej závislosti a prevencie.

Odbor sociálnych vecí mestského úradu v spolupráci s MUDr. Petrom Potockým zorganizoval „Akadémiu tretieho veku“, ktorej sa pravidelne zúčastňovalo niekoľko desiatok seniorov, členov denných centier. Prednášky boli okrem iného zamerané aj na osvetovú a preventívnu činnosť v oblasti zdravia seniorov prostredníctvom lektorov z lekárskeho prostredia. Prednášky o zdravovede a prevencii sú súčasťou aj projektu vzdelávania seniorov.

TV Mistral v priebehu roka 2012 a 2013 pripravila cyklus diskusných relácií na zdravotnícku tému so zameraním na osvetu:

1. Prevencia karcinómu krčka maternice – diskutujúci MUDr. P. Herman (gynekológia), marec 2012
2. Ochorenia prsníka – prednášajúci MUDr. B. Koziak, MUDr. R. Barilla, PhD. (chirurgia, onkológia), marec 2012
3. Operácie umelých kĺbov na ortopedickom oddelení NsP Michalovce – diskutujúci MUDr. F. Farkaš (ortopédia), jún 2012
4. Minulosť, súčasnosť a budúcnosť prenosných ochorení v našom regióne – diskutujúci MUDr. Š. Zamba (infektológia), jún 2012
5. Charakteristika a prevencia úrazov v zemplínskom regióne – diskutujúci MUDr. M. Eľko (traumatológia), september 2012

6. O rizikách, prevencii a liečbe cukrovky – diskutujúci MUDr. V. Uličiansky, Ing. J. Borovka (diabetologická spoločnosť), marec 2013. Podporovať aktivity všetkých subjektov, ktorých cieľom je zlepšenie kvality života a zdravého životného štýlu.

4. Podporovať aktivity všetkých subjektov, ktorých cieľom je zlepšenie kvality života a zdravého životného štýlu.

Základné i materské školy sa naďalej zapájajú do separovania odpadu, zberu druhotných surovín, organizujú prírodopisné vychádzky, exkurzie, literárne a výtvarné akcie a súťaže. Zapájajú sa tiež do akcií a projektov organizovaných aj inými organizáciami s témou životného prostredia a zdravého štýlu života – Zelená škola, Pro enviro, Klimatická iniciatíva 2012-autom alebo bez, Zdravá škola, VODA, Šetriť energiou znamená chrániť životné prostredie a pod. Všetky materské a základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta sú zapojené do projektov z fondov EU „Školské mlieko“ a „Ovocie a zelenina do škôl“.

Aj voľno časové aktivity žiakov základných škôl hlavne v rámci krúžkovej činnosti na školách prispeli k zmysluplnému vyplneniu času mladých a k zlepšeniu kvality ich života. Absolvovali rôzne krúžky s umeleckým, športovým, prírodovedným a spoločenským zameraním. Mesto podporovalo mimoškolskú činnosť, ktorú koordinovalo cez odbor školstva mestského úradu hlavne formou celomestských športových súťaží pod záštitou primátora mesta a to vo volejbale, basketbale, hádzanej, vybíjanej, plávaní, florbale, malom futbale a pod., ktoré sa organizovali na školách a to aj počas prázdnin. Na podporu mimoškolskej činnosti a vyplnenie voľného času hlavne žiakov vyšších ročníkov základných škôl boli od 1.9.2011 zriadené pri základných školách školské strediská záujmovej činnosti so športovým a umeleckým zameraním, ktoré sa zo zákona stali od 1.1.2013 centrami voľného času, ktoré pracujú na základe vlastných výchovných plánov. A to hlavne v oblasti športu - futbal, basketbal, hádzaná, vybíjaná, florbale a v esteticko kultúrnej oblasti – ľudový tanec, spoločenský tanec, tvorivé dielne.

Na kvalitu života a životný štýl v meste nepochybne vplýva aj celková spoločenská atmosféra. V Meste Michalovce sa preto tradične posilňuje vzájomná tolerancia obyvateľov mesta. Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou mesta, ktorá má spätný dopad na prílev investícií a nových obyvateľov.

Významným faktorom, ktorý vyvoláva tlak na kvantitatívny a kvalitatívny nárast poskytovaných sociálnych i zdravotných služieb, ktoré sú odrazom kvality života v meste, bol a je rastúci počet seniorov. Mesto Michalovce za spolu súčinnosti zodpovedných subjektov (školsťvo, zdravotníctvo, MsKS, úrad verejného zdravotníctva, atď.) dlhodobo aktívne presadzovalo propagáciu podmienok podporujúcich rozvoj zdravého životného štýlu občanov mesta a ako rizikové faktory ohrozujúce kvalitu života v Michalovciach identifikovalo:

fajčenie, nezdravá výživa, zneužívanie alkoholu, stres, zdravotné problémy (zvýšený tlak krvi, zvýšená hladina cholesterolu, nadváha).

V rámci Mestom organizovaných a financovaných Denných centier seniorov sa tejto skupine obyvateľstva vytvorili dôstojné podmienky na zmysluplné využívanie voľného času a to aj v oblasti športu (napríklad stolný tenis), alebo turistiky.

Mesto každoročne v spolupráci s Jednotou dôchodcov a IV. ZŠ, Ul. Komenského organizovalo v areáli školy „Športovú olympiádu seniorov“, v rámci ktorej si zmerali sily seniori mesta v klasických i zábavných športových disciplínach. Olympiáda mala veľmi dobrý ohlas u seniorov.

Pre všetky vekové kategórie bol v rokoch 2011 a 2012 zorganizovaný Mestom spolu so spoločnosťou Progress Promotion Košice na Námestí osloboditeľov beh CITY RUN – non-stop beh na páse, ktorý mal okrem športovej a zábavnej roviny aj charitatívny rozmer. V každom ročníku sa na tomto podujatí zúčastnilo takmer 750 bežcov, pričom výťažok z jedného podujatia predstavoval 3000,-€.

V roku 2013 sa Mesto podieľalo pri akcii prezentácie mladých stomatológov „Za zdravý úsmev“ a v roku 2014 si mladí stomatológovia podujatie zopakovali s priáním založiť tradíciu organizovania tohto podujatia.

Mesto Michalovce, SDS, Zväz diabetikov Slovenska – ZO DIAMI Michalovce, RÚVZ, SÚSP, OZ Zlatý pes, MsKS, SZŠ, ZŠ, MŠ IV., VIII. a XXII., GPH, Medtronic Slovakia Bratislava, Sanofi – aventis Pharma Slovakia Bratislava spoluorganizátori už X. ročníka Michalovského DIA DŇA, počas ktorého si nielen diabetici, ale aj obyvatelia mesta mohli vypočuť prednášky na tému – diabetu, dať si odmerať cholesterol, glykémiu, zúčastniť sa pochodu a behu proti cukrovke. Celý deň bol spestrený vystúpeniami detí i súbormi Vánok, Mihaľovski nevesti i befare, Zemplinski heligonkari.

Mesto pripravilo pre seniorov projekt vzdelávania pod názvom „Zvýšenie kvality života seniorov mesta Michalovce vzdelávacími aktivitami“, na realizáciu ktorého získalo 94 000 € z fondu ESF v rámci Operačného programu Vzdelávanie. V projekte bolo vytvorených 1920 miest pre všetkých záujemcov o vzdelávanie nad 50 rokov v oblasti *Práce s počítačom a informačno – komunikačnými prostriedkami*, v oblasti *Právneho a Ekonomického minima*, v oblasti *Zdravovedy, Psychológie životnej cesty*, v oblasti *Pohybových aktivít - Pilates a Tvorivých dielní*. Celková časová dotácia hodín pre účastníka, ktorý by si zvolil všetkých 7 druhov vzdelávaní, bola až 100 hodín. Súčasťou kurzov Zdravoveda boli aj dvojdnové exkurzie do Bardejovských kúpeľov. Väčšina kurzov sa realizovala v Zariadení pre seniorov v novo zrekonštruovaných priestoroch, pohybové aktivity seniorov sa konali v telocvični VII. Základnej školy na ulici Krymskej. O tieto kurzy bol veľký záujem, po realizácii výučby prvých skupín boli pozitívne ohlasy účastníkov a zvýšený záujem o všetky kurzy. Celé vzdelávanie seniorov bude zhodnotené na záverečnej konferencii.

E. Ochrana občanov, ich majetku a majetku Mesta

1. Zefektívniť spoluprácu štátnej a mestskej polície podľa vytypovaných rizikových faktorov.

Spolupráca so štátnou políciou je na veľmi dobrej úrovni. Všetky športové, kultúrne a spoločenské podujatia sa zabezpečujú v spolupráci tak, aby hliadky boli čo najefektívnejšie využité. Pravidelne sú vykonávané bezpečnostné akcie zamerané na podávanie alkoholických nápojov mládeži, prevádzkovanie taxislužieb a spolupracuje sa aj pri zabezpečovaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Spolupráca spočíva aj pri poskytovaní záznamov z kamerového systému pri dokumentovaní trestnej činnosti. V oblasti služobnej kynológie sú organizované spoločné výcviky služobných psov.

Dňa 13.6.2014 v rámci dňa Polície, ktorý organizovalo OR PZ a HaZZ, MsP prezentovala techniku a ukážky svojej činnosti, ktorých sa zúčastnili žiaci všetkých stupňov škôl ako aj široká verejnosť.

2. Zabezpečiť čo najintenzívnejšie využitie pultu centrálnej ochrany.

MsP okrem iných činností zabezpečuje aj ochranu majetku občanov prostredníctvom PCO. V súčasnosti je na pult pripojených 40 objektov. Z uvedeného počtu je 16 objektov v správe mesta, 7 súkromných a 14 komerčných.

V roku 2014 doposiaľ boli pripojené 4 nové objekty. Keďže kapacita PCO umožňuje pripojenie ešte ďalších objektov MsP túto možnosť ponúka osobným kontaktom a prostredníctvom regionálnych médií.

Všetkých osem materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta sú napojené na pult centralizovanej ochrany k lepšiemu zabezpečeniu majetku. Zo základných škôl sú napojené tri školy. Po presťahovaní sa do nových priestorov bude možné pripojiť aj ďalšie objekty vo vlastníctve mesta ale aj ďalšie PO a FO.

3. Zlepšiť úroveň práce mestskej polície posilňovaním jej technického vybavenia a zlepšovaním jej pracovných podmienok.

MsP sa presťahovala do zrekonštruovaných priestorov budovy na Námestí osloboditeľov. Finančné náklady na tieto stavebné úpravy predstavovali čiastku 179 890,93 €. Nové priestory spĺňajú podmienky ako po stránke bezpečnostnej, priestorovej tak aj po hygienickej. Bolo zriadené moderné pracovisko stálej služby ktoré je prepojené s miestnosťou kamerového systému. Sklad zbraní spĺňa všetky potrebné bezpečnostné podmienky. K dispozícii je veľká priestranná denná miestnosť pre policajtov, ktorá je vybavená tromi PC zostavami.

Súčasťou nových priestorov sú dve mužské a jedna ženská šatňa s hygienickými zariadeniami.

V suteréne je samostatná miestnosť serverovňa a priestranné úložné a archívne priestory.

V roku 2013 bolo zakúpené nové vozidlo Dacia Duster, 4 bicykle a fotopasca. Mimo tejto techniky s ktorou disponujeme v roku 2014 bolo zakúpená trojkolka na elektrický pohon. Táto sa využíva výlučne v pešej zóne na zrýchlený presun pri komunikácii s kamerovým systémom pri riešení dodržiavania verejného poriadku. V rámci zlepšovania pracovných podmienok príslušníkom MsP bola svojpomocne zriadená posilňovňa, ktorá slúži na udržiavanie a zvyšovanie kondície policajtov.

Mesto každoročne reaguje žiadosťami o dotáciu na výzvy MV SR najmä v oblasti situačnej prevencie a rozširovania kamerového systému v meste. Kamerový systém je osvedčeným prostriedkom prevencie kriminality a nežiaducich spoločenských javov. V r. 2011 sa kamerový systém rozšíril o digitálnu kameru na Námestí slobody zakúpenú z príspevku nadácie SPP (6 000 €), v r. 2012 o kameru na Ulici kap. Nálepku zakúpenú z dotácie MV SR (3 000 €) a v r. 2013 tri kamery na novom cintoríne na Partizánskej ulici z dotácie MV SR a vlastných finančných prostriedkov (15 000 €). Kamerový systém je dopĺňaný aj inovatívnymi prvkami ako sú automatizované systémy vyhodnocovania obrazu, či fotopasce. Mesto každoročne vybavuje monitorovacieho oddelenia MsP modernými IKT prostriedkami pre zefektívnenie a zlepšenie práce mestskej polície.

4. Zvýšiť zodpovednosť mestskej polície pri kontrole dodržiavania všeobecných záväzných nariadení.

Mesto prijalo 11 VZN, na základe ktorých má MsP zabezpečovať výkon kontroly.

Za účelom efektívnejšieho uplatňovania kontroly bolo mesto rozdelené do 6 služobných obvodov. Jednotliví policajti majú vo svojich okrskoch miestnu a osobnú znalosť a zodpovedajú za dodržiavanie VZN ako aj za celkovú bezpečnostnú situáciu.

5. Zväčšiť podiel mestskej polície na zvyšovaní právneho vedomia občanov dopravnou výchovou na školách a kontrolno-preventívnymi aktivitami na eliminovanie drogových závislostí.

MsP má vyčleneného pracovníka, ktorý sa venuje výlučne prevencii kriminality. Jeho pracovnou náplňou je vykonávať prednášky a besedy na všetkých druhoch škôl v meste a v

domovoch dôchodcov, na požiadanie aj v iných organizáciách. MsP taktiež vykonáva preventívno-bezpečnostné akcie v spolupráci so štátnou políciou a Finančným riaditeľstvom – colná správa. Tieto akcie sú zamerané predovšetkým na požívanie alkoholických nápojov mládežou, drogy, fajčenie ako aj na dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky.

F. Mladá generácia- budúcnosť mesta

1. Pokračovať v rekonštrukciách školských objektov.

Mesto v rokoch 2010 až 2014 pokračovalo v rekonštrukcii a opravách školských objektov, ktoré boli v tomto období zamerané na výmenu okien a opravu hygienických zariadení.

V roku 2012 bola ukončená rekonštrukcia a modernizácia II. ZŠ na Ulici J. Švermu, ktorá bola financovaná z fondov EÚ (ERDF fond a štátny rozpočet), mesto získalo na rekonštrukciu nenávratný finančný príspevok (NFP) vo výške 1 417 667 €. Rekonštrukcia zahŕňala výmenu okien, dverí, komplexné zateplenie budovy, výmenu strechy, výstavbu vlastnej kotolne, rekonštrukciu hygienických zariadení, ale aj modernizáciu učební a ich vybavenie výpočtovou technikou.

V tom istom roku bola ukončená aj rekonštrukcia a modernizácia I. ZŠ na Ulici T.J. Moussona, na ktorú Mesto získalo NFP vo výške 1 155 291 € z fondov EÚ. Rekonštrukcia zahŕňala výmenu okien, dverí, komplexné zateplenie učebňových pavilónov a telocvične, rekonštrukciu strechy na pavilónoch F a F1, rekonštrukciu hygienických zariadení, bezbariérový vstup do objektu, prestrešenie zadných vstupov, taktiež modernizáciu učební a ich vybavenie výpočtovou technikou.

V roku 2013 boli zrealizované stavebné úpravy školskej jedálne pri VIII. ZŠ – VZT kuchyne a jedálne, rekonštrukciu kúrenia a úpravu strechy vo finančnom objeme 67 427,70 €.

V prvej polovici roka 2013 z dotácie MŠ SR (180 000 €) mesto vymenilo otvorové konštrukcie (okná a dvere) na VII.ZŠ na Ulici krymskej, ako aj kopylitových stien spojovacích chodieb za plastové steny.

Z dotácie ÚV SR v roku 2013 a 2014 prebiehala rekonštrukcia 6 materských škôl, dotýkajúca sa najmä výmeny a rekonštrukcie všetkých otvorových konštrukcií (okná a dvere) v budovách materských škôl, vo výške 426 000 €. Výmena okien sa tiež realizovala na Základnej umeleckej škole na Ul. Štefánikovej, Materskej škole na Ul. S. H. Vajanského a Materskej škole na ul. F. Kráľa z vlastných zdrojov a finančných prostriedkov grantu BSH a.s.

Výmena okien sa realizovala aj na základných školách a to v učebňových pavilónoch na ZŠ P. Horova a v telocvičniach ZŠ, Ul. moskovská, ZŠ, Ul. Komenského a ZŠ, Ul. Školská. Z prostriedkov Ministerstva školstva SR na havarijné stavy základných škôl boli v roku 2012 poskytnuté finančné prostriedky na výmenu časti okien a dverí pre IV. ZŠ, Ul. Komenského vo výške 95 000 € a VII.ZŠ, Ul. krymská vo výške 80 000 €. V roku 2013 boli poskytnuté ďalšie finančné prostriedky na ukončenie výmeny okien VII. ZŠ, Ul. krymská. Ešte je potrebné doriešiť výmenu časti okien na IV. ZŠ, Ul. Komenského a celkovú výmenu okien na III. ZŠ, Ul. moskovská a V. ZŠ, Ul. školská, čím budú vymenené okná na všetkých 8 základných školách. Ďalšie finančné prostriedky sú žiadané z projektov vyhlásených k úspore energií z MH SR, SPP a podobne.

V roku 2011 bola zrealizovaná modernizácia osvetľovacej sústavy na II. ZŠ a v MŠ na Leningradskej ulici.

Mesto v rokoch 2011-2014 realizovalo aj opravu hygienických zariadení na materských a základných školách, kde sa menili staré a prehnité vodovodné a kanalizačné potrubia,

omietky, zdravotníka a obklady. Na materských školách zostalo opraviť 3 hygienické zariadenia a na základných školách 6 hygienických zariadení.

Na materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta boli v hodnotenom období zrealizované rôzne ďalšie nevyhnutné opravy ako na MŠ, Ul. F. Kráľa – oprava vstupov do budovy , oprava spojovacej chodby – výmena okien a dlažby, oprava strechy, na MŠ, Ul. školská – oprava fasády na starej budove a oprava kuchyniek, na MŠ, Ul. Komenského – oprava hygienických zariadení s osadením sauny pre detí, oprava podlahy v triede, oprava strechy, na MŠ, Ul. Masarykova – oprava strechy, oprava stropu a omietok vo vestibule a oprava kanalizácie, omietok a vane v práčovni, na MŠ, Ul. okružná – oprava elektrických rozvodov a podlahy v triedach, na MŠ, Ul. Leningradská – oprava detských šatní, maľby tried a chodieb, oprava kanalizácie, na MŠ, Ul. Švermu – oprava elektrických rozvodov v triedach, oprava podlahy v triede, maľba tried a chodieb MŠ, na Ul. Vajanského – oprava strechy a časti rozvodov v kotolni, oprava 3 hygienických zariadení a oprava rozvodov teplej vody v kuchyni.

Na základných školách boli zrealizované nasledujúce práce :

- o II.ZŠ – výmena okien, oprava šatní a hygienických zariadení v telocvičniach, oprava plochy od spojovacej chodby ku multifunkčnému ihrisku,
- o III. ZŠ – oprava hygienických zariadení pri telocvični, oprava elektrických rozvodov v odborných učebniach a na prízemí, oprava vstupného priestoru do budovy Ul. Moskovská, oprava kúrenia vstupu , výmena vchodových dverí v budove na Ul. mlynskej
- o IV. ZŠ – oprava 2 hygienických zariadení na poschodí (na prízemí sú už urobené), oprava atiky a zvodov na telocvični, výmena ventilov na radiátoroch, oprava rozvodne tepla, maľba chodieb a tried
- o V. ZŠ – oprava strechy, atiky a zvodov na spojovacej chodbe medzi pavilónmi, výmena okien v 3 triedach, oprava šatní a spŕch v telocvični, oprava ventilov na prívode TUV v jednotlivých pavilónoch
- o VII. ZŠ – oprava hygienických zariadení pri školskej jedálni, oprava strechy na hospodárskej časti, oprava dlažby na chodbách a podlahy v triedach
- o VIII.ZŠ – oprava hygienických zariadení, šatní a palubovky v telocvični, oprava podláh v triedach a chodbe pri telocvični
- o ZUŠ – oprava strechy a hygienických zariadení.

V rozpočte Mesta sa každoročne vyčleňovali finančné prostriedky v rámci kapitálových výdavkov na nákup veľkokuchynských zariadení pre školské jedálne pri materských i základných školách v celkovej výške 50 000,- €, čím sa dosiahlo, že väčšia časť je už vymenená.

2. Pozitívnu motiváciu viesť žiakov všetkých škôl k zvyšovaniu ich mravnej a vzdelanostnej úrovne.

V tejto oblasti sa zapájali školy k motivovaniu žiakov k mravnej výchove aj v rámci školských vzdelávacích programov. Vzdelanostnú úroveň skvalitňovali využitím moderných vyučovacích metód a učebných pomôcok, odborným vzdelávaním pedagogických zamestnancov a vedomosti žiakov sa preverovali na vedomostných olympiádach organizovaných MŠVVaŠ SR a Mestom. Úspešní žiaci a učitelia boli oceňovaní každý rok prijatím u primátora mesta priamo po dosiahnutí úspechu a tiež pri príležitosti Dňa učiteľov a Dňa študentstva. Išlo cca o 50 žiakov, ktorí získali 1. -3. miesto v krajských a celoslovenských kolách vo vedomostných olympiádach a športových súťažiach. Žiaci dosahovali úspechy už aj na medzinárodných

súťažiach – ZUŠ výtvarné práce - Čína, Pro musica spevácke súťaže – Anglicko, Istanbul Turecko, Neerpelt Belgicko, IV. ZŠ - športovci – džudo vo Francúzsku.

3. Skvalitňovaním vybavenosti škôl technikou, pomôckami a iným inventárom zlepšovať v nich podmienky výučby a vzdelania, osobitne výučby cudzích jazykov.

Základné školy a materské školy sa každoročne dopĺňali z rôznych projektov výpočtovou technikou nielen do počítačových učební ale aj do odborných učební na jazyky, ale aj na prírodovedné predmety s programovým vybavením k učebným osnovám. V roku 2012 boli v projekte vyhlásenom MŠVVaŠ SR – Premena tradičnej školy na modernú úspešné tri základné školy – I. ZŠ T. J. Moussona, Ul. Moussona, IV. ZŠ, Ul. Komenského a VIII. ZŠ P. Horova, Ul. Kpt. Nálepku, ktoré získali finančné prostriedky na vybavenie modernými učebnými pomôckami a ohodnotenie učiteľov vo výške 618 675,- €. Vďaka modernizácii vybavenia učební sa vytvorili nové možnosti pre žiakov, ktorí môžu vo vyučovacom procese naplno využívať internet, a tak rozširovať svoj vedomostný obzor. Pozitívnu zmenu zaznamenali aj pedagogickí pracovníci, ktorí môžu do vyučovania zapojiť inovatívne metódy výučby.

Ku skvalitneniu výučby prispela taktiež kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, hlavne vo výučbe cudzích jazykov a rôzne formy kontinuálneho vzdelávania kde pedagógovia získavali osvedčenia k priznaniu kreditov a následne kreditových príplatkov.

4. Podporovať aktivity škôl, športových klubov a umeleckých zoskupení, ktorých cieľom je zapojenie čo najväčšieho počtu žiakov a študentov do mimo triednych a mimoškolských záujmových činností.

Voľno časové aktivity žiakov materských, základných škôl ale aj stredných škôl boli podporované hlavne v rámci krúžkovej činnosti na školách ako pravidelnou činnosťou, ktorú potom využívali pri realizácii rôznych súťaží a podujatí, či už pod záštitou mesta alebo iných organizácií - kolektívne športy – volejbal, basketbal, stolný tenis, halový futbal a pod. Vyvrcholením športovej činnosti škôl bola každoročne Mestská športová olympiáda základných škôl a športová olympiáda detí materských škôl, ktoré sa organizovali pri príležitosti Medzinárodného dňa detí. Medzi kultúrne podujatia organizované mestom a základnými školami, ktoré majú už svoju tradíciu patria Festival kultúrno-výchovnej činnosti s účasťou žiakov družobných miest, Festival country tanca, Memoriál M. Eštokovej, Vianočné a mikulášske koncerty žiakov základných škôl a základných umeleckých škôl, spevácka súťaž žiakov ZŠ – Havrana, Slávik v materskej škole a športová olympiáda detí materských škôl a pod. V školskom roku 2011/2012 na základných školách sa realizovala záujmová činnosť v 285 krúžkoch za účasti cca 4 000 žiakov. Na podporu uvedených akcií boli z rozpočtu Mesta každý rok poskytnuté nenávratné finančné dotácie a tiež aj na podporu mládežníckeho športu pre 9 športových klubov. V roku 2014 boli navyše vyčlenené finančné prostriedky pre 2 športové kluby na podporu mládežníckeho športu a to o KICK BOX a florbal, nakoľko sa zvýšil záujem o tieto druhy športu.

Mesto v rámci dotačného systému poskytuje žiadateľom pôsobiacim v meste dotácie v oblasti školstva. V r. 2011 Mesto podporilo grantom 25 subjektov grantom v celkovej výške 13 447 €, v roku 2012 28 subjektov grantom vo výške 13 526 €. V roku 2013 to bolo 25 subjektov vo výške 11 400 € a v roku 2014 26 subjektov, výška pridelených finančných prostriedkov bola 10 900 €.

5. Monitorovať a prijímať opatrenia v skupinách mladých, ktorí sú ohrozovaní drogovou závislosťou a psychotropickými látkami. Prostredníctvom škôl a mestskej polície a v spolupráci s odbornými partnermi venovať zvýšenú pozornosť najmä preventívnym opatreniam.

Vzdelávanie žiakov a mládeže v tejto oblasti sa organizovalo formou besied a stretnutí so školskými psychológmi a policajtmi, s ukážkami ako pôsobia tieto látky na organizmus človeka a pod. Pre základné školy a stredné školy z projektov z fondov EU sa zrealizovali akcie pod názvom Most dôvery kde v roku 2010 to bolo so zameraním na výtvarné práce a v roku 2011 to boli literárne práce z ktorých boli vybrané najvýstižnejšie a vydaný zborník. Aj voľnočasové aktivity žiakov základných škôl hlavne v rámci krúžkovej činnosti na školách prispievali k zmysluplnému vyplneniu voľného času mládeže. Išlo o rôzne krúžky s umeleckým, športovým, prírodovedným a spoločenským zameraním. Mesto podporovalo mimoškolskú činnosť, ktorú koordinoval odbor školstva mestského úradu hlavne formou celomestských športových súťaží a to vo volejbale, basketbale, hádzanej, vybíjanej, plávaní, florbale, malom futbale a pod., ktoré sa organizovali na školách a to aj počas prázdnin. Na podporu mimoškolskej činnosti a vyplnenie voľného času hlavne žiakov vyšších ročníkov základných škôl boli od 1.9.2011 zriadené pri základných školách školské strediská záujmovej činnosti so športovým a umeleckým zameraním, ktoré sa zo zákona stali od 1.1.2013 centrami voľného času.

6. Naďalej podporovať aktivity alternatívnej kultúry v meste a na tieto účely umožňovať využívanie mestských priestorov. MsKS

Mesto Michalovce podporuje aktivity alternatívnej kultúry v meste formou dotácií a prenájmu svojich priestorov pre FreeDom a Subterén, v ktorých občianske združenia ponúkajú alternatívnu kultúru. MsKS pre tieto formy využíva hlavne tribúnu na pešej zóne.

V priestoroch Mesta realizujú svoje kultúrne aktivity občianske združenia a organizácie zamerané aj na alternatívnu kultúru ako sú galéria Subterén, združenie Medias Res, OZ Močarany a Zemplínske osvetové stredisko.

7. Podporovať aktivity, ktorých cieľom bude zriadenie klubu mládeže bez alkoholu a cigariet.

Mesto podporovalo rôzne kultúrne aktivity a mládežnícke organizácie v meste. Bola to podpora formou nenávratných dotácií z rozpočtu Mesta na kultúrne, športové, umelecké akcie, spolupráca pri organizovaní takýchto akcií z úrovne Mesta. Išlo napríklad o poskytnutie priestorov na nácvik hudobných skupín, vystúpenie amatérskych hudobných skupín pri akciách Mesta, umožnenie vystúpenia amatérskych divadiel, známych hudobných skupín a spevákov a pod. Mesto podporuje aktivity klubov Subterén, FreeDom poskytujúcich kultúrnu činnosť pre mladých, ale Mesto v svojej pôsobnosti zriadený Klub mladých nemá.

8. Prijatím a dodržiavaním presných pravidiel pokračovať vo vytváraní podmienok v školských zariadeniach a športoviskách, aby boli prístupované širokej verejnosti.

V meste boli vybudované športové areály pri štyroch základných školách na sídliskách: Juh - IV.ZŠ, Ul. Komenského atletická dráha, VI.ZŠ, Ul. okružná futbalové ihriská s umelou trávou a plážové ihrisko, Západ - II. ZŠ, Ul. Švermu a Východ - VII.ZŠ, Ul. krymská viacúčelové ihriská na basketbal, hádzanú, futbal – boli prístupované verejnosti po dohode s vedením školy v popoludňajších hodinách pre deti, mládež i dospelých s opatreniami aby nedochádzalo k poškodeniu. Podmienky sú zverejnené na informačných tabuliach na uvedených ihriskách. Využívali sa tiež školské areály – trávnaté plochy pri ostatných základných školách. Rodičia s malými deťmi využívali areály materských škôl s detskými zariadeniami – preliezky, vláčiky, pieskoviská a pod. V priestoroch Základnej školy na Ul. Krymská pracuje občianske združenie Drobec, ktoré organizuje rôzne aktivity pre mamičky na materskej dovolenke a akcie pre rodičov a detí do 6 rokov. Sú to spoločné výlety, v zime akciu príchod Deda Mráza, v jeseni šarkaniáda a pod. Tieto priestory sú prístupné širokej verejnosti.

9. V školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta naďalej vytvárať podmienky pre aktivity v oblasti dopravnej výchovy a zdravotníckych zručností.

Vzdelávanie mládeže v tejto oblasti sa realizovalo formou besied, praktického využitia vybudovaných dopravných ihrísk na školách (ZŠ, Ul. Moussona a MŠ, Ul. Švermu) a v meste (Park mieru) a formou stretnutí s policajtmi. V rámci projektov sa uskutočňovali vzdelávacie aktivity pre materské školy i základné školy, s cieľom budovať dôveru a vzťah k príslušníkom polície. Školy pre deti a žiakov pripravovali aktivity pod rôznymi názvami ako Dopraváčik, Policajtko v materskej škole, Hravá autoškola, Bezpečná škôlka, Bezpečne a hravo v školskej záhrade a pod. MŠ, Ul. Švermu v spolupráci s OO PZ organizovala pre materské školy na dopravnom ihrisku, ktoré vybuďovala vo svojom areáli zo sponzorských finančných prostriedkov a rozpočtu Mesta dopravnú súťaž, kde deti spoznávali dopravné značky, jazdu na bicykli cez križovatky a pod. Pre materské školy boli zakúpené učebné pomôcky k dopravnej výchove, vesty pre deti, terčíky, bezpečnostné laná, svetielkujúce pásiky a pod. Dopravné ihrisko v priestoroch MŠ na Ul. Švermu využívajú aj iné materské školy v rámci školského vzdelávacieho programu – bezpečnosť v doprave. V júni 2014 pripravila MŠ na ul. Švermu akciu v spolupráci s Mestom a firmou Expert Sk a získala sponzorský dar – reflexné vesty pre bezpečnosť detí v materských školách v meste.

10. Prispievať k vytváraniu podmienok pre lepšiu prácu pobočiek vysokých škôl etablovaných v meste.

Mesto naďalej podporuje podľa finančných možností pobočky vysokých škôl a to buď finančnou dotáciou pre Ekonomickú univerzitu, podnikovo hospodársku fakultu DP Michalovce na jednotlivé kalendárne roky alebo poskytnutím priestorov k ubytovaniu študentov na Ul. partizánskej za výhodných podmienok. V priestoroch Domu služieb pôsobí Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave, v objekte na Ul. Masarykovej 9 pôsobí Podnikovo-hospodárska fakulta Ekonomickej univerzity Bratislava a v objekte SMM na Ul. partizánskej pôsobí Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. Bratislava. Ako vlastníky objektov máme záujem aj o dôstojné podmienky pôsobenia spomínaných vysokých škôl v týchto priestoroch. Komplexnou rekonštrukciou, ku ktorej čiastočne prispela aj Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, prešlo aj druhé poschodie objektu SMM na Ul. partizánskej, čím vznikli podmienky pre jeho celkové využitie za účelom pôsobenia vysokej školy. Usilujeme sa aj o zlepšenie a skultúrenie pôsobiska Podnikovo-hospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity Bratislava, kde v spolupráci s univerzitou boli vymenené okenné výplne a obnovený vchod a priečelie objektu. Mesto v rámci dotačného systému každoročne poskytuje dotácie všetkým vysokým školám v meste na verejno-prospešné aktivity na základe ich žiadosti.

11. Naďalej všestranne podporovať mládežnícky šport a kultúrne aktivity mladých ľudí.

Mesto v tejto oblasti postupovalo v zmysle schválenej Koncepcie rozvoja športu v meste na roky 2008 – 2015. V meste sa organizovali počas školských rokov rôzne športové podujatia v kolektívnych športoch ako volejbal, basketbal, stolný tenis, halový futbal, vybíjaná a pod. pre žiakov základných a stredných škôl pod záštitou primátora mesta (organizačne zabezpečoval odbor školstva). Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí sa každoročne v júni organizovala mestská športová olympiáda žiakov základných škôl, ktorá bola vyvrcholením športových súťaží a činnosti športových krúžkov s účasťou cca 800 žiakov. V roku 2012 to bol jubilejný už XXX. ročník. Aj deti všetkých materských škôl na území mesta sa zúčastňovali v tomto čase športovej olympiády, ktorú každý rok organizovala iná materská škola. Mládežnícky šport bol každoročne podporovaný aj finančnými dotáciami, ktoré boli súčasťou rozpočtu Mesta, podporovali sa kolektívne športy kde bolo zapojených veľa detí a mládeže. Pokračovalo sa v organizovaní kultúrnych podujatí organizovaných mestom a základnými školami, ktoré už

majú svoju tradíciu ako je XII. ročník Festivalu kultúrno-výchovnej činnosti žiakov základných škôl s účasťou družobných miest, Festival country tanca, Vianočné a mikulášske koncerty žiakov základných škôl, vystúpenia žiakov základných umeleckých škôl – Pro Musica, Jurošík, Talentum, vystúpenia Zemplínika, Zemplínčeka, spevácka súťaž žiakov ZŠ – Havrana, pre materské školy Slávik v materskej škole a pod.

Mesto Michalovce výraznou mierou podporuje mládežnícky šport v meste, čo sa odzrkadľuje v práci s mládežou v jednotlivých športových kluboch na území mesta. Zviditeľňuje sa takými významnými klubmi ako sú Iuventa Michalovce, ŠK Zemplín silový trojboj, ŠK Zemplín judo, hokejový klub Dukla, hokejový klub Mládež, Florbalový klub, plavecký klub Orca, basketbalové kluby 1.BK a 1. BK-D či kluby venujúce sa rôznym bojovým umeniam.

Michalovce sú známe konaním športových súťaží s domácou a zahraničnou účasťou športovcov. Patrí medzi ne In - Line maratón, Beh o štít mesta Michalovce, Michalovská hodinovka, Memoriál Tomáša Jakubču, Basketbalový turnaj juniorov a kadetov krajín V - 4, Medzinárodný futbalový turnaj dorastencov – Michalovce CUP, Memoriál Vladimíra Serugu v jachtingu, Memoriál Júliusa Fryka v šachu, Medzinárodný bridžový turnaj mužov či Medzinárodný hokejový turnaj žiakov.

Mesto v rámci dotačného systému poskytuje žiadateľom pôsobiacich v meste granty aj mimo priamych dotácií v oblasti športu. V roku 2011 mesto podporilo grantom 25 subjektov v celkovej výške 13 447 €, v roku 2012 podporilo 28 subjektov grantom v celkovej výške 13 526 €, v roku 2013 podporilo 17 subjektov grantom v celkovej výške 7030 € a v roku 2014 mesto podporilo 21 subjektov v oblasti športu grantom v celkovej výške 10 500 €.

12. Podporovať výchovu mládeže k aktívnemu občianstvu.

Výchova mládeže k aktívnemu občianstvu bola a je zapracovaná v školských vzdelávacích programoch škôl, zapracovaním vhodných tém i v krúžkovej činnosti a organizovaním besied a podujatí, ktoré majú motivovať žiakov. Už dlhodobo sa organizuje vedomostná súťaž pod záštitou primátora mesta – Michalovce naše mesto – jeho minulosť a súčasnosť, výtvarná súťaž – Zemplín očami mladých výtvarníkov, projekt Občan, Aké sme a pod.

Primátor mesta zriadil ako svoj poradný orgán Radu mladých. Na zasadnutiach primátor informoval mladých ľudí o činnosti a akciách Mesta a oni predkladali svoje pripomienky, návrhy a požiadavky z rôznych oblastí ako ochrana životného prostredia v meste, šport, školstvo, kultúrne a spoločenské podujatia ale najviac sa týkalo kultúrneho vyžitia mladých ľudí. Išlo napríklad o poskytnutie priestorov na nácvik hudobných skupín, vystúpenie amatérskych hudobných skupín pri akciách Mesta, umožnenie vystúpenia amatérskych divadiel, známych hudobných skupín a spevákov a pod. Tieto požiadavky boli splnené, organizujú sa vystúpenia amatérskych divadelných a hudobných skupín na námestí na tribúne pri akciách Mesta, pre žiakov základných škôl je organizovaná spevácka súťaž Havrana a pod. Rada mladých sa pretransformovala na Mládežnícke zastupiteľstvo mesta Michalovce, s ktorým Mesto naďalej spolupracuje.

G. Životné prostredie- základ pre prítomnosť aj budúcnosť

1. Zvyšovať odbornú ochranu a starostlivosť o mestskú zeleň pokračovať v jej plošnej výsadbe a využívať ju ako výrazný estetický prvok v meste.

Mesto zrealizovalo komplexnú „Revitalizáciu Sídlička Východ“, ktorá začala v roku 2008 a ukončená bola v auguste 2012. V rámci tejto stavebnej aktivity sa zrekonštruovali chodníky, komunikácie, parkoviská, vybudovali sa 2 nové ihriská s umelým povrchom, ďalej to boli detské ihriská a osadili sa prvky drobnej architektúry – lavičky a odpadkové koše, čo značne skultúrnilo medziblokové priestory a prispelo k skrášleniu životného prostredia na sídlisku Východ.

Do konca mája 2013 boli odstránené nedostatky, ktoré sa vyskytli na spevnených plochách. Dôvodom realizácie sadových úprav na sídlisku Východ – I. etapa bolo vytvorenie plnohodnotného životného prostredia obyvateľov uvedeného sídliska. Prostriedkom na zatraktívnenie bola hlavne vysadená zeleň. Uskutočnila sa obnova trávnatých plôch na rozlohe 30 825 m². Vysadených bolo 157 listnatých drevín, 38 ks ihličnatých drevín, 121 krov a 2 308 pôdopokryvných krov.

Ďalej mesto realizovalo Regeneráciu centrálnej mestskej zóny mesta Michalovce – v časti Námestie slobody a Ul. Štefánikova. Prostredie pešej zóny sa takto zatraktívnilo novými prvkami drobnej architektúry a novou zeleňou, ale aj vhodnou úpravou existujúcej zelene. V danom území bola uskutočnená obnova trávnatých plôch o výmere 1213 m², zrealizovaná bola výsadba 34 stromov a 172 kusov okrasných krov.

Po komplexnej revitalizácii verejných priestranstiev na sídlisku Východ, Mesto pokračovalo v obnove medziblokových priestorov na sídlisku Juh, ako ďalšom sídlisku, na ktoré bola vypracovaná projektová dokumentácia „Revitalizácie Sídliska Juh“. Stavebné práce začali v časti chýbajúceho úseku chodníka na Ul. Okružnej v septembri 2012. V rámci projektu sa v rokoch 2012 a 2013 realizovala rekonštrukcia chodníkov, parkovísk a komunikácií v časti od bloku H2 po blok T2 (pravá strana ulice Okružnej v smere od kruhovej križovatky) a pokračovalo sa po ľavej strane ulice Okružnej v smere od kruhovej križovatky pri blokoch E3, F3, G3, H3, I3 a J3 vo finančnej čiastke 433 011 €. Mesto zrealizovalo v roku 2014 výberové konanie na dodávateľa stavby na revitalizáciu existujúcich komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch mesta Michalovce súčasťou ktorých sú aj ďalšie etapy sídliska JUH.

Po získaní parku „KERTA do vlastníctva Mesta Michalovce uskutočnili Technické a záhradnícke služby Michalovce v roku 2012 úpravu trávnatých plôch, nakoľko trávnaté plochy boli dlhodobo neudržiavané, ako aj prvú údržbu stromov. Po veternej kalamite, ktorá zasiahla mesta dňa 9.6.2012 museli technické služby pristúpiť k výrubu 20 stromov, k úprave korún jej redukciou 5 ks a po úprave v stave torza ponechať 9 ks stromov. Práce v parku KERTA boli uskutočňované za účasti odborného pracovníka Krajského pamiatkového úradu Košice (predmetný park je evidovaný ako národná kultúrna pamiatka v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR) a na základe posudku „Odborného posúdenia drevín“, Ing. M. Kolníkom a následne Ing. V. Sobotom, ako odborne spôsobilou osobou pre vyhotovenie dokumentácie ochrany prírody. V súčasnosti Mesto disponuje spracovanou projektovou dokumentáciou pod názvom „Obnova historického parku v Michalovciach“, ktorá rieši obnovu parku v štýle, ktorý rešpektuje historické princípy širších vzťahov celého územia.

V rámci náhradnej výsadby za vyrúbané dreviny Mesto zabezpečuje postupnú výsadbu drevín aj v parku KERTA. V roku 2013 bolo vysadených 5 ks javorov a 9 ks lúp. S náhradnou výsadbou drevín bude Mesto pokračovať aj v ďalších rokoch.

Mesto pripravilo projekt revitalizácie gaštanového parku na Užhorodskej ulici a získalo dotáciu SPP vo výške 8 000 €. V rámci úprav sa odstránili všetky staré a nefunkčné železné zábradlia, stará fontána, pieskovisko, boli revitalizované obvodové múriky, vymenené lavičky, odpadkové koše, vybudovaný nový inovatívny prvok detského ihriska - lezecká pyramída, osadená nová fontána, vysadený obvodový živý plot, ošetrené pagaštany konské a do parku boli umiestnené 3 travertínové umelecké diela, ktoré vznikli počas Maliarského a sochárskeho sympózia v r. 2014.

TaZS zabezpečujú starostlivosť aj o zeleň na kruhových križovatkách, aj takých, ktoré nie sú vo vlastníctve mesta, ale KSK s výnimkou kruhovej križovatky na ulici Sobraneckej. Bola riešená nová výsadba na kruhových križovatkách Hollého – Okružná, Sládkovičova – Viňanská

a Viňanská – Partizánska. Súčasne bolo realizované zahusťovanie drevín a krovín na sídlisku Východ, Juh, vo väčšom rozsahu na sídlisku Západ a SNP.

2. Uchádzať sa o získanie externých finančných prostriedkov na realizáciu projektov Park študentov a Nábrežie Laborca.

Prebieha komunikácia so správcami dotknutých pozemkov hrádze Laborca za účelom zabezpečenia príslušných súhlasov a uzatvorenia zmlúv k ich užívaniu, ako podmienky pre získanie externých finančných prostriedkov na realizáciu projektov.

Mesto podalo projekt „Oddychová zóna Laborec“ v rámci Švajčiarskeho mechanizmu, projekt postúpil do 5. kola hodnotenie švajčiarskou komisiou, ale v poslednom kole nebol úspešný.

V Parku študentov sa nateraz uvažuje s realizáciou projektov v rozsahu vlastníctva pozemkov. Do vlastníctva Mesta boli nadobudnuté súvisiace pozemky pri kaštieli Sztárayovcov a v príľahlom parku Kerta.

3. Likvidáciu odpadu realizovať najmä separáciou, kompostovaním a následným efektívnym využitím.

Mesto Michalovce získalo z operačného programu Životné prostredie, prioritná os 4 – Odpadového hospodárstva nenávratný finančný príspevok na projekt „Rozšírenie separácie odpadov a modernizácia triediacej linky,“ v objeme 754 174,79€, výška spolufinancovania Mestom Michalovce 39 693,41€. Z uvedených finančných prostriedkov bola riešená rekonštrukcia triediacej linky, zateplenie haly na zbernom dvore na Lastomírskej ulici, nákup kompostérov, kontajnerov na bioodpad, nákup zberového vozidla.

Ďalšou etapou spracovania odpadov je riešenie bioodpadu. V súčasnom období prebieha realizácia projektu „Centrum pre zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu v Michalovciach.“ Uvedený projekt kontinuálne nadväzuje na už implementovaný projekt, ktorý bol zameraný na triedenie komunálneho odpadu a problematiku zhodnocovania vytriedeného biologicky rozložiteľného odpadu neriešil. V rámci projektu budú Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce realizovať zber vytriedeného biologicky rozložiteľného odpadu (ďalej len BRO). Zberať sa bude BRO z domácností, od podnikateľských subjektov a jednak veľkú časť BRO bude tvoriť zelený odpad z verejných priestranstiev. Vytriedený a zozbieraný odpad sa bude v novovybudovanom centre spracovávať kompostovaním – metódou aeróbnej fermentácie v kontajneri. Výsledným produktom spracovania BRO bude kompost. Na realizáciu uvedeného projektu získalo Mesto z operačného programu Životné prostredie v rámci Lokálnej stratégie komplexného prístupu nenávratný finančný príspevok vo výške 2 001 490,44 €, pričom spolufinancovanie Mesta bude v objeme 106 724,13 €.

4. Pripraviť a realizovať výstavbu novej kazety na skládke tuhého komunálneho odpadu v Žabanoch.

Mesto Michalovce zrealizovalo v roku 2012 druhú etapu skládky nie nebezpečného odpadu Žabany, ktorá predstavovala výstavbu tretej kazety, ktorá v roku 2013 bola skolaudovaná a daná do užívania správcovi skládky TaZS.

5. Vytvárať predpoklady na to, aby parky a vodné plochy v meste mohli byť dominantami s variabilným využitím.

V rámci Grantového programu Pohoda za mestom 2011, získalo Mesto Michalovce od Nadácie Ekopolis dotáciu 5 200 € na realizáciu projektu „Baňa“ – miesto pre oddych. Mesto Michalovce spolufinancovalo projekt čiastkou 4 000 €. V rámci projektu boli osadené nové lavičky odpadkové koše, hojdačky a upravené okolie. Do projektu bola zapojená aj Mestská

organizácia Slovenského rybárskeho zväzu a miestni obyvatelia bývajúci v bezprostrednej blízkosti verejného priestranstva.

Mesto v súčasnosti disponuje štúdiou „Revitalizácia mestského parku Kerta v Michalovciach.“ Štúdiu zhotoviteľ realizoval s participáciou študentov fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva, pod odborným vedením vedúcej katedry záhradnej a krajinskej architektúry – prof. Ing. Ľ. Feriancovej PhD. Štúdia je spracovaná a Mestu Michalovce bola dodaná v marci 2013. V roku 2014 bola vypracovaná projektová dokumentácia, ktorá rieši sanáciu existujúcej zelene, výsadbu novej zelene, vytvorenie osvetlenia, altánku a mobiliáru v parku, rekonštrukciu existujúcich chodníkov. Mesto sa uchádza o NFP v rámci NFM na realizáciu rekonštrukcie parku Kerta.

Mesto zabezpečilo na základe uznesenia vlády SR č. 489 z 26. septembra 2012 prístupnosť pozemkov vo vlastníctve SPF v lokalite Hrádok, v ktorej po majetko-právnom vysporiadaní má zámer vybudovať Mestský park so všestranným využitím pre voľnočasové aktivity občanov mesta v prírode. Na základe rokovania so zástupcami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o vzájomnom majetkovo právnom vysporiadaní v rámci realizácie projektu reformy štátnej správy, Mesto potvrdilo záujem o nadobudnutie týchto pozemkov do svojho vlastníctva.

6. Vytvárať možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie a u existujúcich spotrebiteľov urobiť a využívať opatrenia na jej úspory.

Na školách a školských zariadeniach sa pokračuje v opravách a rekonštrukciách budov a rozvodov, ktoré zabezpečujú úsporu energií a to opravou hygienických zariadení na materských a základných školách. V rokoch 2010 – 2012 bolo na materských školách opravených 11 hygienických zariadení pre deti pri triedach a v základných školách 5 hygienických zariadení, realizovala sa modernizácia osvetlenia na MŠ, Ul. leningradská a II.ZŠ, Ul. Švermu za účelom úspory energie. V rokoch 2013 a 2014 prebehla výmena okien a dverí v 6 materských školách z prostriedkov ÚV SR za účelom úspory tepla.

Vytváraním možností využitia alternatívnych zdrojov energie Mesto Michalovce, ako stavebný úrad povolilo realizáciu Solárneho parku - Investor SOLARLAND MI, Čermeľská cesta 3, Košice. Ďalej to boli štyri fotovoltaičné elektrárne (FWE) povolené pre vlastnú spotrebu elektriny pre obchod a služby, v dvoch prípadoch ide o súkromné osoby pre montáž FWE na rodinné domy.

7. K estetizácii mesta efektívnejšie využívať aj mobilnú zeleň.

Na území mesta sa nachádza 180 ks mobilných betónových kvetináčov, z ktorých veľká väčšina slúži ako mechanická zábrana pre vstup motorových vozidiel. V CMZ mesta sú kvetináče pravidelne vysádzané kvetmi a časť kvetináčov je vysadená drevinami. Ich estetická kvalita je na dobrej úrovni. Kvalita zelene v mobilných kvetináčoch na sídliskách nie je vyhovujúcej kvality a to jednak z dôvodu, že mobilná zeleň v letných mesiacoch vyžaduje zvýšenú zálievkovú činnosť, ktorú TaZS vzhľadom na svoje kapacitné možnosti nemôžu v plnej miere zabezpečovať. Tiež mobilná zeleň je často terčom vandalizmu. V najbližšom období sa budú hľadať možnosti pre výmenu kvetináčov, ktoré slúžia ako zábrany pre vstup aut na jednotlivé časti ulíc, pričom ich bude nutné nahradiť iným typom zábrany.

8. Vytvoriť podmienky pre zriadenie útulku pre zvieratá.

Mesto Michalovce zabezpečilo v roku 2011 vybudovanie útulku pre zvieratá v okrajovej časti mesta na Ulici močarianskej. Útulok bol daný do prevádzky v roku 2012. Mestský útulok je určený pre túlavých psov, odchytených alebo nájdených psov na území mesta Michalovce, ako aj v jeho okrajových častiach. Prevádzkovateľom útulku sú Technické a záhradnícke

služby mesta Michalovce. Počas prevádzky útulku v rokoch 2012 – 2013 prijali do útulku TaZS 121 psov. Z uvedeného počtu bolo vrátených majiteľovi 24 psov a 35 psov bolo adoptovaných novými majiteľmi. Ku prvému polroku 2014 sa v útulku nachádzalo 72 psov.

9. Pokračovať v úsilí eliminovať výskyt hlodavcov v meste a v obmedzovaní hniezdenia havranov a holubov.

V meste Michalovce sme registrovali premnoženie hlodavcov v roku 2008. Na základe tejto skutočnosti sme pristúpili k vykonávaniu pravidelnej celomestskej deratizácie, ktorá sa vykonáva na všetkých verejných priestranstvách vrátane kanalizačných vpustí, parkov a sídliskových plôch. Deratizáciu zabezpečujeme cestou odborných firiem. Deratizáciu vykonávame niekoľkokrát ročne, od čoho sa odvíja aj výsledný efekt. Celkový efekt deratizácie je v súčasnom období veľmi priaznivý. Podarilo sa nám znížiť populáciu hlodavcov na minimum. V prípade ojedinelých zvýšených výskytov hlodavcov na niektorej lokalite v meste, je do 24 hodín zabezpečená deratizácia odbornou firmou.

Boj s havranmi môžeme považovať za úspešný, nakoľko sa nám podarilo znížiť populáciu havranov v parku na Ulici kpt. Nálepku v roku 2013 na minimum a v roku 2014 ku koncu marca nebolo ani jedno hniezdo havranov. Tento úspech má aj svoje negatíva, ktoré spočívajú v tom, že došlo k rozbitiu kolónie havranov a ich časť zahniezdila na uliciach Leningradskej, Moskovskej, Užhorodskej, Murgaša a Okružnej. Aj napriek tejto skutočnosti sme pokračovali v zhadzovaní hniezd havranov a ich plašení. Aby sme dosiahli čo najlepší výsledok ponechali sme časť populácie havranov na Užhorodskej ulici v zelenom páse v blízkosti vojenského útvaru, ako aj v príľahlom parčíku na Sobraneckej ceste, v dostatočnej vzdialenosti od bytových domov. Túto činnosť sme vykonávali na základe povolenia Ministerstva životného prostredia SR, ktoré má svoje obmedzenia.

V prípade zvýšenej koncentrácie holubov, ako aj iného vtáctva v meste sme zabezpečovali cestou odbornej firmy opatrenia na zamedzenie ich hniezdenia, ktoré spočívali hlavne v osadzovaní mechanických zábran na budovách vo vlastníctve Mesta. Ako príklad môžeme uviesť budovu mestského úradu, kde boli nainštalované zábrany zamedzujúce hniezdeniu lastovičiek a ich účinnosť je stopercentná. Mechanické zábrany boli nainštalované aj na časti budovy Zlatý býk a bránia sadaniu a hniezdeniu holubov.

H. Zlepšovanie úrovne infraštruktúry - jeden zo základných faktorov spokojnosti občanov

1. Pokračovať v rekonštrukciách ciest, chodníkov, parkovísk, zelene a detských ihrísk, a to na ucelených mestských celkoch.

Mesto Michalovce rokoch 2010 – 2011 zrealizovalo stavebné úpravy komunikácií a chodníkov na uliciach Samuela Tešedíka, Petra Jilemnického, Ľud. Kukorelliho, Špitálska, Štefánikova, Gen. Petrova, Odbojárov, Saleziánov, Pri sýpke, Moskovská, S. H. Vajanského, A. I. Dobrianskeho, Nad Laborcom, Konečná, Kapušianska, Športová, Andreja Hrehovčika, Alex. Markuša, Užhorodská, Michala Bónu, Fr. Kráľa.

V roku 2013 pokračovali stavebné úpravy komunikácií a chodníkov na uliciach Cyrila a Metoda, Zemplínska, Ivana Krasku, Mirka Nešpora, Andreja Kmeťa, Krásnovská, Sama Chalupku, Jána Hollého, Juraja Jánošíka, Verbovčik vo finančnom objeme 715 134,74 €.

V roku 2014 boli realizované stavebné úpravy komunikácií a chodníkov na uliciach Kapušianska, Letná, Topolianska, Lipová, Topoľová, Partizánska, P. I. Čajkovského, Svornosti, Štefánikova, Školská a Ľud. Kukorelliho vo finančnom objeme 586 604,27 €.

Mesto tak realizovalo obnovu dopravnej infraštruktúry ale aj komunikačnej siete pre peších, čím sa zvýšil štandard mestských komunikácií.

2. Budovať chýbajúce úseky ciest a chodníkov v meste.

V roku 2011 bol dobudovaný chýbajúci úsek cesty na Ul. Laca Novomeského. V roku 2012 bol dobudovaný chýbajúci úsek cesty na Ul. starolaboreckej. V roku 2013 sa dobudovali chýbajúce úseky chodníka na Ul. krásnovskej a komunikácia ku kostolu v Močaranoch (Ulica Andreja Šándora)

3. Kvalitu verejného osvetlenia v meste zvýšiť vybudovaním nových svetelných bodov v tých častiach mesta, kde chýbajú, alebo tam, kde je ich počet nepostačujúci.

V roku 2012 bolo doplnené osvetlenie na Ul. P. O. Hviezdoslava po ľavej strane od GPH po Ul. S. H. Vajanského na stĺpoch, ktoré sú vlastníctvom VSE.

4. Vytvárať podmienky pre cyklo-prepravu na území mesta s prepojením na Zemplínsku šíravu. Využiť v tomto smere predovšetkým možnosti na brehoch Laborca.

Mesto má spracovanú PD cyklotrasy, ktorá spája Železničnú stanicu s centrom mesta, na ktorej výstavbu získalo cudzie zdroje. V roku 2013 bola vybudovaná cyklotrasa A v trase od križovatky ulíc Masarykova – Humenská cez ulicu Štefánikovu s napojením na CMZ vo finančnom objeme 9 498,14 €. V roku 2014 bola vybudovaná cyklotrasa C v trase od CMZ cez Pasáž, Ul. Kap. Nálepku, Jilemnického ulicu, Čajkovského a Hollého ulicu vo finančnom objeme 10 437 €. Zároveň sú pripravené ďalšie lokality, ktoré postupne chce mesto realizovať z cudzích zdrojov. Postupne budú napájané ďalšie lokality.

5. Pokračovať v rekonštrukcii vodovodnej a kanalizačnej siete, elektrických rozvodov, systému tepelného hospodárstva a dobudovať rozvody optických káblov.

Mesto Michalovce v spolupráci s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou identifikovalo zameraním skutkového stavu v teréne trasy a rozsah kanalizačného rádu, ako majetku. Následne tento majetok vysporiadalo v prospech Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, ktorej akcionárom je aj Mesto Michalovce. Východoslovenská vodárenská spoločnosť, po prevzatí kanalizácie v Michalovciach do svojho majetku začala v roku 2011 investovať do tohto majetku a už v roku 2011 a následne v roku 2012 zmonitorovala a vyčistila špeciálnym vozidlom kanalizáciu na sídliskách Východ, Západ a v 2013 na Sídlistu Juh. Práce na tomto sídlisku boli ukončené v auguste 2013. Čistenie a spomínaný monitoring pokračoval aj v ďalších častiach mesta.

Mesto každý rok investuje spravidla 400 000 € do rekonštrukcie tepelného hospodárstva. V roku 2010 boli vymenené sídliskové rozvody pre tepelné médium kúrenia a teplú vodu na Sídlistu Východ, ale aj vetvy na Ulici prof. Hlaváča. Na Sídlistu SNP boli vymenené poškodené rozvody k bloku A1 a dovybavenie kotolne (frekvenčné meniče a obehové čerpadlá TÚV).

V roku 2011 Mesto investovalo do tepelného hospodárstva 500 992,97 €. Finančné prostriedky boli použité na rekonštrukciu vonkajších teplovodov, ďalej na výmenu jestvujúceho zariadenia výmenníkových staníc za nové zariadenie a výmenu čerpacích techniky vrátane príslušných rozvodov potrubí a MaR. V roku 2012 Mesto investovalo do rekonštrukcie a obnovy tepelného hospodárstva celkovo 336 602,68 €. Investovalo sa do úpravy ohrevu teplej úžitkovej vody, úprava technológie a výmena čerpadiel ohrevu, cirkulácie a miešania vrátane úpravy ELI, do výmeny frekvenčných meničov a do rekonštrukcie teplovodov. V roku 2013 sa realizovala rekonštrukcia kotolne na sídlisku Východ v čiastke 59 378 €. V roku 2014 sa v rámci rekonštrukcie teplovodov a kotolní na prof. Hlaváča a Humenskej ulici preinvestovalo 242 886 €.

Mesto má vo vlastníctve HDPE chráničku, ktorú umiestnilo do rýh pri pripokládke k poskytovateľom sietí. Z celkovej dĺžky 13,5 km chráničky bola na základe podpísanej zmluvy o zafúknutí mikrotrubičiek a optických vlákien oživená trasa na sídlisku Západ a Juh v dĺžke 4 200 m a na Hollého ulici v dĺžke 400 m. Mesto bude optickú trasu využívať predovšetkým na umiestňovanie a pripájanie kamier do centrálného monitorovacieho kamerového systému MsP.

6. Pripraviť projekt vytvorenia centrálného parkoviska pri Daňovom úrade, VÚB a OÚ.

Mesto má zámer, aby pri Daňovom úrade, VÚB a OÚ vzniklo moderné centrálné parkovisko. V súlade s týmto zámerom vyhlásilo obchodnú verejnú súťaž o najvhodnejší návrh na uzavretie zmluvy na výstavbu a prevádzku parkovacieho domu v tejto lokalite. S víťazom tejto obchodnej súťaže, spoločnosťou Medipark Košice, s.r.o. bola 24.1.2012 podpísaná Zmluva na výstavbu a prevádzku parkovacieho domu, súvisiacich nájmov pozemkov a o budúcej zmluve o zriadení vecných bremien prístupov k stavbe. Zároveň bola spracovaná Urbanistická a architektonicko-hmotová štúdia Parkovací dom Michalovce“.

7. Spracovať nový generel dopravy mesta s prihliadnutím na diaľničný privádzač, ktorého súčasťou bude aj generel cyklotrás.

Vzhľadom na schválený ÚPN, ktorý v časti dopravná infraštruktúra má analyticky aj výhľadovo spracované aktuálne riešenie dopravy mesta rešpektujúce návrh budúceho diaľničného privádzača, mesto vypracovanie generelu dopravy vyhodnotilo ako dokumentáciu, ktorá v tomto čase nie je potrebná. Cyklotrasy sú rovnako riešené v ÚPN ale aj v štúdií. Čiastkové projekty, na ktoré Mesto získalo cudzie zdroje boli realizované v roku 2013.

8. Pokračovať v hľadaní možností vyžívania geotermálnej energie a pripraviť návrhy pre možné využitie iných alternatívnych zdrojov energie v tepelnom hospodárstve Mesta.

Po preskúmaní vybraného územia na základe existujúcej štúdie vyťažiteľnosti bolo spoločnosťou Nafta a.s. vyhodnotenú vybrané územie ako neúčelné, skúmame ďalšie možnosti spolupráce s uvedenou spoločnosťou, ktorá má v tejto oblasti prieskumné vrty.

9. Realizovať kruhový objazd na Vinianskej ceste, urobiť kroky k tomu, aby štát rekonštruoval objekt nadjazdu a aby sa pritom riešilo prepojenie Močarianskej ulice s Humenskou cestou.

V roku 2011 KSK zrealizoval okružnú križovatku na Vinianskej ceste. Mesto bolo investorom chodníkov a osvetlenia. Stavebný objekt nadjazdu začala Slovenská správa ciest (ďalej SSC) rekonštruovať v roku 2012, v septembri 2013 boli práce na nadjazde ukončené a skolaudované.

V roku 2013 sa začala SSC výstavbu okružnej križovatky I/50 – I/18 – pred nadjazdom. V roku 2013 bolo stavenisko pre výstavbu okružnej križovatky na ceste I/18 a I/50 odovzdané zhotoviteľovi, taktiež v tomto roku prebehli prípravné práce. K realizácii samotnej stavby na cestnom telese došlo v roku 2014, kedy bola aj ukončená.

10. Naďalej rokovať so SAD o výstavbe nového autobusového nástupišťa a o uvoľnení Kostolného námestia.

Mesto získalo v r. 2012 dotáciu z ÚV SR na výstavbu autobusového nástupišťa pri železničnej stanici. S prácami na stavbe „Autobusové nástupište na ulici Staničnej“ sa začalo 10/2013. Práce boli ukončené v 05/2014. V rámci stavby sa realizovala príprava územia, kanalizácia dažďových vôd, kanalizácia zaolejovaných vôd, parkovisko, spevnené plochy vozidlové, spevnené plochy pešie, elektrická NN prípojka, verejné osvetlenie, chráničky pre

slaboprúdové rozvody, preložka STL plynovodu, prístrešky, osvetlenie prístreškov, drobnú architektúru a sadové úpravy. Celkové náklady stavby boli 597 327,02 €. Po ukončení výstavby sa celá prímestská autobusová doprava presťahuje na nástupište k žel. stanici. Pôvodná autobusová stanica na Kostolnom námestí sa zruší a plánuje sa s revitalizáciou uvedeného územia.

11. Zlepšiť kvalitu a zvýšiť efektivitu mestskej hromadnej dopravy s hľadáním možností jej nižšej ekonomickej náročnosti

Zo strany mesta bola v roku 2011 vypísaná súťaž na dopravcu a prevádzkovateľa MAD, na základe ktorej novým dopravcom je od roku 2012 spoločnosť DZS - MK TRANS s.r.o. Michalovce. Od 12. augusta 2012 boli spoločne medzi dopravcom a mestom Michalovce odsúhlasené nové trasy na IBV Tehelné pole, ktoré neboli dopravne zahrnuté do MAD. V roku 2014 z dôvodu presťahovania autobusovej stanice došlo ďalším zmenám cestovných poriadkov.

12. Realizovať výstavbu nového cintorína.

V roku 2011 sa začalo s výstavbou I. etapy nového cintorína na Bielej hore v rozsahu odvodnenie územia, prednástupné spevnené plochy, spevnené plochy cintorína, osvetlenie, ozvučenie, VN a NN prípojka, polievací vodovod a oplatenie. V roku 2013 výstavba pokračovala a to sadovými úpravami, osadením prvkov drobnej architektúry, realizáciou vodovodnej prípojky a slaboprúdovej prípojky a žumpy pre budúce odkanalizovanie domu smútku. Súčasne boli v uvedenom území nainštalované 3 nové IP kamery a pripojené do centrálného monitorovacieho kamerového systému MsP pre ochranu majetku mesta a prevenciu vandalizmu.

V roku 2014 osadením kríža a jeho vysviackou v ekumenickom duchu sa stal nový cintorín funkčným.

CH. Kultúra - významný spolutvorca kvality života občanov

1. Naďalej podporovať existujúce umelecké súbory a skupiny, ktoré pracujú v meste a reprezentujú ho doma i v zahraničí.

Mesto Michalovce okrem dotácií aj prostredníctvom MsKS podporuje činnosť umeleckých súborov a skupín – spoluorganizáciou pri rôznych vystúpeniach a benefičných koncertoch hlavne doma, ale aj v zahraničí. Sú to Zemplínik, Zemplínček, Zemplín, Svojina, Hnojňaňe z Mihaľovce, Pro musica, Slniečko.

Súčasne na web stránke mesta v sekcii Kultúra a šport vytvárame priestor pre propagáciu umeleckých súborov, sú vytvárané odkazy na ich vlastné web stránky.

Mesto v rámci dotačného systému poskytuje žiadateľom pôsobiacich v meste dotácie v oblasti kultúry. V r. 2011 mesto podporilo grantom 40 subjektov grantom v celkovej výške 29 375 €, v roku 2012 grantom pre 27 subjektov v celkovej výške 16 174 €, v roku 2013 grantom pre 23 subjektov vo výške 14 097€ a v roku 2014 grantom pre 28 subjektov v celkovej výške 15 200 €.

2. Poskytnúť finančnú a materiálnu podporu vznikajúcim kultúrnym skupinám.

MsKS podporuje vznikajúce folklórne skupiny pri ich vystúpeniach materiálne i technicky. Takáto podpora sa dostala aj speváckej skupine Mihaľovski nevesti i bežare. V roku 2012 MsKS založilo a podporuje ochotnícke Divadlo pri fontáne, ktoré združuje záujemcov rôznych vekových kategórií.

3. Využitím moderných prvkov dotvoriť celomestský informačný systém s ďalším skvalitňovaním činnosti turisticko - informačnej kancelárie.

Vo vyspelých krajinách CR a postupne aj na Slovensku sú turistické kancelárie súčasťou vybavenosti miest, stredísk a regiónov CR. Turistická informačná kancelária (TIK) v Michalovciach, ktorá vznikla 16. októbra 2006, od svojho vzniku zabezpečuje zber, aktualizáciu a bezplatné poskytovanie informácií v oblasti cestovného ruchu (CR). Tvorí komplexnú a stále aktuálnu ponuku CR v oblasti vlastného pôsobenia, stala sa vstupnou bránou v meste a na Zemplínsku šíravu. Je ideálnym miestom, ktoré ponúka zorientovať sa klientovi, návštevníkovi a v podstatnej miere ovplyvňuje niekedy rozhodovanie účastníkov CR o pobytových miestach. Na základe hodnotenia a kontroly činnosti SACR a AICS, patrí TIK Michalovce medzi popredné kancelárie Slovenska s veľmi dobre dosahovanými výsledkami.

Turistická informačná kancelária (TIK) dosahuje veľmi kvalitné výsledky v rámci propagácie mesta nielen u domácich, ale aj zahraničných hostí, o čom svedčia pochvalné záznamy v knihách hostí, ktorí navštívili TIK (napr. z Austrálie, Nového Zélandu, Kanady, USA, Ruska, Nórska, Fínska a pod.). TIK sa zaoberá nielen rozvojom a propagáciou CR na dolnom Zemplíne, ale poskytuje taktiež informácie o chode MsÚ, prijíma inzerciu v dvojtyždenníku Michalovčan, predáva lístky na kultúrne, spoločenské a športové podujatia, zaoberá sa predajom propagačných materiálov, kníh, darčkových predmetov, predajom stravných lístkov, kopírovaním materiálov a množstvo ďalších doplnkových činností, ktoré sú spojené s prácou v Turistickej kancelárii mesta Michalovce.

TIK spolupracuje so všetkými turistickými informačnými kancelárkami v rámci Košického samosprávneho kraja. Koordináciu spolupráce zabezpečuje Krajská organizácia cestovného ruchu Košický kraj, ktorá organizuje spoločné stretnutia pracovníkov kancelárií, kde sa uskutočňuje prezentácia spolupráce, spoločné problémy, návrhy ich riešenia, spoločné aktivity, výmena skúseností a distribúcia propagačných materiálov. TIK je členom Asociácie informačných centier Slovenska (AICES), čo svedčí o vysokej kvalite pôsobnosti kancelárie v danom regióne, nakoľko túto značku môžu využívať informačné kancelárie len na základe splnených podmienok Rady AICES.

Propagáciu realizuje na rôznych výstavách cestovného ruchu nielen na Slovensku napr. Slovakiatour, ktorá sa radí medzi najvýznamnejšie výstavy cestovného ruchu na Slovensku, ale aj za hranicami, to na Ukrajine v Užhorode, v poľskom meste Krakow a či v Brne na výstave Regiontour.

Spolupracuje s podnikateľskými subjektmi v regióne Zemplín na základe komplexnej evidencie ubytovacích a stravovacích kapacít, možností vidieckeho turizmu, vodných aktivít. Forma spolupráce sa prejavuje aj na poli športu a kultúry. Na základe poskytnutých údajov podnikateľských subjektov, športových a kultúrnych inštitúcií, občianskych združení je spracovaný kalendár aktivít v meste a okolí pre príslušný rok.

4. Zvyšovať úroveň tradičných mestských kultúrnych podujatí.

MsKS je jedným z hlavných organizátorov podujatí v meste. Dramaturgický plán podujatí zostavuje tak, aby zahŕňal všetky vekové kategórie. Jedným z jeho cieľov je zapojiť do týchto podujatí existujúce súbory a tak zatriktívniť podujatia pripravované v meste. Dies pro honore civitatis – Deň na poctu mesta – slávnosť, ktorá divadelným spôsobom zobrazuje historické udalosti, ktoré sa v meste skutočne stali. Súčasťou tejto slávnosti je aj Panteón historických osobností mesta, do ktorého uvádzame osobnosti, ktoré prispeli k rozvoju mesta. Deň na poctu mesta stále zatriktívňujeme sprievodnými akciami ako sú výstavy, rôznymi remeselníkmi s ukážkami ich tvorby (napr. razenie mincí), predmetmi, ktoré sa vydávajú pri tejto príležitosti – minca, CD a knihy. V roku 2012 sme rozšírili toto podujatie aj

o vojenský historický tábor v podaní VIA CASSA z Košíc. Toto podujatie organizujeme každé dva roky. V roku 2014 okrem vojenského historického tábora, rekonštrukcie šarvátky, verbovačky, sprievodu mestom sme pripravili aj ukážky stredovekých remesiel a stredovekej kuchyne.

Jarné trhy boli okrem obchodnej činnosti obohatené aj remeselníkmi a posledné roky aj o bohatú športovú činnosť – Jazdecké preteky, preteky v love rýb udicou detí, Podvihorlatský maratón, polmaratón, In line a hobby maratón ...

Zemplínsky jarmok sme zatriktívňovali uličkou remesiel – zaradenie je podmienené ukázkami daného remesla. V roku 2010 – 2012 nechýbala Tvorivá dielňa pre deti, kde si deti mohli vytočiť na hrnčiarskom kruhu rôzne predmety. V roku 2013 sme Tvorivú dielňu rozšírili aj o maľovanie obrázkov, maľovanie perníčkov a drevorezbu. O tvorivú dielňu je veľký záujem.

Zemplínske slávnosti – majú svoju programovú štruktúru, nechýba sprievod mestom, privítanka, detský program a Galaprogram, klenotnicový program, ktorý sa viaže na danú tému a tú každoročne obmieňame. V roku 2012 to bola téma *Dožinky*, v roku 2013 *Budu hrac, budu hrac*, tohto roku sme pripravili svadbu a svadobné zvyky. V Galaprograme predstavujeme najlepšie folklórne súbory zo Slovenska i zahraničia. V roku 2012 sme rozšírili toto podujatie o ďalšie vystúpenia rockových skupín pre mladých (Námestie slobody).

Vianočné trhy – Od roku 2012 sme obnovili tradíciu rozsvietenia vianočného stromčeka príchodom Mikuláša na koči s koňmi. Počas adventu odo dňa rozsvietenia vianočného stromčeka sú na Námestí osloboditeľov umiestnené „zimné“ stánky umeleckých remesiel s predajom výrobkov umeleckých remeselníkov, medoviny, vianočných ozdôb, perníčkov a pod. Stánky sú prenajímané záujemcov bez poplatku s podmienkou predaja počas celého adventu.

Michalovský organ – kultúrne leto zatriktívňujeme pre obyvateľov Michaloviec, ale aj pre návštevníkov koncertmi organovej hudby a jej interpretmi nielen zo Slovenska, ale aj Francúzska, Maďarska, Rakúska, Talianska, USA, Nemecka, Poľska, Nórska.

Od roku 2011 historické aj kultúrne pamiatky mesta novým netradičným spôsobom predstavujú domácim i návštevníkom mesta *Špacirki po varošu* – potulky mestom. Odborní lektori obhliadkou mesta a pútavým rozprávaním o jednotlivých kultúrnych a historických pamiatkach približujú účastníkom históriu mesta. Sú vytvorené dva okruhy – veľký a malý. Mesto Michalovce zvyšuje záujem o kultúru aj zlepšením ponuky a kvality kultúrnych aktivít prostredníctvom vybraných výročí: Rok 2011 bol rokom T. J. Moussona, rok 2012 – bol venovaný Storočnici michalovského futbalu, rok 2013 – Rokom G. Zvonického, rok 2014 je rokom sedmičiek, pripomíname si : 770. výročie prvej písomnej zmienky o Meste Michalovce, 70. výročia oslobodenia mesta, 70. výročie udelenia mestského štatútu a 700. výročie rímsko – katolíckeho kostola. 770. výročie prvej písomnej zmienky sme si pripomenuli slávnosťou, na ktorej bola posvätená a vztýčená historizujúca vlajka mesta, ktorá symbolicky otvorila rok sedmičiek. Všetky tieto výročia boli a sú napĺňané rôznymi aktivitami ako sú výstavy, prednášky, koncerty, Sieň slávy, otvorenie pamätnej izby G. Zvonického, vydania kníh, príležitostnými známkami.

5. Vytvoriť tradíciu nového kultúrneho podujatia minimálne regionálneho významu, ktoré by do Michaloviec prilákalo návštevníkov zo širokého okolia.

V roku 2011 Mesto Michalovce a MsKS zorganizovalo nové kultúrne podujatie pod názvom Michalovce s Michalmi, Michalom a Michaelám. Podujatie je venované nielen domácim Michalom a Michaelám, ale predstavovaním známych osobností nositeľov mena Michal

a Michaela z rôznych oblastí: kultúry, športu, umenia, ... chceme prilákať do Michaloviec návštevníkov zo širokého okolia.

V roku 2013 v rámci EHMK a programu Terra Incognita s finančnou podporou KSK Košice sa Michalovce stali v dňoch 9.-11. augusta 2013 nositeľom podujatia FEST DUPLA – DOUBLE FEST. Stretli sa na ňom nositelia mena Michal, Michaela, Michail, Mikeal... Pokúsili sme sa vytvoriť slovenský rekord o čo najväčší počet Michalov a Michael na určenom mieste, čo sa nám aj podarilo a počtom 413 nás zapísali do Slovenskej knihy rekordov, súčasťou festivalu bola aj súťaž dvojníkov známych osobností, súťaž v zakrúcaní krajového jedla - *holubkov* a vystúpenia domácich tanečných, hudobných i speváckych skupín. *Mihaľovski deski* – prehliadka divadiel v nárečí bola takisto súčasťou tohto podujatia. Sprestrením podujatia bol aj príchod historického vláčika z Košíc. Tieto tri nové podujatia Michalovce s Michalmi, Michalom a Michaelám, *Mihaľovski deski* a *Holubkovú parádu* sme uskutočnili aj tohto roku len v inom termíne.

V decembri 2011 bola uvedená do života publikácia Teodor Jozef Mousson, ktorá bola vydaná pri príležitosti 100. výročia príchodu tohto významného maliara do Michaloviec. Tento umelec štetcom a farbami najvýraznejšie zobrazil Zemplín, Michalovce, ľudí a svoje dielo zanechal pre nás a ďalšie generácie. Táto publikácia sa stretla s veľkou kladnou odozvou v radoch odbornej verejnosti a širokej verejnosti. V septembri 2012 Mesto vydalo ďalšiu publikáciu pod názvom Sto rokov organizovaného futbalu. V júni 2013 bola vydaná publikácia Gorazd Zvonický, ktorá bola venovaná storočnici narodenia nášho významného rodáka, básnika, kňaza, esejistu, prekladateľa, redaktora a pedagóga občianskym menom nazývaného Andrej Šándor.

V roku 2014 si Mesto Michalovce pripomenulo štyri významné výročia alebo sedmičky v dejinách Michaloviec. Pri príležitosti 770. výročia prvej písomnej zmienky o meste Michalovce mesto pripravilo vydanie publikácie Rod Sztáray a Michalovce, ktorá bude uvedená do života v októbri 2014. Ďalšie okrúhle výročie, a to 700. výročie prvej písomnej zmienky si pripomenul aj michalovský rímskokatolícky farský Kostol Narodenia Panny Márie. V roku 2014 tak uplynulo presne 70 rokov od času, keď sa Michalovce mohli opäť pýšiť štatútom mesta.

Dňa 26. novembra 1944 Michalovce oslobodili, bez pouličných bojov, vojská postupujúceho 4. ukrajinského frontu Červenej armády. V tento deň si pripomenieme 70. výročie tejto udalosti.

K týmto výročiam Mesto pripravilo celý rad ďalších podujatí.

Prvým z nich bolo oficiálne otvorenie roka okrúhlych výročí v znamení sedmičiek, a to dňa 7. februára 2014. Nieslo sa v znamení spomienky sa na významného stredovekého šľachtica a rytiera Alberta z Michaloviec.

Slávnostne bola vztýčená historizujúca vlajka Michaloviec pred mestskou radnicou, ktorú požehnali kňazi cirkví na území mesta a bola odhalená pamätná tabuľa Albertovi z Michaloviec pred hlavnou budovou Zemplínskeho múzea za účasti významných hostí – predsedu Košického samosprávneho kraja (KSK) Zdenka Trebuľu, podpredsedu KSK Emila Ďurovčíka.

6. Pokračovať v spolupráci so všetkými cirkvami v meste, pripravovať s nimi spoločné podujatia a podporovať aktivity jednotlivých cirkví.

Rada cirkví je poradný orgán primátora mesta, ktorý zastrešuje zástupcov všetkých cirkví etablovaných na území nášho mesta. Pri spoločných stretnutiach informujú duchovní primátora mesta o ich činnosti, pripravovaných aktivitách a predkladajú svoje návrhy a podnety. Vzájomná spolupráca má svoje nezastupiteľné miesto v živote mesta. Spoločné stretnutia duchovných s vedením mesta, ale aj medzi nimi navzájom, významnou mierou

prispievajú k reálnemu ekumenizmu v našom meste. Táto skutočnosť je o to vzácnejšia, že nie je úplne samozrejmá ani bežná v iných mestách.

Primátor mesta sa osobne zúčastňuje na podujatiach organizovaných jednotlivými cirkvami nie len v duchovnej, ale aj kultúrnej a športovej oblasti. Pravidelne navštevuje bohoslužby v jednotlivých cirkvách počas Vianoc, Nového roka, Veľkej noci, či odpustových slávností a to tak, aby počas roka navštívil všetky kostoly a chrámy v meste. Osobnou účasťou primátora a zástupcov vedenia podporuje mesto aj také aktivity akými sú Vianočný turnaj gréckokatolíckej eparchie vo futbale, ekumenický pašiový sprievod počas Veľkého piatka, svätá omša na sviatok Božieho tela na námestí a pod. Mesto naopak pozýva a zapája do svojich podujatí aj cirkevné školy, ktoré sa pravidelne zúčastňujú na mestských akciách Slávik v materskej škole, Mestská športová olympiáda materských škôl, Mestská liga materských škôl v pohybovej zdatnosti o pohár primátora mesta, v rámci základných škôl to bol Festival kultúrno-umeleckej činnosti žiakov základných škôl pod záštitou primátora mesta, ich činnosti prostredníctvom TV Mistral a novín Michalovčan.

Mesto v rámci dotačného systému poskytuje žiadateľom pôsobiacich v meste dotácie aj v oblasti podpory cirkví. V roku 2011 mesto podporilo grantom 10 subjektov grantom v celkovej výške 4 494 €, v roku 2012 taktiež 12 subjektov grantom v celkovej výške 5 900 €, v roku 2013 grantom pre 14 subjektov vo výške 6 000 € a v roku 2014 grantom pre 13 subjektov vo výške 5200 €.

I. Zlepšovanie podmienok pre aktívny šport a pohybové aktivity občanov - základ pre zdravý životný štýl občanov

1. Rekonštruovať mestskú plaváreň s postupným vytváraním malého vodného sveta.

V priebehu rokov 2011 – 2012 vykonali TaZS v rámci objektu Kúpalisko tieto opravy:

- o vyspravenie opadanej fasády
- o výmenu prehrdzavejúcich a chýbajúcich okapov a dážďových zvodov
- o opravu poškodených a nefunkčných sprch a WC v rámci objektu
- o výmenu poškodených a chýbajúcich dlažieb a obkladov
- o výmenu nefunkčného obehového čerpadla za funkčné a podstatne úspornejšie.

2. Výstavbou umelého osvetlenia a malých tréningových plôch dokončiť rekonštrukciu futbalového štadióna.

V roku 2012 bolo zrealizované umelé osvetlenie hlavnej hracej plochy futbalového štadióna.

3. Pokračovať v rekonštrukcii školských športových areálov a vytvárať podmienky pre ich využívanie verejnosťou.

Zrekonštruované boli školské športové areály pri 4 základných školách. K zlepšeniu podmienok sa získali zdroje na osvetlenie školských športových areálov pri I.ZŠ, Ul. Moussona, II. ZŠ, Ul. Švermu, IV. ZŠ, Ul. Komenského, VI. ZŠ, Ul. okružná a VII.ZŠ. Ul. krymská. Tieto športové areály má možnosť využívať aj verejnosť. Mesto chce pokračovať v rekonštrukcii školských športových areálov a to pri I. ZŠ, Ul. Moussona a V. ZŠ, Ul. školská – viacúčelové ihrisko, ako aj oprave ďalších plôch a to využitím podľa možností iných zdrojov – formou projektov, sponzorstva a pod. Využívali sa aj telocvične škôl pre rodičovskú verejnosť pri organizovaní školských akcií. Mesto každoročne poskytlo nenávratné dotácie ale i získané granty pre rodičovské združenia pri materských i základných školách k zlepšeniu vybavenia

areálov. U materských škôl to bolo vybavenie detským hracím vybavením (preliezky, hojdačky, altánky a pod., u základných škôl to bolo športové vybavenie.

4. Pripraviť projekt zlepšenia technických podmienok športových zariadení a ich okolia v okrajových častiach mesta.

V okrajových častiach mesta sú futbalové ihriská, ktoré boli využívané na športové podujatia pre širokú verejnosť ale aj pre registrované futbalové kluby. Dobré podmienky sú vytvorené na Topolianskej ulici a Močarianskej ulici kde sú vybudované šatne a hygienické zariadenia. Družstvá dorastu a dospelých sú zapojené do pravidelných futbalových súťaží na úrovni kraja a okresu. Futbalové ihrisko na Ul. močarianskej je využívané aj na jazdecké preteky, ktoré majú už svoju tradíciu. Mesto zrealizovalo cez Technické a záhradnícke služby upratanie futbalového ihriska na Ul. močarianskej a areálu bývalej materskej školy k zlepšeniu podmienok pre športové vyžitie obyvateľov. Zlepšiť technické podmienky futbalového areálu je potrebné na Ul. vrbovskej.

5. Podporovať tradičné športové súťaže a zároveň vytvárať podmienky na organizáciu nových súťaží pre všetky vekové kategórie.

V zmysle schválenej Koncepcie rozvoja športu mesta Michalovce pokračovalo v organizovaní doterajších súťaží v basketbale, malom futbale a hádzanej ako i novovytvorených jednorazových a dlhodobých mestských športových súťažiach v plávaní, viacbojoch všestrannosti, vybíjanej, florbale, in-line korčuľovaní, šachu, speed badmintonu, silovom štvorboji, nohejbale a vo volejbale O pohár primátora mesta v kategórii materských škôl, základných a stredných škôl. V kategórii dospelých prebiehali dlhodobé mestské súťaže vo florbale, volejbale, softenise a jednorazové podujatia v aerobiku a futbale nad 50 rokov muži. Pri organizovaní uvedených súťaží spolupracoval odbor školstva MsÚ s vedením príslušných škôl a športových klubov na území mesta Michalovce. Do súťaží bolo zapojených 10 športových klubov a 13 základných a stredných škôl. Vyvrcholením športovej činnosti škôl je Mestská športová olympiáda základných škôl a športová olympiáda detí materských škôl, ktoré sa organizuje pri príležitosti Medzinárodného dňa detí a zúčastňujú sa ich deti a žiaci aj cirkevných škôl. Veľký úspech má Olympiáda seniorov, ktorú organizuje Mesto, Denné centrá seniorov (kluby dôchodcov) a Jednota dôchodcov a IV. ZŠ, Ul. Komenského v areáli uvedenej školy. Každoročne 1. mája sa organizoval Podvihorlatský maratón, ktorý má už svoju tradíciu a medzinárodnú účasť športovcov. V novembri, k výročiu oslobodenia nášho mesta, sa každoročne organizoval Beh oslobodenia mesta, ktorého sa zúčastňovali aj bežci zo širšieho regiónu.

6. Pokračovať v rekonštrukcii Mestskej športovej haly a zimného štadióna

V roku 2011 rekonštrukciou západnej a severnej časti MŠH bola prakticky ukončená rekonštrukcia objektu MŠH, ktorá začala v roku 2008. Realizovala sa rekonštrukcia šatní, sociálnych zariadení, rekonštrukcia zázemia a vstupnej časti, výmena výplní, úpravy obvodového plášťa, úprava atiky na zvýšenej časti, rekonštrukcia striech.

Taktiež od roku 2008 prebiehala rekonštrukcia zimného štadióna. Realizovala sa rekonštrukcia strechy nad hracou plochou, rekonštrukcia strojovne chladenia, rekonštrukcia kotolne, osvetlenie nad hracou plochou, stavebné úpravy terás, brúsenie ľadovej plochy. V roku 2010 bola zrealizovaná rekonštrukcia šatní a chodby na tribúne A. Vymenené boli mantinely, bleskozvod a zrealizovaná bola dodávka a montáž kompenzačného rozvádzača v hodnote 110 000,00 €. V roku 2011 sa pokračovalo v rekonštrukcii šatní na tribúne A, a nainštalovaný bol aj kamerový systém vo finančnej čiastke 111 997,60 €.

7. Budovať športové a detské ihriská na mestských sídliskách a v častiach IBV.

Mesto Michalovce od roku 2011 postavilo ihriská v IBV na Stráňanoch, 2 detské ihriská na sídlisku Nad Laborcom, 1 ihrisko na sídlisku SNP a 2 ihriská na sídlisku Východ. Rôzne detské zariadenia pre hry detí od 3 do 12 rokov pre šport, oddych a zábavu boli osadené na vopred stavebne upravenom štrkovom podloží.

Tieto zariadenia boli postavené v otvorenom priestore a nie sú oplotené. Na IBV Stráňany v lokalite Jazierka Baňa boli namontované zariadenia pre hry a relax vo výške 9 113,46 €. Na Sídlisku Nad Laborcom zariadenia pre hry a relax predstavovali čiastku 12 999,60 €, ďalej na Sídlisku SNP 14 996,40 € a na Sídlisku Východ na Ul. leningradskej bolo zrealizované detské ihrisko vo finančnej čiastke 9 999,60 €.

V roku 2012 Mesto investovalo v lokalite Angi mlyn do výstavby novozriadeného multifunkčného ihriska, s betónovou plochou na štrkovom podloží určeného hlavne pre loptové hry futbal, hádzanú a basketbal. Prostriedky na výstavbu boli združené v vlastných a cudzích zdrojov, kde sme v programe „športuj a nefetuj“ získali dotáciu zo štátneho rozpočtu vo výške 10 000 € a vlastné zdroje predstavovali 920 €.

8. Pokračovať vo všestrannej podpore mládežníckeho športu vo všetkých športových kluboch v meste.

Mesto naďalej pokračovalo v podpore mládežníckeho športu priamymi finančnými dotáciami v každom kalendárnom roku. Podpora bola zameraná na kolektívne a individuálne športy, s možnosťou zapojiť do športu čo najviac mladých ľudí a to futbal, hádzanú, basketbal, hokej, plávanie, džudo, stolný tenis, atletika a plávanie pre chlapcov a dievčatá. Svoju činnosť a základňu rozšírili aj iné druhy športu ako florbal, kickbox, silový trojboj, in-line korčuľovanie, karate, zápasenie a pod. Podpora priniesla už prvé úspechy ako napr. v hádzanej dievčat, džude, futbale, florbale, silovom trojboji, atletike, plávaní kde boli získané popredné umiestnenia žiakov a dorastencov v celoslovenských i medzinárodných súťažiach. Postupne sa plnili úlohy a ciele, ktoré boli stanovené v Konceptii rozvoja športu v meste na roky 2008 – 2015. Vyvrcholením športovej činnosti škôl je Mestská športová olympiáda základných škôl a športová olympiáda detí materských škôl, ktoré sa organizuje pri príležitosti Medzinárodného dňa detí a zúčastňujú sa ich deti a žiaci aj cirkevných škôl.

Mesto v rámci dotačného systému poskytuje žiadateľom pôsobiacich v meste aj mimo priamych dotácií v oblasti športu. V roku 2011 mesto podporilo grantom 25 subjektov v celkovej výške 13 447 €, v roku 2012 podporilo 28 subjektov grantom v celkovej výške 13 526 €, v roku 2013 podporilo 17 subjektov grantom v celkovej výške 7030 € a v roku 2014 mesto podporilo 21 subjektov v oblasti športu grantom v celkovej výške 10 500 €.

J. Zvýšenie kvality práce MsÚ, TaZS, MsKS a ostatných organizácií zriadených mestským zastupiteľstvom

1. Pokračovať v skvalitňovaní činnosti zamestnancov mestského úradu zvyšovaním ich odborných a komunikačných schopností.

Vo vzdelávacom projekte INEDU-GOV, ktorý bol ukončený v r. 2011 bolo vyškolených 148 zamestnancov MsÚ a organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti v oblasti zručností IKT, jazykových zručností, v oblasti manažérskych a komunikačných zručností. Podpora vzdelávania zamestnancov je zabezpečená taktiež po ukončení projektu z fin. prostriedkov udržateľnosti projektu až do r. 2016. Okrem vzdelávania v rámci projektu INEDU – GOV, Mestský úrad zabezpečoval aj ďalšie vzdelávanie a odbornú prípravu zamestnancov. V roku

2011 bolo uskutočnených 26 vzdelávacích aktivít na ktorých sa zúčastnilo celkom 97 zamestnancov a v roku 2012 bolo uskutočnených 46 vzdelávacích aktivít s účasťou 311 zamestnancov. V roku 2013 sa na 28 školeniach a vzdelávacích aktivitách zúčastnilo celkom 82 zamestnancov.

Súčasne sa realizuje zvyšovanie odbornosti pracovníkov v oblasti Informačného systému samosprávy formou metodologickej podpory.

2. Naďalej zvyšovať využívanie moderných informačných technológií v práci všetkých mestských inštitúcií.

Modernizácia IT a postupné zavádzanie elektronických služieb sa realizuje priebežne v rámci finančných možností MsÚ. K elektronickým službám prispeli najmä možnosti rozvoja geografického informačného systému, kde sme doplnili nové vrstvy pre verejnosť ako aj autorizované vrstvy pre pracovníkov MsÚ. Súčasne mesto získalo NFP v rámci operačného programu Informatizácia spoločnosti vo výške 1 148 375,66 €, tento projekt sa bude realizovať do konca roka 2015. Po jeho ukončení bude mesto poskytovať 93 elektronických služieb, z toho 12 bude prístupných prostredníctvom mobilnej komunikácie.

3. Na mestskom úrade vytvoriť klientske centrum.

Mesto pripravilo návrh na riešenie zriadenia klientskeho centra v B budove MsÚ. Avšak vzhľadom na to, že v budove sídli aj niektoré zložky štátnej správy, ktorá sa v súčasnosti transformuje v zmysle programu ESO boli prípravné práce prerušené do vyriešenia postavenia štátnej správy a ich zotrvania v našej budove, ale aj do vyjasnenia financovania nákladov spojených so stavebnými úpravami, ktoré budú potrebné.

4. Zlepšiť a modernizovať vybavenie technickými prostriedkami v TaZS.

V rámci zlepšovania pracovných a hygienických podmienok pracovníkov TaZS boli v priebehu roka 2014 svojpomocne zrekonštruované sociálne zariadenia v areáli TaZS na Ul. partizánskej. TaZS za účelom odstránenia vysokých strát tepla a zlepšenia pohody pracovného prostredia, svojpomocne zrealizovali drobné stavebné úpravy a výmenu okien na administratívnej budove na Ul. lastomírkej. TaZS svojpomocne upravili priestory zberových dvorov na Ul. partizánskej a Ul. lastomírkej.

TaZS mesta Michalovce postupne zlepšovali technické vybavenie. V rokoch 2013-2014 boli zakúpené tieto stroje a zariadenia:

- o traktor a drvič bio odpadov „ZAGO“
- o dve samostatné kosačky KUBOTA so zberom trávy
- o ručne vedený nosič náradia AGRIA
- o nákladné motorové vozidlo – ramenový nosič kontajnerov s radlicou na odpratávanie snehu
- o dva traktory PROXIMA
- o nákladné motorové vozidlo IVECO EURO CARGO – valník na separovaný zber
- o traktorový príves MOLČÍK
- o teleskopický manipulátor DIECI APOLLO
- o kompaktný zberový vozík na zhutňovanie komunálneho odpadu „TANA“

5. Zlepšovať stav pracovného prostredia pre zamestnancov Mesta.

Vzhľadom na druh, rozsah a spôsob vykonávanej práce, zamestnancom Mesta Michalovce sú poskytované osobné ochranné pracovné prostriedky. Zoznam osobných ochranných pracovných prostriedkov a umývacích a čistiacich prostriedkov je vypracovaný na základe hodnotenia nebezpečenstva, posúdenia rizík každej práce, závažnosti nebezpečenstva

a stupňa rizika vykonávanej práce. Pri práci so zobrazovacími jednotkami - NVč. 247/2001 Z.z zamestnávateľ analyzuje pracovné podmienky a hodnotí podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, osobitne z hľadiska záťaže zraku, podporno-pohybovej sústavy a neuropsychického stresu. Pracoviska a pracovné miesta vybavuje: zobrazovacími jednotkami, ktoré zodpovedajú predpísaným požiadavkám na obrazovku (obraz bez zrkadlenia a svetelných odrazov, jas, kontrast, polohu a pod.), klávesnicu, pracovný stôl, pracovné sedadlo s nastaviteľnou výškou, polohovateľnými opierkami na ruky a chrbát, vhodné programové vybavenie pre danú úlohu, zodpovedajúce úrovni znalostí a skúseností zamestnanca, čo vo významnej miere prispieva k zníženiu psychickej pracovnej záťaže.

Mesto v rámci starostlivosti o svojich pracovníkov je pripravené na riešenie vnútornej pohody pracovného prostredia B bloku, kde bolo už niekoľko rokov v zimných mesiacoch opakovane potvrdené porušenie hygienických noriem vnútornej pohody pracovného prostredia na pracovisku pod mieru únosnosti 18°C (6°C). V rámci stavebných úprav vo finančnom objeme 179 890,93 € boli z bývalej jedálne, kuchyne a kancelárií v budove „C“ (stará budova OÚ) vytvorené priestory pre presťahovanie MsP z budovy na Ul. duklianskej.

K. Zahraničná spolupráca ako jeden z prostriedkov propagácie mesta

1. Zachovať jestvujúce partnerské vzťahy s mestami v zahraničí a v prípade obojstranného záujmu vytvoriť partnerstvá aj s inými mestami.

Mesto Michalovce má v súčasnosti podpísané zmluvy o spolupráci so siedmymi mestami v zahraničí. Tieto dohody, týkajúce sa vzťahov v oblasti kultúry, športu, turizmu či spoločenských vzťahov sa rozvíjajú naďalej. Partneri majú možnosť vzájomne spoznávať odlišnosť, ale aj značnú podobnosť v mentalite jednotlivých národov a kultúr, majú možnosť oboznámiť sa s prácou samospráv, prácou poslancov a pravidelne sa stretávať na rôznych kultúrnych, športových a spoločenských podujatiach. Mesto Michalovce má podpísané dohody s mestami:

- o Vyškov – Česká republika – zmluva podpísaná 2.4.1996
- o Vila Real – Španielsko – zmluva podpísaná 20.5.1998
- o Jaroslav – Poľsko - zmluva podpísaná 5.7.1998
- o Užhorod – Ukrajina – zmluva podpísaná 11.9.1999
- o Kavarna – Bulharsko – zmluva podpísaná 25.6.2004
- o Sátoráljajhély – Maďarsko – zmluva podpísaná 17.8.2007

Najmladším partnerským mestom je mesto Pančevo v Srbsku, s ktorým bola zmluva o partnerstve podpísaná 19. augusta 2011. Tieto partnerstvá prispievajú k vzájomnej výmene skúseností v oblasti kultúrnej, humanitárnej, športovej i v oblasti cestovného ruchu.

Každoročne Mesto Michalovce organizuje medzinárodný turnaj partnerských miest, na ktorom sa pravidelne zúčastňujú mužstvá z Vyškova, Jaroslavi, Užhorodu a Sátoráljajhely.

V jednom z troch miest, a to v Michalovciach, Vyškove a Jaroslavi sa každoročne konajú medzinárodné priateľské turnaje vo volejbale.

Pravidelne pozývame delegácie z družobných miest na akcie a významné podujatia organizované Mestom Michalovce, kde majú možnosť spoznať naše mesto, kultúru, tradície, športový život v meste aj okolí a oboznámiť sa aj s priemyslom či zamestnanosťou v našom meste. Zároveň je to príležitosť oboznámiť sa s prácou v našej samospráve a vzájomne si vymeniť skúsenosti.

Naše umelecké telesá sa zúčastňujú festivalov v partnerských mestách a naopak, my sme hostiteľmi umeleckých telies z iných miest.

V roku 2013 navštívila mesto Michalovce delegácia z družobného mesta Vila – real. Členmi španielskej delegácie boli aj zástupcovia inštitúcií, firiem a podnikateľských subjektov, zaoberajúci sa aktivitami a produktmi v oblasti kultúry, cestovného ruchu a poľnohospodárstva. 13. augusta sa uskutočnila konferencia, ktorej cieľom bolo stretnutie španielskych podnikateľov s odborníkmi z nášho regiónu, ktorí pôsobia v uvedených oblastiach a predstavenie základných črt podnikateľských aktivít vo Vila-real s možnosťou založenia tradície výmeny skúseností so zástupcami inštitúcií a podnikateľmi z nášho regiónu. Uvedené stretnutie hodnotíme ako veľmi pozitívne, ktoré uvedenými prvými krokmi môže prispieť k vzájomnému spoznaniu aktivít partnerských miest i možnej budúcej vzájomnej spolupráce.

Mesto Michalovce sa spolu s partnerským mestami Jaroslaw, Vyškov a Užhorod zúčastňuje pravidelne na výstavách cestovného ruchu – Slovakiatour v Bratislave, v družobnom meste Užhorod v mesiaci septembri, v poľskom meste Krakow v spoločnom stánku s družobným mestom Jaroslaw a v Brne na výstave Regiontour v spoločnom stánku s partnerským mestom Vyškov.

2. Do súčasných partnerských vzťahov intenzívnejšie zapájať aj iné subjekty partnerských miest.

OŠKaŠ: V rámci partnerských vzťahov nadviazali kontakty základné i stredné školy družobných miest kde ich vzájomné stretnutia sú hlavne na športových a kultúrnych podujatiach, ktoré sa organizujú zo strany miest alebo škôl samotných. Vzájomné partnerské vzťahy nadviazali ZŠ, Ul. Moussona so slovenskou ZŠ v Sátoraljaújhely, ZŠ, Ul. Švermu so ZŠ vo Vyškove a Rzesowe, ZŠ, Ul. Komenského a MŠ, Ul. školská so školami v Užhorode a ZŠ, Ul. okružná, MŠ, Ul. Švermu, Gymnázium P. Horova so školami vo Vyškove. Pokračuje sa aj v organizovaní medzinárodného letného tábora žiakov družobných miest počas letných prázdnin kde sa striedajú mesta Michalovce (r.2010), Jaroslaw (r.2011) a Vyškov (r.2012).

V rámci činnosti Denných centier seniorov(Klubov dôchodcov) sa snažíme nadviazať kontakty a spoluprácu s obdobnými zariadeniami v partnerských mestách. A to na úseku športu (športová olympiáda seniorov) i na úseku kultúry (spevácke skupiny).

3. Väčšiu pozornosť venovať vzájomnej propagácii partnerských miest s primeranou informovanosťou o dianí v nich.

Propagácia mesta je zabezpečovaná prostredníctvom Informačnej kancelárie v meste, účasťou na výstavách a veľtrhoch IFT Slovakiatour, kde Mesto Michalovce vo svojom stánku propaguje aj svoje družobné mesta Jaroslaw a Vyškov. V roku 2011 mesto vydalo propagačný materiál s uvedením všetkých družobných miest. Zároveň je mesto Michalovce propagované na výstavách CR v Brne Regiontour, na výstave v Poľsku (Krakow alebo Varšava), kde taktiež partnerské mestá Jaroslaw a Vyškov propagujú Michalovce vo svojich stánkoch. Mesto Michalovce sa každoročne zúčastňuje aj výstavy v meste Užhorod. Propagáciu zabezpečujeme výmenou propagačných materiálov medzi jednotlivými IK na Slovensku i v družobných mestách. Propagácia je zároveň zabezpečovaná prostredníctvom základných a stredných škôl, a to dodávaním materiálov a publikácií o meste i ďalších upomienkových predmetov. Propagačné materiály sú partnerským mestám odovzdávané aj pri rôznych podujatiach, prijatiach na MsÚ, oslavách a slávnostiach v meste Michalovce

L. Priority jednotlivých volebných obvodov

I. volebný obvod

1. Ukončiť rekonštrukciu ulíc patriacich do centrálnej mestskej zóny a nadstavbu k malometrážnym bytom

Mesto sa uchádzalo o získanie cudzích zdrojov na rekonštrukciu centrálnej mestskej zóny, čo sa mu aj podarilo. V rokoch 2010 a 2011 bolo rekonštruované Námestie osloboditeľov a Námestie slobody spolu s časťou Štefánikovej ulice a v rokoch 2012 a 2013 bola realizovaná rekonštrukcia satelitných ulíc Pasáž, Sama Chalúpku a Duklianska, ktoré patria do centrálnej pešej zóny. Prebehla rekonštrukcia parkovacích a spevnených plôch, cyklistických chodníkov, osvetlenia a výsadba novej zelene. Mesto preinvestovalo z externých a vlastných zdrojov 499 990 €.

Súčasne na Námestí osloboditeľov TaZS zrealizovali rekonštrukciu dvoch starších fontán, ktoré sfunkčnili.

Zateplovanie malometrážnych bytov bolo realizované v období jún 2010 – máj 2012, projekt bol realizovaný z vlastných zdrojov (765 397 €) a podpory ŠFRB (638 232 €). Nadstavba malometrážnych bytov sa zrealizovala v období august 2010 – júl 2012, pričom na financovanie stavebných prác Mesto získalo štátnu dotáciu (266 130 €), pôžičku zo ŠFRB (620 984 €) a dofinancovalo vlastnými zdrojmi (17 924 €).

2. V spolupráci so spoluvlastníkmi nehnuteľnosti riešiť priestory priľahlé k ulici Prof. Hlaváča

Prebiehajú rokovania s ministerstvom obrany, Slovenským pozemkovým fondom a so súkromnými vlastníkmi pozemkov za účelom zabezpečenia právneho vzťahu k nevyhnutnému rozsahu pozemkov v lokalite Ulice prof. Hlaváča.

K skvalitneniu podmienok bývania v lokalite prispel aj odpredaj a následná rekonštrukcia bytového domu - blok I na Ul. prof. Hlaváča, čím sa výrazne zlepšila kultúra bývania občanov v tejto lokalite.

3. V spolupráci s VVS zlepšiť úroveň starostlivosti o kanalizačný systém

Mesto Michalovce v spolupráci s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou identifikovalo zameraním skutkového stavu v teréne trasy a rozsah kanalizačného rádu, ako majetku. Následne tento majetok vysporiadalo v prospech Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, ktorej akcionárom je aj Mesto Michalovce. Východoslovenská vodárenská spoločnosť, po prevzatí kanalizácie v Michalovciach do svojho majetku začala v roku 2011 investovať do tohto majetku a už v roku 2011 a následne v roku 2012 zmonitorovala a vyčistila špeciálnym vozidlom kanalizáciu na sídliskách Východ, Západ a v apríli 2013 začne aj Sídliisko Juh. Práce na tomto sídlisku boli ukončené v auguste 2013. Čistenie a spomínaný monitoring bude pokračovať v ďalších častiach mesta.

4. Pripraviť rekonštrukciu priestorov Kuzmányho a Markušova

Pozemky v danej lokalite nie sú všetky vlastníctvom Mesta, čo bráni Mestu investovať do väčších projektov revitalizácie a rekonštrukcie. V tomto období prebiehajú rokovania so Slovenským pozemkovým fondom a so súkromnými vlastníkmi pozemkov za účelom zabezpečenia právneho vzťahu k nevyhnutnému rozsahu pozemkov v lokalite.

5. V spolupráci s spoluvlastníkmi nehnuteľnosti riešiť priestory priľahlé k Námestiu osloboditeľov

Mesto na pozemkoch vo svojom vlastníctve zrealizovalo rekonštrukciu satelitných ulíc Námestia osloboditeľov (Ulica pasáž, Sama Chalúpku a Ul. duklianska). Pripravuje sa riešenie

priestoru dvoru bytových domov nárožia Ulíc pasáž a Ul. Kpt. Nálepku a dvora medzi Ulicou pasáž a parkoviskom za OD Dodo. Prebiehajú rokovania o vysporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkov štátneho podniku Domáce potreby Prešov, š.p. v likvidácii a súkromnými vlastníkmi za účelom vytvorenia podmienok pre realizáciu štúdie rekonštrukcie medziblokových priestorov na Ulici Kpt. Nálepku.

6. Vypracovať štúdiu rekonštrukcie medziblokových priestorov na Ulici Kpt. Nálepku

Viaceré pokusy uskutočnené Mestom viaznu na zložitých majetkových pomeroch, kde zrealizovanie cesty vysporiadaním majetkových vzťahov značne predražuje zámer mesta obnoviť a skrášliť aj tieto časti mesta. Napriek týmto problémom prebiehajú rokovania so súkromnými vlastníkmi a Slovenským pozemkovým fondom pozemkov za účelom zabezpečenia právneho vzťahu k nevyhnutnému rozsahu pozemkov v týchto medziblokových priestoroch. V roku 2014 bola spracovaná štúdia riešenia medziblokových priestorov Ul. kpt. Nálepku. Táto dokumentácia obsahuje variantné riešenia funkčného využitia pozemkov, návrh ciest, chodníkov, parkovísk, ale aj komplexné dopravné a technické vybavenie územia.

7. Riešiť dopravnú situáciu v priestore Kostolné námestie – križovatka ulíc Hollého – Užhorodská

V roku 2011 bola zrealizovaná svetelná signalizácia na križovatke ulíc Jána Hollého a Kpt. Nálepku. Vyvolaná investícia mala za cieľ odstrániť problémy kolíznych bodov pri výjazde z Kpt. Nálepku na Ul. Hollého. Problémy, sú však pri postavení na snímaciu plochu senzoru, ktorý vozidlo nezaregistruje a čakacia doba sa predĺži. Nespokojnosť verejnosti s novou svetelnou križovatkou sa dostáva do scestných polemík o opodstatnenosti inštalovania tohto cestného zariadenia. Odborná verejnosť a dôslední vodiči však považujú tento krok za správny.

Po presťahovaní autobusového nástupišťa z Kostolného námestia Mesto počíta v tejto lokalite s vytvorením priestorov pre oddych, ale ráta sa aj s vylepšením dopravnej situácie na Ul. Hollého.

8. Rekonštruovať medziblokové priestory Kukorelliho – Verbovčik

V roku 2013 v rámci stavebných úprav miestnych bolo rekonštruované parkovisko a v roku 2014 bol zrekonštruovaný chodník pri bytových domoch B11 a B12 na Ul. farskej a Ľud. Kukorelliho.

9. V IBV rekonštruovať cesty a chodníky

Mesto realizovalo revitalizáciu komunikácií resp. chodníkov na ulici Čajkovského, Jilemnického, Špitálskej, Pri sýpke, F. Kráľa.

Súčasne boli komplexne zrekonštruované ulice Pasáž, Sama Chalúpku a Duklianska v rámci projektu regenerácie satelitov centrálnej mestskej zóny.

10. Vyvinúť maximálne úsilie v pôsobení na vlastníkov nehnuteľností v CMZ s cieľom zlepšenia ich starostlivosti o svoj majetok.

Mesto Michalovce v minulosti ale aj teraz neustále monitoruje stav nehnuteľností nachádzajúcich sa v tesnej blízkosti s pešou zónou. Výsledkom snaženia je aj Všeobecné záväzné nariadenie mesta číslo 130 z roku 2011 „O pešej zóne“, ktoré v zmysle stavebného zákona definuje povinnosti vlastníkov nehnuteľností, ale aj sankcie, ktoré môže motivačne ale aj účelovo mesto použiť voči priestupcom. Priečelia, strechy a odkvapové rúry striech, sú často predmetom výziev, ktoré Mesto prostredníctvom príslušného odboru vyzýva vlastníkov v prípadoch, ak ich starostlivosť o vlastnú nehnuteľnosť je slabá prípadne žiadna.

V poslednom roku viacerí z vlastníkov opravili svoje fasády a strechy, bez výziev, čo hodnotíme za pozitívny prínos pri skultúrnení priestorov pešej zóny, ale aj v myslení ľudí.

Úprava priečelí ale aj konkrétne rekonštrukcie jestvujúcich objektov boli prevedené na hoteli Družba, bývalej budove OBUV, na hoteli Jalta zateplené bytové domy, zrekonštruovali sa viaceré lekárne a obchody a obchodné domy.

11. Pokračovať v rokovaní so SAD o uvoľnení Kostolného námestia a o výstavbe novej autobusovej stanice.

Mesto získalo v r. 2012 dotáciu z ÚV SR na výstavbu autobusového nástupišťa pri železničnej stanici. S prácami na stavbe „Autobusové nástupište na ulici Staničnej“ sa začalo 10/2013. Práce boli ukončené v 05/2014. V rámci stavby sa realizovali príprava územia, kanalizácia dažďových vôd, kanalizácia zaolejovaných vôd, parkovisko, spevnené plochy vozidlové, spevnené plochy pešie, elektrická NN prípojka, verejné osvetlenie, chráničky pre slaboprúdové rozvody, preložka STL plynovodu, prístrešky, osvetlenie prístreškov, drobnú architektúru a sadové úpravy. Celkové náklady stavby boli 597 327,02 €. Po ukončení výstavby sa celá prímestská autobusová doprava presťahovala na nástupište k žel. stanici. Pôvodná autobusová stanica na Kostolnom námestí sa zrušila a plánujeme revitalizáciu tejto zóny. Bola vypísaná verejná obchodná súťaž na ideovú štúdiu riešenia Kostolného námestia, na web stránke mesta prebieha verejná diskusia obyvateľov mesta k zverejneným súťažným návrhom.

12. Pokračovať v rokovaní s vlastníkmi lesoparku Kerta o jeho možnom využití ako oddychovej zóny mesta

Na základe rokovaní s predchádzajúcimi vlastníkmi spoločnosťou AHA, s.r.o. Mesto v roku 2011 uzatvorilo zámennú zmluvu, na základe ktorej sa Park Kerta v roku 2012 stal vlastníctvom Mesta Michalovce. V uvedenom roku postihla park silná veterná smršť. V súčasnosti Mesto hľadá zdroje na jeho obnovu.

Mesto Michalovce za výhodných podmienok objednalo u SPU v Nitre spracovanie štúdie „Revitalizácia mestského parku Kerta v Michalovciach.“ Pri spracovaní štúdie zhotoviteľ spolupracoval so študentmi Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva pod odborným vedením vedúcej katedry záhradnej a krajinej architektúry – prof. Ing. L. Feriancovej PhD. Štúdia rieši návrh dotvorenia interiéru parku sadovnícko–architektonickými nástrojmi a prostriedkami. Následne na základe štúdie bola spracovaná projektová dokumentácia, ktorou sa mesto uchádza o NFP z NFM.

13. Zlepšiť stav objektov VIII. Základnej školy

Základná škola zabezpečovala vyučovací proces v 4 objektoch. Vzhľadom na ich vek je potrebné zrealizovať viacero opráv. V rokoch 2010 až 2013 sa zrealizovala oprava hygienických zariadení vo všetkých objektoch a výmena okien v 3 objektoch, vo štvrtom objekte je potrebné vymeniť ešte okná z jednej strany. V roku 2014 sa realizovali opravy šatní, hygienických zariadení a podláh na chodbách pri telocvični, oprava palubovky a náter v telocvični, výmena časti podláh v triedach a nakúpil sa nový školský nábytok. Škola bola v uplynulom období úspešná v projekte „Premena tradičnej školy na modernú“ kde získala dotáciu vo výške 166 000 € a zabezpečil sa nákup výpočtovej techniky a interaktívnych tabúl do tried k vyučovaniu. V roku 2013 získala škola projektom „Inovácia a digitalizácia vybraných predmetov s dôrazom na anglický jazyk a čitateľskú gramotnosť“ 287 422, 55 €. Z rozpočtu Mesta boli v roku 2013 zrealizované stavebné úpravy školskej jedálne – VZT kuchyne a jedálne, rekonštrukcia kúrenia a oprava strechy vo finančnom objeme 67 427,70 €.

14. Zrealizovať prístavbu a rekonštrukciu zariadenia pre seniorov

V rokoch 2011 až 2012 sa zrealizovala prístavba a rekonštrukcia Zariadenia pre seniorov v Michalovciach. Výška schváleného nenávratného príspevku na projekt financovaný z Regionálneho operačného programu je vo výške 3 142 096,44 € a výška spolufinancovania mesta - 165 373,50 €. Cieľom projektu je zlepšenie kvality a rozsahu poskytovaných sociálnych služieb pre klientov zariadenia, zvýšiť jeho kapacitu a znížiť energetickú náročnosť budovy. V rámci stavebných prác bolo zrealizované zateplenie existujúcej budovy ZpS, rekonštrukcia prízemia – bývalých kancelárskych priestorov, vytvorenie bytových jednotiek s bezbariérovými vlastnosťami a navýšenie tak kapacity zariadenia o 10 miest, bola vybudovaná samostatná kotolňa pre ZpS. Súčasne bola zrealizovaná prístavba s priestormi pre jedáleň, vývarovňu, priestory pre pranie, žehlenie, sušenie, sklady, priestory pre spoločenské a kultúrne vyžitie, knižnicu, hobby miestnosť, miestnosti a zariadenia pre poskytovanie rehabilitačných služieb a miestnosti pre ambulanciu lekára. Súčasne bolo zariadenie čiastočne vybavené z NFP zariadeniami pre služby stravovania, rehabilitácie, komunikačnými rozvodmi. Následne boli zo zdrojov mesta vybudované vnútroareálové komunikácie a osvetlenie, urobené sadové a terénne úpravy a drobná architektúra.

15. Vybudovať nové svetelné body verejného osvetlenia na ulici Markušovej a Kuzmányho

Na Ulici Alex. Markuša boli doplnené osvetlenie prechodov pre chodcov.

16. Vytvoriť lepšie podmienky pre divákov počas podujatí organizovaných na tribúne na Námestí osloboditeľov.

Pre zlepšenie podmienok pre divákov boli dokúpené ďalšie lavičky, ktoré sú počas roka umiestnené v priestore pred tribúnou na Námestí osloboditeľov. Zvýšením ich počtu Mesto vytvorilo ďalšie kapacity na sedenie pre divákov, ktorí si do tejto časti mesta prišli oddýchnuť a pozrieť podujatia konané na tribúne.

II. volebný obvod

1. Dokončiť rekonštrukciu Sídlička Východ.

Revitalizácia Sídlička Východ, ktorá začala v roku 2008 bola v auguste 2012 ukončená. V rámci revitalizácie sa zrekonštruovali chodníky, komunikácie, parkoviská,

vybudovali sa:

- dve športové ihriská s umelým povrchom – financované z vlastných zdrojov,
- dve športové ihriská s asfaltovým povrchom – financované z vlastných zdrojov,
- päť multifunkčných detských ihrísk – dve financované z vlastných zdrojov
  - dve financované z cudzích zdrojov
  - jedno vybudované sponzorsky,
- boli rozmiestnené hojdačky pružinové a vahadlové v jednotlivých medziblokových priestoroch.

Ďalej boli osadené boli prvky drobnej architektúry – lavičky a odpadkové koše. Do konca mája 2013 budú odstránené nedostatky, ktoré sa vyskytli na spevnených plochách.

2. Pokračovať v rekonštrukcii III. a VII. ZŠ a MŠ na Leningradskej ulici

Na III. ZŠ, Ul. moskovská – v rokoch 2010 až 2012 bola realizovaná rekonštrukcia telocvične, oprava hygienických zariadení na prízemí a pri telocvični v roku 2013 to bola oprava vstupného schodiska a zádveria a výmena vstupných dverí . V školskej jedálni sa postupne

realizuje výmena veľkokuchynského zariadenia a časti prehnitých okien. V roku 2014 bola podaná žiadosť cez ROP – vzdelávacia infraštruktúra na rekonštrukciu objektov na Ul. Moskovskej a mlynskej.

Na VII. ZŠ, Ul. krymská – v rokoch 2010 – 2012 sa zrekonštruovali hygienické zariadenia na poschodí školy, opravili podlahy na chodbách, hlavný vstup do školy a oprava odborných učební. V roku 2013 sa vymenili zostávajúce otvorové konštrukcie a konštrukcie kopylitových stien spojovacích chodieb.

Na MŠ, Leningradská ulica – realizovala sa oprava hygienických zariadení pre deti pri triedach, sú už urobené vo všetkých šiestich triedach. Realizovala sa výmena okien a dverí v celej budove z finančných prostriedkov dotácie ÚV SR vo výške 90 456 €, oprava podláh a modernizácia osvetľovacej sústavy v celej MŠ za účelom úspory energie.

3. Vytvoriť podmienky na výstavbu garáží vo vybraných lokalitách

Mesto pripravilo riešenie odpredaja pozemkov na výstavbu individuálnych garáží vo vybratých lokalitách Sídliska Východ. Bola vytvorená nová garážová lokalita na Ulici leningradskej, v rámci ktorej v roku 2011 bolo predaných 22 pozemkov na výstavbu nových garáží. V roku 2013 sa pripravilo vytvorenie garážovej lokality s desiatimi garážami na Ulici moskovskej, ktoré boli ponúknuté formou obchodnej verejnej súťaže na odpredaj individuálnym záujemcom, proces predaja zatiaľ nebol ukončený.

4. Vytvoriť podmienky pre možnú výstavbu kruhovej križovatky Hollého – Užhorodská

Mesto je projekčne pripravené na realizáciu okružnej križovatky na Ulici Hollého. V prípade realizácie je potrebné aktualizovať tento projekt, preceniť rozpočet a získať nové stanoviská dotknutých orgánov.

5. Vytvárať podmienky pre správcov bytových domov k tomu, aby sa väčší venovali estetizácii bytových domov a ich okolia.

Mesto Michalovce prostredníctvom stavebného úradu usmerňuje žiadateľov o rekonštrukcie bytových domov pri získavaní stavebného povolenia, a zároveň napomáha pri získavaní úveru zo ŠFRB ale aj nenávratných príspevkov vo forme dotácie z ministerstva.

III. volebný obvod

1. Pokračovať v rekonštrukcii IV. ZŠ a MŠ na Okružnej, Fraňa Kráľa a Komenského

IV. ZŠ, Ul. Komenského – v roku 2010 -2011 sa opravila strecha a vymenili okná na telocvični, v roku 2012 sa vymenila časť prehnitých okien a dverí ZŠ vo výške 95 000,- € a v roku 2013 a 2014 sa opravovali hygienické zariadenia na poschodí ZŠ. V školskej jedálni sa realizovala oprava vzduchotechniky, podlahy a výmena veľkokuchynského zariadenia vo výške 6 000,- €.

MŠ, Ul. okružná – ukončila sa oprava hygienických zariadení pre deti pri triedach, šatní, podláh a chodníka pri hospodárskej budove. V roku 2014 sa zrealizovala výmena okien v celej materskej škole z prostriedkov ÚV SR.

MŠ, Ul. F. Kráľa – opravili sa dve hygienické zariadenia pre deti pri triedach, zrealizovala sa výmena okien a dverí v hodnote 45 400 Eur a oprava spojovacej chodby medzi budovami.

MŠ, Ul. Komenského – bolo opravených 5 hygienických zariadení pre deti pri triedach, pri jednej triede bolav roku 2014 zo sponzorských finančných prostriedkov a prostriedkov Mesta vybudovaná sauna pre deti a sa zrealizovala komplexná výmena okien a vchodových dverí financovaná z dotácie ÚV SR vo výške 56 795 €.

2. Zrealizovať rekonštrukciu parkovísk, detských ihrísk, zelene a komunikácii na sídlisku Juh

V rokoch 2012 a 2013 realizovala v rámci revitalizácie sídliska rekonštrukcia chodníkov, parkovísk a komunikácií v časti od bloku H2 po blok T2 (pravá strana ulice Okružnej v smere od kruhovej križovatky) a pokračovalo sa po ľavej strane ulice Okružnej v smere od kruhovej križovatky pri blokoch E3, F3, G3, H3, I3 a J3.

3. Vybudovať chodník pred garážami na Okružnej ulici

V rámci revitalizácie sídliska Juh bol chýbajúci chodník zrealizovaný ako prvá investícia z projektu revitalizácie v tejto lokalite.

4. V IBV rekonštruovať cesty a chodníky

Mesto realizovalo stavebné úpravy komunikácií a chodníkov v rozsahu odsúhlasenom Mestskou radou a to na uliciach I. Krasku, S. Chalúпку, Špitálskej a Š. Kukurú .

5. Vyvinúť maximálne úsilie v pôsobení na vlastníkov nehnuteľností v obvode s cieľom zlepšiť ich starostlivosť o svoj majetok.

Bytové domy na Sídlisku Juh vo väčšine prípadov prešli kompletnou rekonštrukciou. Vlastníci bytov sa začali iniciatívne zapájať do diania okolo skvalitnenia bývania. Niektoré z bytových domov dokonca získali dotáciu ministerstva výstavby na odstránenie systémových porúch a riešenie zateplenia, hlavne v časti štítových stien a strešných konštrukcií.

6. Odstrániť problém neodtekania povrchových vôd na Ulici Fraňa Kráľa a pred blokom H2

Realizovanými úpravami pri revitalizácii Sídliska JUH bol problém s odtokom povrchových vôd pri bloku H2 vyriešený.

IV. volebný obvod

1. Pokračovať v rekonštrukcii I., II. ZŠ a MŠ na ulici Vajanského a J. Švermu

V roku 2012 bola ukončená rekonštrukcia a modernizácia II. ZŠ na Ulici J. Švermu, ktorá bola V roku 2012 bola ukončená rekonštrukcia a modernizácia II. ZŠ na Ulici J. Švermu, ktorá bola financovaná z fondov EÚ (ERDF fond a štátny rozpočet), mesto získalo na rekonštrukciu nenávratný finančný príspevok (NFP) vo výške 1 417 667 €. Rekonštrukcia zahŕňa výmenu okien, dverí, komplexné zateplenie budovy, výmenu strechy, výstavbu vlastnej kotolne, rekonštrukciu hygienických zariadení, ale aj modernizáciu učební a ich vybavenie výpočtovou technikou. V roku 2013 boli vymenené okná v oboch telocvičniciach a oprava palubovky v jednej telocvični a v roku 2014 oprava betónovej plochy ku multifunkčnému ihrisku.

V roku 2013 bola ukončená rekonštrukcia a modernizácia I. ZŠ na Ulici T.J. Moussona, na ktorú mesto získalo NFP vo výške 1 155 291 € z fondov EÚ. Rekonštrukcia zahŕňa výmenu okien, dverí, komplexné zateplenie učebňových pavilónov a telocvične, rekonštrukciu strechy na pavilónoch F a F1, rekonštrukciu hygienických zariadení, bezbariérový vstup do objektu, zastrešenie zadných vstupov, taktiež modernizáciu učební a ich vybavenie výpočtovou technikou.

V školskej jedálni pri I. ZŠ boli vymenené plynové kotly a smažiaca panvica vo výške 10 500,- € a na II. ZŠ mycí stroj vo výške 4 000,-€.

MŠ, Ul. Vajanského – v roku 2013 sa realizovala oprava dvoch hygienických zariadení pre deti a opravila sa časť strechy a podlahy v triedach. V rámci projektu CITY RUN boli zakúpené špeciálne učebné pomôcky pre deti v špeciálnej triede. V roku 2014 komplexná výmena

okien v dvoch triedach, troch kúpeľniach a dvoch šatniach a oprava tretieho hygienického zariadenia pre deti.

MŠ, Ul. J. Švermu – opravili sa rozvody tepla v areáli MŠ, nakoľko boli problémy s vykurovaním jednotlivých pavilónov a v rokoch 2012 až 2014 sa opravili všetky hygienické zariadenia pre deti a podlahy v triedach. Z dotácie ÚV SR vo výške 59 395 € boli na všetkých budovách materskej školy v roku 2014 vymenené otvorové konštrukcie okien a dverí.

V rokoch 2011 a 2013 bola zrealizovaná oprava stiech dvoch objektov MŠ na Ul. Švermovej 4, ktorých nájomcom je Cirkevná materská škola blahoslaveného biskupa V. Hopku.

2. Pripraviť projekt rekonštrukcie medzi blokových priestorov na Sídlišku Západ

Je spracovaná projektová dokumentácia revitalizácie Sídliška Západ.

3. Naďalej vytvárať podmienky pre obnovenie činnosti amfiteátra, podporovať aktivity vlastníkov k skultúrnemu lesoparku Hrádok k vytvoreniu oddychovej zóny

Mesto Michalovce má záujem podporiť aktivity pre znovuobnovenie činnosti amfiteátra. Za týmto účelom bola v roku 2011 vypísaná verejná obchodná súťaž na prenájom nebytových priestorov a pozemkov amfiteátra. Na základe jej vyhodnotenia bol objekt Amfiteátra Hrádok prenajatý spoločnosti No 22, s.r.o. Michalovce za účelom usporadúvania kultúrno-spoločenských podujatí a prevádzkovania podporných zariadení tribúny ako reštaurácie. V súčasnosti prebieha obnova týchto priestorov.

Mesto využilo rokovanie vlády SR aby získalo lokalitu Hrádok do svojho vlastníctva. V súčasnosti prebieha proces zámenny nehnuteľností.

4. Rekonštruovať cesty a chodníky

Mesto pokračovalo v rekonštrukcii komunikácií a chodníkov v rozsahu odsúhlasenom Mestskou radou a to na uliciach: Cyrila a Metoda, Zemplínska, Mirka Nešpora, Andreja Kmeťa, Juraja Jánošíka, J. Švermu, Dobrianskeho, gen. Petrova, Vajanského, Svornosti a Odbojárov.

5. Vybudovať nové svetelné body verejného osvetlenia na Hviezdoslavovej ulici

V roku 2012 bolo doplnené osvetlenie na Ul. P. O. Hviezdoslava na stĺpoch, ktoré sú vlastníctvom VSE.

V. volebný obvod

1. Pripraviť projekt rekonštrukcie medzi blokových priestorov na Sídlišku SNP a na Sídlišku Nad Laborcom

Rekonštrukcia medzi blokových priestorov na Sídlišku SNP je limitovaná zložitými nevysporiadanými majetkovo-právnymi vzťahmi k pozemkom na tomto sídlisku. Mesto postupne vysporiadať vlastnícky vzťah k pozemkom stavbami v jeho vlastníctve s uprednostnením zákonných možností vzájomných zámen pozemkov. Týmto spôsobom boli vysporiadané pozemky pod časťou sídliskových komunikácií a parkovísk a pod časťou Ulice športovej.

2. Pokračovať v rekonštrukcii V. ZŠ a MŠ na Ulici školskej

V. ZŠ, Ul. školská – v rokoch 2010 a 2011 sa opravila strecha na učebňovom a hospodárskom pavilóne a opravili sa 2 hygienické zariadenia. V školskej jedálni bol vymenený mycí stroj a plynový kotol. V roku 2012 sa realizovala oprava hygienických zariadení v prízemí novej

budovy a oprava dlažby na chodbe. V roku 2013 boli v novej budove (prístavba tried) vymenené v troch triedach okná. V roku 2014 bola zrealizovaná oprava strechy a odkvapových rúr na spojovacích chodbách vo výške 9 000,- €.

MŠ, Ul. školská – v rokoch 2010 -2011 sa opravili dve hygienické zariadenia pre deti a opravila sa strecha a zvody na starej budove MŠ. V roku 2014 boli opravené ďalšie dve hygienické zariadenia pre deti, podlahy v dvoch triedach a oprava fasády starej budovy. Z dotácie ÚV SR vo výške 82 366 € boli na všetkých budovách materskej školy vymenené otvorové konštrukcie okien a dverí.

3. Rekonštruovať objekt bývalej MŠ na Borovicovej ulici na zariadenie opatrovateľskej služby

V roku 2012 sa začala rekonštrukcia bývalej MŠ na Borovicovej ulici na zariadenie opatrovateľskej avšak na základe oznámenia riadiaceho orgánu MDVaRR bola stavba pozastavená.

4. Rekonštruovať cesty a chodníky na IBV

Mesto Michalovce zrealizovalo rekonštrukciu komunikácií a chodníkov v rozsahu odsúhlasenom Mestskou radou na uliciach: Športová, Andreja Hrehovčíka, Michala Bónu, L. Novomeského, taktiež na uliciach Nad Laborcom a Konečnej.

V roku 2014 sa realizujú úpravy chodníkov na uliciach Školská, Partizánska, Topoľová Lipová.

5. Pokračovať vo výstavbe nového mestského cintorína na Bielej hore

V roku 2011 sa začalo s výstavbou I. etapy nového cintorína na Bielej hore, ktorá bola dokončená v roku 2013.

6. Vybudovať nové osvetlenie chodníka popri Laborci

V roku 2011 bolo zrealizované osvetlenie chodníka popri Laborci

7. V spolupráci s VVS zlepšiť úroveň starostlivosti o kanalizačný systém

Mesto Michalovce v spolupráci s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou identifikovalo zameraním skutkového stavu v teréne trasy a rozsah kanalizačného rádu, ako majetku. Následne tento majetok vysporiadalo v prospech Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, ktorej akcionárom je aj Mesto Michalovce. Východoslovenská vodárenská spoločnosť, po prevzatí kanalizácie v Michalovciach do svojho majetku začala v roku 2011 investovať do tohto majetku a už v roku 2011 a následne v roku 2012 zmonitorovala a vyčistila špeciálnym vozidlom kanalizáciu na sídliskách Východ, Západ a Sídlisko Juh. Čistenie a monitoring pokračoval aj v ďalších častiach mesta.

8. Pokračovať v rekonštrukcii športových zariadení – zimného štadióna, Mestskej športovej haly

V roku 2011 rekonštrukciou západnej a severnej časti MŠH bola prakticky ukončená rekonštrukcia objektu MŠH, ktorá začala v roku 2008. Realizovala sa rekonštrukcia šatní, sociálnych zariadení, rekonštrukcia zázemia a vstupnej časti, výmena výplní, úpravy obvodového plášťa, úprava atiky na zvýšenej časti, rekonštrukcia striech.

Taktiež od roku 2008 prebiehala rekonštrukcia zimného štadióna. Realizovala sa rekonštrukcia strechy nad hracou plochou, rekonštrukcia strojovne chladenia, rekonštrukcia kotolne, osvetlenie nad hracou plochou, stavebné úpravy terás, brúsenie ľadovej plochy.

V roku 2010 bola zrealizovaná rekonštrukcia šatní a chodby na tribúne A. Vymenené boli mantinely, bleskozvod a zrealizovaná bola dodávka a montáž kompenzačného rozvádzača v hodnote 110 000,00 €. V roku 2011 to bola prevedená rekonštrukcia šatní na tribúne A, a nainštalovaný kamerový systém vo finančnej čiastke 111 997,60 €.

9. Zrealizovať výstavbu detských ihrísk na sídliskách Nad Laborcom a SNP

V roku 2011 v rámci grantového programu Minicpality Nadácie SPP a Eustreamu mesto získalo 10 000 €, ktoré boli použité na realizáciu výstavby nového detského ihriska na Ulici Nad Laborcom. Súčasne z vlastných finančných zdrojov mesto vybudovalo nové detské ihrisko v medzi blokových priestoroch na Sídlisku SNP a na Ulici kyjevskej. Ďalšie detské ihrisko bolo vybudované v medziblokových priestoroch ulice nad Laborcom v novembri 2013 z prostriedkov dotácie Nafta vo výške 3000 €.

10. Zatraktívniť priestory oddychovej zóny „Baňa“

V rámci Grantového programu Pohoda za mestom 2011, získalo Mesto Michalovce od Nadácie Ekopolis dotáciu 5 200 € na realizáciu projektu „Baňa“ – miesto pre oddych. Mesto Michalovce spolufinancovalo projekt čiastkou 4 000 €. V rámci projektu boli osadené nové lavičky, odpadkové koše, nové exteriérové zariadenia fitness outdoor, bolo zrevitalizované pobrežie jazierka osadením betónových zatravnovačov. Jedno zariadenie fitness bolo do 2 mesiacov poškodené, následne vymenené. Do projektu bola zapojená aj Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu a miestni obyvatelia bývajúci v bezprostrednej blízkosti verejného priestranstva. Negatívom priestoru je poškodenie jedného fitness zariadenia, to bolo neskôr vymenené, ale opäť vandalmi poškodené.

11. Naďalej sa v rokovaní s vlastníkami usilovať o premenu lesa osobitného určenia Biela hora na lesopark.

Mesto Michalovce voči vlastníkom lesa viacnásobne prezentovalo svoj záujem, aby Biela hora bola lesoparkom alebo lesom osobitného určenia. Vlastníci lesa nesúhlasia s návrhom Mesta a pokračujú v ťažbe dreva, tak ako ju majú schválenú pre les hospodárskeho významu, navyše uplatnili požiadavku, aby mohli na podstatnej časti terajšieho lesa realizovať bytovú výstavbu a pre funkciu lesa, či lesoparku neprimerane malú časť ponúkli Mestu. Mestské zastupiteľstvo s takouto zmenou funkčného využitia priestoru nesúhlasilo nakoľko vlastníkmí lesa predložené riešenie považovalo za neuspokojivé.

VI. volebný obvod - Časť Močarany

1. Zrekonštruovať cestu k miestnemu kostolu a futbalovému ihrisku.

V roku 2013 mesto pokračovalo v stavebných úpravách v rekonštrukcii komunikácií a chodníkov v rozsahu odsúhlasenom Mestskou radou, ktorej súčasťou je aj chýbajúci úsek chodníka na Ul. krásnovskej a komunikácia ku kostolu v Močaranoch - Ul. Andreja Šándora.

2. Opraviť poškodené úseky chodníkov.

Mesto Michalovce v spolupráci s TaZS opravuje poškodené chodníky. V roku 2013 bola súčasťou stavebných úprav miestnych komunikácií a chodníkov aj časť chodníka na Ul. krásnovskej.

3. V spolupráci s nájomníkom zrealizovať rekonštrukciu detského ihriska v areáli bývalej MŠ.

V roku 2013 sa prostredie a okolie bývalej MŠ upravilo, skultúrnilo a zrealizovala sa výstavba komunikácie a chodníkov.

4. V spolupráci s miestnym občianskym združením a náboženským spoločenstvom organizovať pravidelné podujatia Močarianska paráda a slávnosti Gorazda Zvonického.

Mesto Michalovce vyhlásilo rok 2013 ako Rok Gorazda Zvonického. Pri príležitosti nedožitej storočnice tohto významného rodáka, kňaza, básnika, esejistu, prekladateľa, redaktora a pedagóga Mesto a ďalšie kultúrne inštitúcie uskutočnili niekoľko podujatí a aktivít.

V mesiaci júli 2013 vyvrcholili oslavy. Mesto Michalovce, OZ Močarany, saleziáni Dona Bosca, Dom Matice slovenskej a Matica slovenská, Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického, Zemplínske múzeum a Mestské kultúrne stredisko zorganizovali 6. júla 2013 Oslavy storočnice Gorazda Zvonického, ktoré sa konali pri kostole sv. Gorazda a jeho spoločníkov na Močarianskej ulici. Začiatok slávnostnej udalosti sa niesol v znamení odhalenia Ulice Andreja Šándora, čo bolo občianske meno Gorazda Zvonického. Pri príležitosti spomienky na Gorazda Zvonického uskutočnila sa slávnostná svätá omša celebriovaná Mons. Bernardom Boberom. Po jej skončení bola slávnostne uvedená do života a predstavená kniha o tomto michalovskom rodákovi pod názvom Gorazd Zvonický – básnik pravdy a krásy, ktorej autorom je PhDr. Ernest Sirochman. Predstavená bola aj príležitostná poštová známka venovaná Gorazdovi Zvonickému, ktorú si mohli záujemcovia zakúpiť priamo na mieste aj s originálnou pečiatkou. V budove bývalej materskej školy bola slávnostne otvorená izba s fragmentmi zo života Gorazda Zvonického.

5. Zrekonštruovať miestne verejné osvetlenie.

V rokoch 2011 a 2012 bolo osvetlenie zrekonštruované.

VI. volebný obvod - Časť Topoľany

1. Zrekonštruovať cestu na Letnej ulici.

V roku 2014 Mesto pokračuje v stavebných úpravách komunikácií a chodníkov v rozsahu odsúhlasenom Mestskou radou, ktorej súčasťou je aj rekonštrukcia komunikácie na tejto ulici.

2. Opraviť cestu na Jarnej ulici a vybudovať parkovisko pri futbalovom ihrisku.

V súčasnej dobe nie je riešené.

3. Opraviť chodník a dobudovať chýbajúci úsek chodníka smerom k Petrovciam n/L.

V rámci rekonštrukcie komunikácií a chodníkov v rozsahu odsúhlasenom Mestskou radou sa v r. 2014 realizuje aj rekonštrukcia predmetného chodníka.

4. Osadiť nové autobusové čakárne.

Nové autobusové čakárne sú riešené TaZS s vlastníkmi pozemkov, ktoré nepatria mestu.

5. Podporiť vznik tradície organizovania miestnych podujatí.

Mesto podporovalo rôzne menšie aktivity organizované občianskym združením. V roku 2012 to bola spolupráca s občianskym združením Subterén pri organizovaní výstavy ikon, Mesto podporilo aj organizovanie *Dňa Topoľančanov*.

VI. volebný obvod - Časť Kapušianska

1. Opraviť cestu na Meďovskej ulici.

V súčasnej dobe nie je riešené z prostriedkov Mesta avšak v spolupráci s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou budú poškodené časti cesty odstránené.

2. Opraviť chodník na Verboveckej ulici

Uvedený chodník nebol riešený, stavebné úpravy sa v súčasnosti realizujú na chodníkoch na Kapušianskej ulici.

3. V spolupráci so správcami komunikácii a štátnymi orgánmi riešiť dopravnú situáciu na križovatke ulíc Sobranecká – Kapušianska

Dopravná situácia bola vyriešená v spolupráci s firmou Yazaki, KSK a SSC. Odstránili sa problémy s výjazdom z Ulice kapušianskej v čase špičiek, a to ráno a poobede. Poloha križovatky v blízkosti mostnej konštrukcie neumožňovala variantné riešenia.

4. Zvýšiť bezpečnosť obyvateľov inštalovaním kamerového systému

Predpokladom rozširovania kamerového systému je oživenie optickej siete mesta Michalovce v celkovej dĺžke trate 13,5 km. Trať však nepokrýva okrajové časti mesta, keďže sa mesto pripokládalo k ostatným poskytovateľom sietí v rámci ich investície. Budovanie kamerových systémov je finančne náročné, preto budeme hľadať externé zdroje na budovanie kamerových systémov v odľahlých častiach mesta.

5. Realizovať aktivity schválenej Lokálnej stratégie komplexného prístupu v časti Mlynská ulica

Mesto v roku 2013 žiadalo dotáciu na vytvorenie komunitného centra na ulici Mlynskej, žiadosť aj napriek uzneseniu vlády o podpore vytvoriť KC v Michalovciach nebola schválená pre malú alokáciu finančných prostriedkov. V rámci projektov Lokálnej stratégie komplexného prístupu v programe KaHR boli úspešné 4 projekty miestnych firiem Eurospan s,r,o,, Ingema s.r.o., Taes s.r.o. a Slovkarton s.r.o., ktorí po ukončení dodávky technológií zamestnajú zazmluvnený počet príslušníkov MRK. Ďalším úspešným projektom v rámci LSKxP bol projekt Mesta na výstavbu kompostárne, kde po ukončení stavby a dodávok technológií Mesto zamestná príslušníkov MRK pre práce s biologicky – rozložiteľným odpadom a kompostom. Mesto *súčasne podalo* projekt rekonštrukcie a prístavby budovy školy na ulici Mlynskej a Moskovskej, ktorým sa zvýši počet tried o 5, vytvorí sa jedáleň a výdajňa stravy, zefektívni sa prevádzka budovy výmenou okien, zateplením strechy a vytvorením kotolne, objekt sa ochráni oplotením, súčasne sa výmena okien zrealizuje aj na budove na ul. Moskovskej. Z desiatich projektových zámerov LSKxP bolo úspešných šesť.